Nr 201 Czerwiec 2025 ISSN 1734-6657 Cena 4,00 zł

Zachodniopomorski magazyn ROLNICZY

Ośrodek Doradztwa Rolniczego
w Barzkowicach

Zielona oaza Pomorza Zachodniego

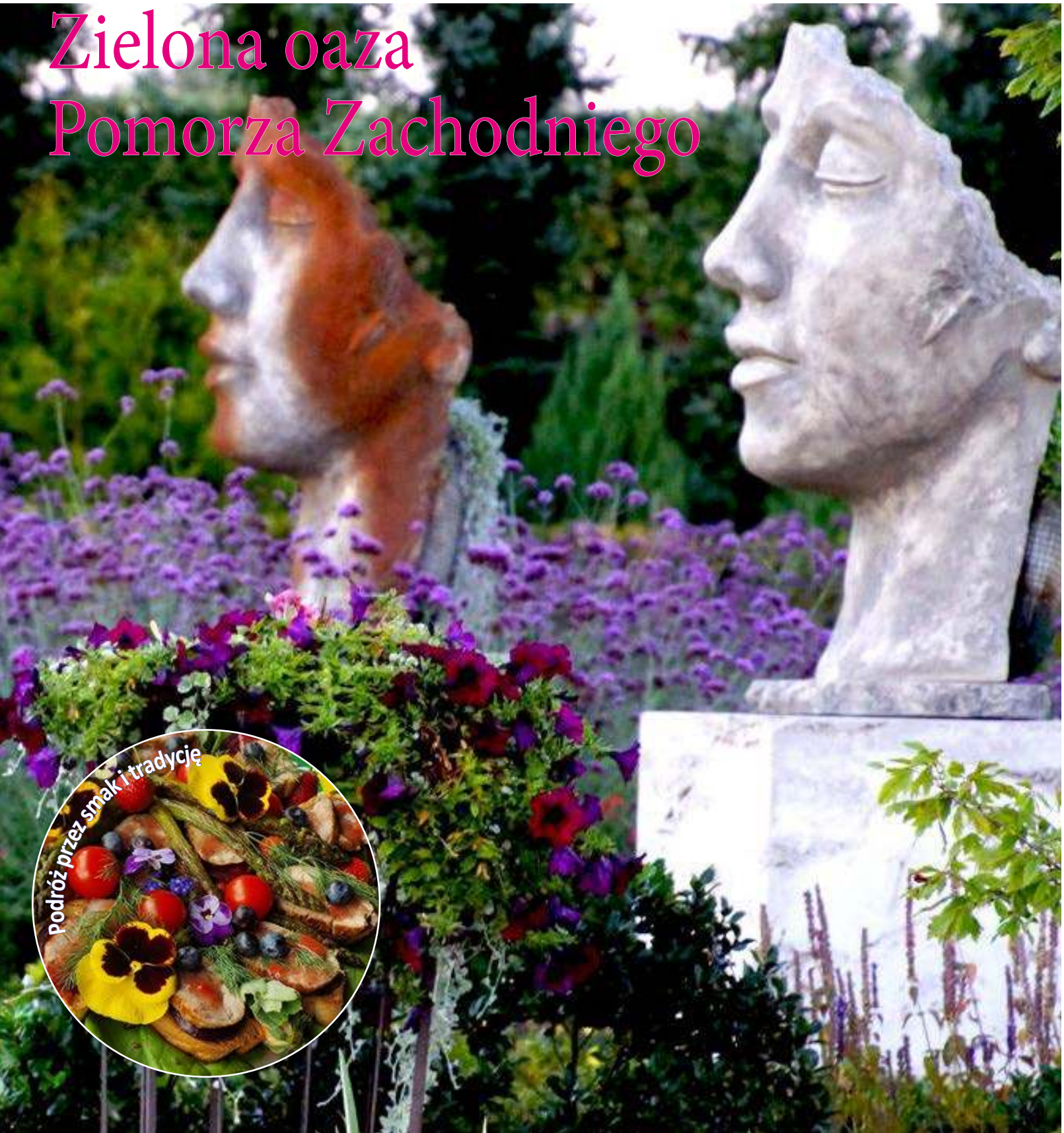

Podróż przez smak i tradycję

ARiMR
ARiMR

KOWICKA

Koło Gospodyń Wiejskich Dargobądz

W NUMERZE

SYGNAŁY - INFORMACJE

4/ Barzkowicka Wiosna
7/ Podróż przez smak i tradycję
7/ Malowanie na jedwabiu
8/ Europejska wieś: Turystyka Wiejska i Dziedzictwo Kulinarne
9/ Europejski Kongres Odnowy i Rozwoju Wsi
10/ Krowy, owce, czyli o pracy w Zakładzie Doświadczalnym w Kołbaczu słów kilka...
12/ Odpoczywaj na wsi
13/ Bezpieczeństwo zaczyna się od nas samych
17/ Zielona oaza Pomorza Zachodniego
20 / Przedsiębiorczość na obszarach wiejskich
22/ Pierwszy pokos – jakość zaczyna się od początku

TECHNOLOGIA PRODUKCJI ROLNEJ

25/ Nowe odmiany w krajowym rejestrze. Jęczmień, pszenica i pszenżyto ozime
29/ Zalecenia
31/ Od 2026 r. tylko e-zgłoszenia zwierząt
31/ Wciąż można się ubiegać o dopłaty do buhajów
32/ Soczewica coraz popularniejsza
33/ Możliwości zwalczania szkodliwych nicieni-pasożytów roślin w uprawach
35/ Przyzagrodowy chów drobiu
38 /Odchów źrebiąt

PORADNIK GOSPODYNI

41/ Lawendy czar
42/ Deszczówka – cenny zasób w rolnictwie
44/ Kompostownik – mniej odpadów, lepsza gleba
46/ Kalendarz biodynamiczny

EKONOMIKA DLA ROLNIKA

47/ Koniunktura w rolnictwie – pomimo spadku przychodów rośnie optymizm rolników
48/ Wsparcie na inwestycje leśne lub zadrzewieniowe
48/ Więcej czasu na realizacje inwestycji z KPO
49/ Będą zmiany w dzierżawach?
50/ Informacja handlowo-rynkowa
53/ Rynki rolne

49 EKONOMIKA DLA ROLNIKA
Będą zmiany w dzierżawach?

TECHNOLOGIA PRODUKCJI ROLNEJ
38 Odchów źrebiąt

42 PORADNIK GOSPODYNI
Deszczówka – cenny zasób w rolnictwie

SYGNAŁY - INFORMACJE
Zielona oaza Pomorza Zachodniego 17

SYLWIA LENARD
Redaktor naczelna

Drodzy czytelnicy!

Tegoroczna wiosna co rusz straszy zimnem. Pomimo tego, na przekór deszczom i chłodom, sezon plenerowych imprez rozpoczął się na dobre. My wystartowaliśmy w drugi weekend maja Wystawą Ogrodniczą BARZKOWICKA WIOSNA. Impreza od lat kierowana jest przede wszystkim do miłośników zieleni i właścicieli ogrodów. Postanowiliśmy jednak coś dołożyć:) I tak zrodził się pomysł na Barzkowicki Przystanek KGW.
W ramach Przystanku, wiedząc jak twórcze i pełne pomysłów są mieszkanki obszarów wiejskich – zorganizowaliśmy dedykowane im konkursy. Było naprawdę fajnie (s. 4). Przy wsi pozostając – jednym z punktów programu była debata Europejska wieś: Turystyka Wiejska i Dziedzictwo Kulturowe" zorganizowana z okazji polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej (s. 8).

W czerwcu zapraszamy z kolei na Warsztaty polowe w Barzkowicach oraz Krajowe Dni Pola w Bratoszewicach, we wrześniu – na znane dobrze wszystkim Państwu – największe targi Pomorza Zachodniego – Barzkowickie Targi Rolne AGRO POMERANIA. W tym roku mamy specjalną niespodziankę: imprezą towarzyszącą Targom będą XXII MISTRZOSTWA POLSKI STIHL TIMBERSPORTS® 2025.

Wakacje tuż-tuż. Rolnicy, jak wiadomo, nawet jeśli wygospodarują sobie trochę czasu, na dalekie wyprawy wybrać się raczej nie zdołają. Nic jednak straconego – proponujemy jednodniową wycieczkę. Niedaleko, bo w naszym województwie. Kto jeszcze nie był, obowiązkowo powinien pojechać i nacieszyć oko. Mowa o ogrodach Hortulus w Dobrzycy (s. 17). W pięknej scenerii na pewno, choć na chwilę, uda się Państwu oderwać myśli od problemów dnia codziennego. A takich chwil powinniśmy miewać jak najwięcej, bo żyje się tylko raz. Dbajmy o siebie.

Zapraszamy.

eprasa.pl f5961c43c9

ZACHODNIOPOMORSKI
OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
W BARZKOWICACH

BARZKOWICKA WIOSNA

WYSTAWA OGRODNICZA

W dniach 10-11 maja teren Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach ponownie stał się miejscem spotkań pasjonatów ogrodnictwa, pszczelarstwa oraz miłośników życia wiejskiego. Kolejna edycja Wystawy Ogrodniczej „Barzkowicka Wiosna" przyciągnęła mieszkańców regionu, licznych wystawców oraz instytucje wspierające rozwój obszarów wiejskich. W ciągu dwóch dni odwiedziło nas kilka tysięcy osób.

WERONIKA RYBIJ, ZODR w Barzkowicach

Tegoroczna odsłona miała wyraźnie edukacyjno-promocyjny charakter i została zrealizowana w nowej formule. Szczególny nacisk położono na prezentację lokalnych inicjatyw, aktywność Kół Gospodyń Wiejskich, edukację ekologiczną oraz integrację i aktywizację społeczności wiejskich i działkowych. Wystawa stworzyła przestrzeń do wymiany doświadczeń, budowania relacji i wspólnego celebrowania dziedzictwa wsi z nowoczesnym spojrzeniem na jej rozwój.

Konkursy, czyli o kreatywności i radości wspólnego działania słów kilka

W tegorocznej edycji Barzkowickiej Wiosny nie mogło zabraknąć jednego z najbardziej oczekiwanych i barwnych elementów wydarzenia – tematycznych konkursów. Ich różnorodność, wysoki poziom oraz znakomita frekwencja pokazały, jak silne są więzi lokalne, jak wiele twórczej energii drzemie w społecznościach wiejskich oraz jak ogromne znaczenie mają wspólne inicjatywy dla budowania tożsamości i dumy z regionu.

WIOSNA NA TALERZU

Podczas Wystawy nie mogło zabraknąć kulinarnego akcentu. W sobotę, 10 maja, w ramach *Barzkowickiego Przystanku KGW*, odbył się konkurs kulinarny *Wiosna na talerzu* – wydarzenie, którego celem była promocja lokalnych smaków oraz bogactwa kulinarnych tradycji Pomorza Zachodniego. W konkursowych zmaganiach wzięły udział Koła Gospodyń Wiejskich z różnych części regionu, prezentując autorskie dania inspirowane wiosną, sezonowymi produktami i przepisami przekazywanymi z pokolenia na pokolenie.

II SOŁECKIE POTYCZKI

Żywioł, śmiech i duch zdrowej rywalizacji – tak można podsumować jedną z najbardziej energetycznych części Wystawy. Sołeckie drużyny rywalizowały w zabawnych konkurencjach sportowych, budując przy tym poczucie wspólnoty i promując aktywność społeczną. Widzowie nie szczędzili dopingu, a atmosfera przypominała prawdziwe, rodzinne święto. Do konkursu zgłosiło się 16 sołectw: Barzkowice, Bobrowniki, Bogusławie, Boleszkowice, Czernikówo, Gudzisz, Kępno, Klępino, Krąpiel, Linówko, Rogowo, Reczyce, Wiechowo, Włodzisław, Żarowo i Żukowo.

eprasa.pl f5961c43c9

Rywalizacja drużyn rozpoczęła się od Wiejskiego toru przeszkód, podczas którego zespoły sprawdzały swoje możliwości w konkurencjach: Kicające zajączki (bieg w workach), Podkuwanie konia (rzut podkową do celu) oraz Oddzielanie ziarna od plew (oddzielanie fasoli od grochu). Ponadto zawodnicy wzięli jeszcze udział w konkurencji Turlanie dropsa (toczenie opon na czas) oraz Latający gumiak (rzuty gumiakiem). Ta tura konkursu wyłoniła 6 najlepszych drużyn, które przeszły do II etapu. W rundzie finałowej pozostałe w konkursie drużyny brały udział w konkurencjach: Dojenie krówki (dojenie na fantomie – ocenie podlegała ilość udoju w czasie 30 sekund) oraz Wiatraczek (po okręceniu się wokół palika należało z woreczkiem na głowie pokonać odpowiedni dystans – liczony był czas wykonania zadania).
Laureaci konkursu:
I miejsce – Sołectwo Linówko
II miejsce – Sołectwo Klępino
III miejsce – Sołectwo Krąpiel
IV miejsce – Sołectwo Kępno
V miejsce – Sołectwo Czerników
VI miejsce – Sołectwo Rogowo

NAJŁADNIEJSZY WIANEK WIOSENNY
Konkurs przyciągnął zarówno Koła Gospodyń Wiejskich, jak i osoby indywidualne, pragnące zaprezentować swój kunszt artystyczny. Prace zachwycały różnorodnością form i materiałów – od delikatnych kwiatów, przez pachnące zioła, aż po elementy zaczerpnięte z ludowych tradycji. Każdy wianek był małym dziełem sztuki, pełnym emocji, pasji i natury, a jury miało niełatwe zadanie w ocenie tych pięknych kompozycji.
Laureaci konkursu:
I miejsce – KGW Smoleń
II miejsce – KGW „Nadarzynianki" z Nadarzyna
III miejsce – KGW Bobrowniki

NAJŁADNIEJSZE STOISKO WYSTAWIENNICZE KGW
Konkurs skierowany był do Kół Gospodyń Wiejskich prezentujących się na Wystawie na najciekawiej zaaranżowane stoisko, uwzględniające regionalne akcenty, rękodzieło i dekoracje
Laureaci konkursu:
I miejsce – KGW Przemocze
II miejsce – KGW Dargobądz
III miejsce – KGW Wiechowo

EKOLOGICZNE PRAKTYKI ROD
Z myślą o promowaniu odpowiedzialnej i świadomej uprawy działkowej zorganizowano konkurs dla użytkowników Rodzinnych Ogrodów Działkowych. Prezentowane praktyki, takie jak kompostowanie, retencja wody czy ekologiczne nawożenie, stanowiły inspirację dla wszystkich miłośników ogrodnictwa, pokazując, jak w prosty sposób dbać o środowisko.
Laureaci konkursu:
I miejsce – Aneta i Radosław Lesner
II miejsce – Maria i Ryszard Sorokin
III miejsce – Zbigniew i Magdalena Marciniak

Każdy z konkursów pokazał, jak wiele można osiągnąć dzięki pasji, współpracy i lokalnemu zaangażowaniu. Organizatorzy zadbali o atrakcyjne nagrody i profesjonalną oprawę, a wspólna rywalizacja przebiegała w atmosferze wzajemnego szacunku i radości. Konkursy stały się nie tylko ważnym elementem programu, ale też wyrazem siły i piękna lokalnych społeczności.

Warsztaty i prezentacje

Jednym z filarów tegorocznej Barzkowickiej Wiosny była różnorodna i bogata oferta warsztatów oraz prezentacji. Skierowane do dorosłych, dzieci i całych rodzin działania edukacyjno-promocyjne miały na celu nie tylko przekazywanie wiedzy, ale także rozwijanie praktycznych umiejętności, wspieranie lokalnych inicjatyw oraz integrację środowisk wiejskich.

Z SEKATOREM W SAMO POŁUDNIE
Pod czujnym okiem doradców ZODR, uczestnicy pokazu mieli okazję poznać praktyczne techniki cięcia młodych drzewek owocowych. Wydarzenie zgromadziło liczne grono miłośników ogrodnictwa, którzy zyskali cenne wskazówki na temat pielęgnacji roślin i poprawy plonów. Pokaz przeprowadziła Katarzyna Kujath z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Szczecinie.

MALOWANIE NA JEDWABIU – KARTKI OKOLICZNOŚCIOWE
Kreatywne warsztaty malarskie dla Kół Gospodyń Wiejskich pozwoliły uczestniczkom stworzyć wyjątkowe kartki okolicznościowe przy użyciu techniki malowania na jedwabiu. Zajęcia stanowiły nie tylko okazję do rozwijania artystycznych pasji, ale również inspirację do wykorzystania powstałych prac w lokalnej działalności promocyjnej i społecznej.

eprasa.pl f5961c43c9

STREFA EDUKACYJNA WFOŚIGW – EKO OD PODSTAW

Współpraca z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie zaowocowała powstaniem Strefy EKO – interaktywnej przestrzeni edukacyjnej, w której odbywały się:

– ekologiczne warsztaty i zabawy dla dzieci,
– konkursy wiedzy przyrodniczej,
– zajęcia z segregacji odpadów i recyklingu,
– akcja „Ekoloteriada" z nagrodami promującymi proekologiczny styl życia.

Dzięki tej inicjatywie uczestnicy w każdym wieku mogli w przystępny sposób zdobywać wiedzę na temat ochrony środowiska i zrównoważonych praktyk.

BARZKOWICKI PRZYSTANEK KGW – SCENA LOKALNYCH INICJATYW

Specjalnie wydzielona przestrzeń dla Kół Gospodyń Wiejskich – Barzkowicki Przystanek KGW – była miejscem prezentacji lokalnych tradycji, regionalnych smaków, rękodzieła i działań społecznych. Barwne stoiska oraz bezpośrednie rozmowy z członkiniami kół pozwalały docenić ogromne zaangażowanie kobiet w rozwój lokalnych społeczności i kulturę wiejską.

ZAGRODA ALPAK I ANIMACJE DLA DZIECI

Dziecięca część programu również obfitowała w atrakcje. Wielkim zainteresowaniem cieszyła się Zagroda Alpak, w której najmłodsi mogli nie tylko poznać te sympatyczne zwierzęta, ale również wziąć udział w warsztatach plastycznych i zabawach ruchowych prowadzonych przez animatorów.

DEBATA EUROPEJSKA WIEŚ

Jednym z najważniejszych punktów programowych tegorocznej „Barzkowickiej Wiosny" była debata plenarna pod hasłem „Europejska Wieś: Turystyka Wiejska i Dziedzictwo Kulinarne", zorganizowana 10 maja w kontekście Polskiej Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej.

Ludowo, regionalnie, radośnie

Wiosenne święto w Barzkowicach nie mogło obyć się bez muzyki, tańca i śpiewu. Scena plenerowa przez dwa dni tętniła życiem dzięki występom zespołów folklorystycznych, grup dziecięcych oraz artystów reprezentujących lokalne ośrodki kultury i Koła Gospodyń Wiejskich. W programie znalazły się m.in.:

- koncerty zespołów pieśni ludowej z regionu,
- pokazy taneczno-wokalne przygotowane przez KGW,
- występy dzieci z pobliskich szkół i przedszkoli,
- oraz koncerty gości specjalnych wykonujących muzykę rozrywkową i biesiadną.

Składamy serdeczne podziękowania wszystkim wystawcom, instytucjom partnerskim, uczestnikom konkursów oraz licznie przybyłym gościom, którzy wspólnie z nami stworzyli niepowtarzalną atmosferę tegorocznej Wystawy Ogrodniczej „Barzkowicka Wiosna". Dziękujemy za Państwa zaangażowanie, entuzjazm i pozytywną energię, które towarzyszyły promocji doradztwa rolniczego, ekologii, tradycji kulinarnej oraz aktywności społecznej na obszarach wiejskich Pomorza Zachodniego.

Wystawa Ogrodnicza „Barzkowicka Wiosna" odbyła się pod honorowym patronatem: Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Czesława Siekierskiego, Wojewody Zachodniopomorskiego – Adama Rudawskiego, Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego – Olgierda Geblewicza, Starosty Stargardzkiego – Iwony Wiśniewskiej, Wójta Gminy Stargard – Patrycji Gross, Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – Wojciecha Legawca, Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa – Henryka Smolarza, Dyrektora Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi – Elżbiety Osińskiej-Kassa, Prezesa Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej – Andrzeja Karbowego oraz Prezesa Zarządu Wojewódzkiego Związku Pszczelarzy w Szczecinie – Marcina Makowieckiego

Partner ekologiczny: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie

Partner wydarzenia: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

Patronat medialny: Twoje Radio Tylko Przeboje, TVP3 Szczecin, Radio Szczecin

Sponsorzy: Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, NIKiDW, Agrodolinka

eprasa.pl f5961c43c9

PODRÓŻ PRZEZ SMAK I TRADYCJĘ

W ramach tegorocznej edycji Wystawy Ogrodniczej „Barzkowicka Wiosna" przygotowany został sektor dla KGW – „Barzkowicki Przystanek Kół Gospodyń Wiejskich" , podczas którego, 10 maja, odbył się Konkurs kulinarny „Wiosna na talerzu" .

EWELINA PAWŁOWICZ, ZODR w Barzkowicach

Do konkursu przystąpiło 13 Kół Gospodyń Wiejskich: KGW w Sulinie, KGW Bobrowniki, KGW w Wiechowie, KGW Dargobądz, KGW „Konwalia" w Koziełicach, KGW „Jarzębina" Dobropole Pyrzyckie, KGW „Rogowianie", KGW „Dziesiątka" w Krąpieli, „Linówianki" KGW w Linówku, KGW „Żar" w Żarowie, KGW w Dalewie „Dalewianki", KGW w Nadarzynie „Nadarzynianki", KGW w Turzu.

Celem konkursu było promowanie wizerunku zachodniopomorskiej kuchni regionalnej, identyfikacja i zgromadzenie wiedzy o oryginalnych lokalnych produktach oraz integracja i aktywizacja Kół. Przy ocenie produktów brano pod uwagę związek produktu z tradycją, wygląd i sposób zaprezentowania oraz smak. Komisja konkursowa w składzie: Magdalena Łapecińska (KOWR w Szczecinie), Magdalena Siwy (KRUS Placówka w Stargardzie) i Małgorzata Piotrowska (ZODR) wyłoniła laureatów konkursu.

I miejsce – KGW w Nadarzynie „Nadarzynianki" za *filet z kaczki z sosem z rabarbaru i miodu oraz sałatka wiosenna*,
II miejsce – KGW w Wiechowie za *polędwiczki w sosie owocowym z carpaccio z młodych buraków na grzankach*,
III miejsce – KGW „Rogowianie" za *ser ze śmietaną i szczypiorkiem*.

SPONSORZY KONKURSU: Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy w Szczecinie, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział Regionalny w Koszalinie.

Fot. E. Pawłowicz

MALOWANIE NA JEDWABIU

10 maja, podczas Wystawy Ogrodniczej „Barzkowicka Wiosna" odbyło się wyjątkowe szkolenie – „Malowanie na jedwabiu – kartki okolicznościowe", które poprowadziła pani Jolanta Brejdak. Uczestniczący w szkoleniu członkowie Kół Gospodyń Wiejskich – z ogromnym zaangażowaniem tworzyli własne, ręcznie malowane kartki, poznając przy tym technikę malowania na jedwabiu.

DOMINIKA SZCZĘSNA, ZODR w Barzkowicach

eprasa.pl f5961c43c9

EUROPEJSKA WIEŚ: TURYSTYKA WIEJSKA I DZIEDZICTWO KULINARNE

Podczas Barzkowickiej Wiosny, z okazji Polskiej Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej, 10 maja zorganizowano debatę „Europejska wieś: Turystyka Wiejska i Dziedzictwo Kulinarne" .

Do udziału w debacie zaproszeni zostali: dr hab. inż. Małgorzata Szewczuk, prof. ZUT, Grzegorz Hejno – Dyrektor Oddziału Regionalnego KRUS w Koszalinie, Konrad Fujarski z Gospodarstwa Pasiecznego „Kószka I" reprezentujący Stowarzyszenie Producentów Miodu Drahimskiego, Grażyna Kugiel – właścicielka Gospodarstwa agroturystycznego „7 Ogrodów", Ireneusz Kostka – Prezydent Federacji Lokalnych Grup Działania Pomorza Zachodniego oraz Dawid Adamski – Dyrektor ZODR w Barzkowicach.

Wiodącym elementem dyskusji było znaczenie turystyki wiejskiej w naszym regionie. Rozmawiano o trendach i możliwościach rozwojowych oraz ograniczeniach i zagrożeniach funkcjonowania obiektów już istniejących. Poruszono również kwestię pozarekreacyjnej funkcji turystyki wiejskiej. Uczestnicy debaty zgodnie stwierdzili, że obiekty agroturystyki pełnią rolę promotora żywności lokalnie wytworzonej i nisko przetworzonej. Propagują zasady zdrowego odżywiania i kultywowania tradycji kulinarnych regionu. Omawiana była również idea powołania inkubatora kuchennego, który będzie kultywował tradycje regionalnych potraw, smaków i produktów.

Słów kilka poświęcono terapeutycznej funkcji zagród edukacyjnych utrzymujących zwierzęta, czyli animaloterapii, ale i turystyce uzdrowiskowej. Dyrektor Adamski omówił działania ZODR promujące turystykę wiejską na Pomorzu Zachodnim.

Dyskusja mocno się ożywiła, gdy padło pytanie w jaki sposób nowocześnie promować tradycyjną wieś i jej walory. Uczestnicy zgodnie stwierdzili, że do promocji należy wykorzystywać wszelkie dostępne nowoczesne źródła informacji i media społecznościowe. Omówiono znaczenie certyfikacji produktów kulinarnych, ich popularyzacji oraz wyróżników, takich jak „Perła Zachodniopomorska".

Część debaty poświęcono rozmowom o dostępności usług turystycznych na wsi, ich jakości i cenie. Podkreślono, że dla regionu ważne jest, aby usługi te miały charakter całoroczny a nie jedynie sezonowy. Wymaga to jednak wspólnego działania instytucji i wykorzystania różnego typu działań medialnych.

Wiele instytucji naszego regionu podpisało już nawet takie porozumienia bądź umowy o współpracy w zakresie promocji regionu. Wszystko po to, by turystom proponować nie pojedynczą usługę, ale cały pakiet ofert kompleksowo dobrany, tak aby zachęcać do częstego odwiedzania obszarów wiejskich. Towarzyszyć temu jednak muszą pewne zmiany w zakresie kategoryzacji usług turystycznych. Pojawić się również muszą możliwości wsparcia finansowego, zwłaszcza mniejszych obiektów turystycznych.

Uczestnicy debaty „licytowali się" w zakresie smaków dzieciństwa, począwszy od ziemniaków w mundurkach, śledzi w śmietanie, po „Miód Drahimski" oraz sery ze znanego wcześniej w kraju i za granicą „Koziego Gródka".

Debatę zakończono pytaniem czy podtrzymywanie tradycji kulinarnych może być elementem nauczania historii i budowania poczucia tożsamości narodowej. Uczestnicy byli tu zgodni i podawali przykłady praktycznego nauczania historii w najbliższym otoczeniu.

eprasa.pl f5961c43c9

EUROPEJSKI KONGRES ODNOWY I ROZWOJU WSI

W dniach 8-10 maja na Międzynarodowych Targach Poznańskich odbył się Europejski Kongres Odnowy i Rozwoju Wsi – jedno z najważniejszych wydarzeń poświęconych przemianom i perspektywom rozwoju obszarów wiejskich w Polsce i Europie.

MAGDALENA WIECZOREK, ZODR Oddział w Koszalinie

Organizatorem Kongresu było Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, we współpracy z samorządem województwa wielkopolskiego. Wydarzenie zgromadziło czołowych europejskich ekspertów oraz naukowców związanych z rozwojem obszarów wiejskich i rolnictwa, reprezentantów ministerstw właściwych do spraw rozwoju wsi, przedstawicieli instytucji wspierających rozwój terenów wiejskich, reprezentantów władz lokalnych, organizacji społecznych oraz liderów społeczności wiejskich.

Dzień Wielkopolski, rozwoju lokalnego i młodzieży

Pierwszy dzień kongresu poświęcony był tematom związanym z rozwojem lokalnym, zaangażowaniem młodzieży oraz dziedzictwem kulturowym Wielkopolski. W programie znalazły się panele dyskusyjne dotyczące aktywizacji młodych mieszkańców wsi, sytu-

acji kobiet oraz zdrowia mieszkańców na obszarach wiejskich, roli edukacji w rozwoju rolnictwa, a także znaczenia lokalnych inicjatyw w kształtowaniu przyszłości wsi.

Dzień Europejski

Drugi dzień Kongresu, przypadający na Dzień Europy, skoncentrowany był na wymiarze europejskim rozwoju obszarów wiejskich. W debatach uczestniczyli m.in. ministrowie rolnictwa z krajów UE, przedstawiciele Komisji Europejskiej oraz eksperci zajmujący się polityką wiejską. Dyskutowano o przyszłości Wspólnej Polityki Rolnej, wyzwaniach związanych ze zmianami klimatycznymi, 20 latach zmian na polskiej wsi, wielofunkcyjności obszarów wiejskich oraz wizji rozwoju rolnictwa i produkcji żywności w Europie.

Równolegle 9 maja odbyło się wydarzenie towarzyszące pt. „Nauka i Doradztwo dla Praktyki Rolniczej", w którym aktywnie uczestniczyli pracownicy ZODR. W jego ramach zorganizowano cztery kluczowe panele tematyczne:

- Panel 1: Wyzwania dla nauki i doradztwa w obliczu zmian klimatycznych,
- Panel 2: Współpraca metodą rozwoju krótkich łańcuchów dostaw,
- Panel 3: Rolnictwo zrównoważone – korzyści z zastosowania rolnictwa 4.0,
- Panel 4: Działania demonstracyjne – wzorcowy model współpracy nauki i doradztwa.

Każdy z paneli dotykał istotnych zagadnień, takich jak zmiany klimatyczne, cyfryzacja rolnictwa, budowanie efektywnych sieci dostaw czy wzmocnienie współpracy między nauką a praktyką.

Dzień Polski

Ostatni dzień Kongresu poświęcony był polskim doświadczeniom i perspektywom rozwoju obszarów wiejskich. W programie znalazły się panele dotyczące m.in. 20-lecia obecności Polski w Unii Europejskiej, wyzwań demograficznych na wsi oraz roli lokalnych liderów w kształtowaniu polityki rozwoju.

Jednocześnie, podczas trwania Kongresu odbywały się targi dedykowane obszarom wiejskim, które stanowiły integralną część wydarzenia. Wydzielona przestrzeń targowa zgromadziła wystawców z całej Polski – od producentów lokalnej żywności, rękodzielnictwa, zespołów ludowych, przez przedstawicieli organizacji samorządowych, po firmy oferujące innowacyjne rozwiązania technologiczne dla rolnictwa i rozwoju wsi. Na stoiskach zaprezentowano m.in. produkty regionalne, narzędzia wspierające rolnictwo precyzyjne, oferty turystyki wiejskiej, programy aktywizacji lokalnych społeczności, a także inicjatywy edukacyjne i środowiskowe.

eprasa.pl f5961c43c9

Krowy, owce, czyli o pracy w Zakładzie Doświadczalnym w Kołbaczu słów kilka...

Rozmowa z **ANDRZEJEM OLSZEWSKIM,** członkiem Zarządu Zakładu Doświadczalnego Instytutu Zootechniki w Kołbaczu

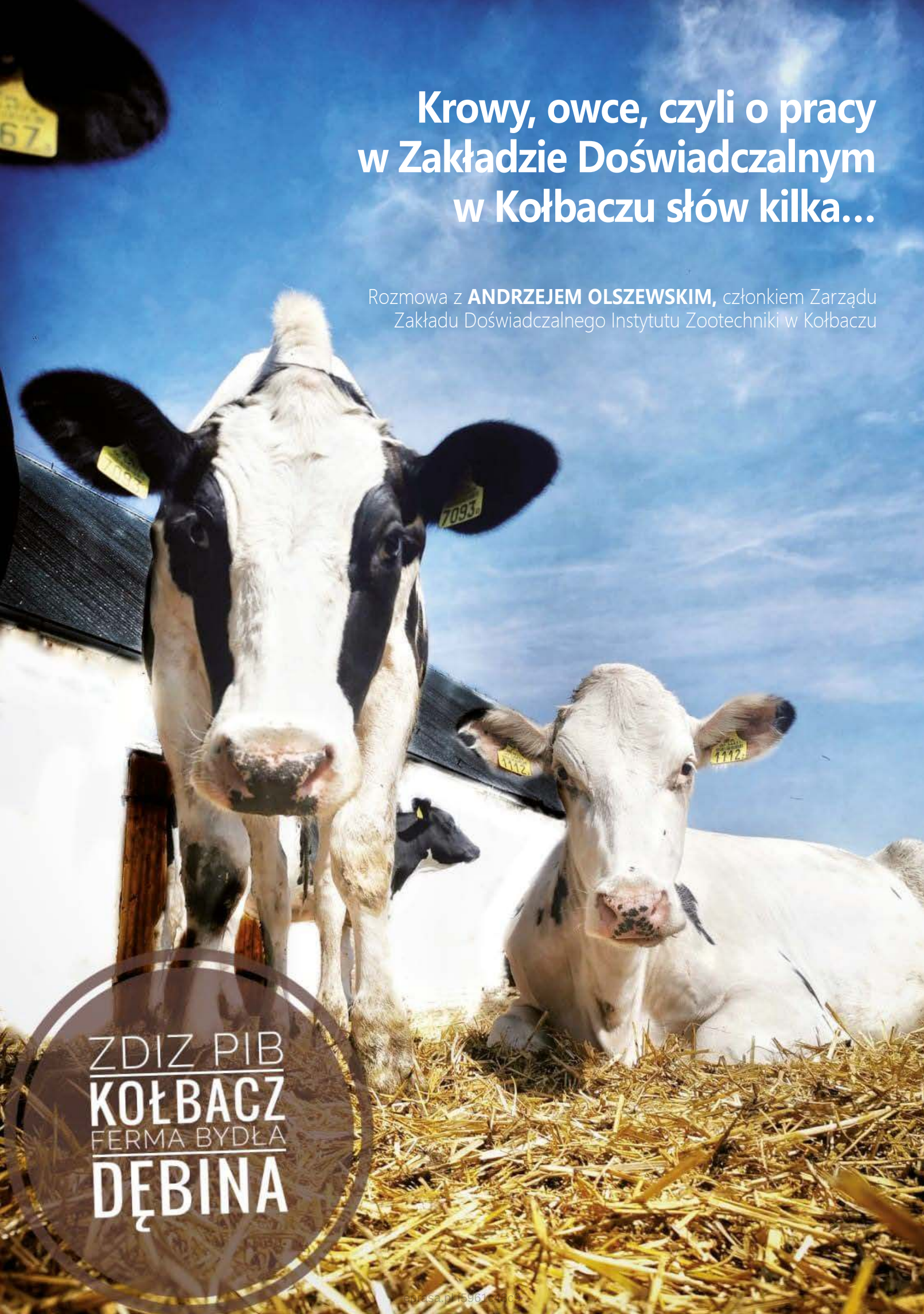

Cecylia Wojnik

Gdyby nie miejsca tego typu, zwierzęta w naszym kraju nie byłyby na tak wysokim poziomie hodowlanym jak dotychczas. To dzięki ludziom tam pracującym, wiążącym swoją karierę zawodową z pracą hodowlaną, Polska może się pochwalić tak doskonałymi wynikami mleczności na arenie międzynarodowej. Instytut Zootechniki w Kołbaczu to miejsce, w którym na przestrzeni wielu lat odbywa się praca nad postępem hodowanym. I to z jakimi efektami!

Cym zajmuje się Zakład Doświadczalny w Kołbaczu?

Misją Zakładu Doświadczalnego w Kołbaczu jest prowadzenie badań naukowych, szkoleń, wdrożeń z zakresu chowu bydła, owiec i koni zleconych przez Instytut Zootechniki, który jest stuprocentowym właścicielem spółki. Prowadzimy także produkcję roślinną na powierzchni ponad 4000 hektarów, z czego grunty orne stanowią 2700 hektarów, a pozostałe to łąki, pastwiska i inne grunty. Prowadzimy także hodowlę krów mlecznych rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej, odmiany czarno-białej. Aktualny stan zwierząt wynosi ponad 1000 krów mlecznych o wydajności 13 000 litrów mleka rocznie od krowy. Utrzymujemy, także cielęta, jałowiznę, buhaje hodowlane oraz prowadzimy tucz młodego była opasowego.

Jakie jeszcze zwierzęta znajdują się pod opieką Instytutu w Kołbaczu?

Oprócz bydła mlecznego w spółce utrzymujemy owce rasy pomorskiej, która to jest rasą zachowawczą, oraz owce rasy suffolk. Utrzymujemy też konie rasy sokólskiej. To również rasa zachowawcza. Prowadzimy także hotel dla koni wyposażony w krytą ujeżdżalnię, karuzelę, siodlarnię oraz malowniczo położone padoki na skraju puszczy bukowej. Owce i konie mamy zlokalizowane w gospodarstwie ekologicznym, w miejscowości Glinna, którego powierzchnia wynosi ponad 300 hektarów.

A jakie uprawy znajdują się na gruntach ornych należących do Zakładu Doświadczalnego?

Uprawiamy zboża ekologiczne, takie jak owies i żyto. Posiadamy także ekologiczne pastwiska. Z upraw towarowych uprawiamy pszenicę, rzepak i buraki cukrowe. Na paszę przeznaczamy kukurydzę, lucernę, jęczmień oraz pszenżyto.

Jaka jest historia Zakładu Doświadczalnego w Kołbaczu?

Zakład Doświadczalny w Kołbaczu został założony w 1967 roku, a jako spółka prawa handlowego funkcjonuje od 2001 roku. Jest to firma z tradycjami. Zakład Doświadczalny Instytutu Zootechniki PIB Kołbacz Sp. z o.o. został powołany do prowadzenia badań naukowych, szkoleń i wdrożeń w zakresie chowu i hodowli bydła, trzody chlewnej oraz owiec w warunkach wielkoobszarowego gospodarstwa rolnego. W ramach restrukturyzacji Spółki w 2008 r. zrezygnowano z hodowli trzody chlewnej. W Kołbaczu prowadzone są prace naukowe, zwłaszcza z dziedziny technologii produkcji mleka, wychowu cieląt i jałowizny, ochrony środowiska, żywienia zwierząt, chowu owiec czy jakości produktów zwierzęcych i ekonomiki oraz dobrostanu zwierząt.

Jak ewoluował Zakład w Kołbaczu? Jak zmieniał się przez te wszystkie lata swojego funkcjonowania?

Na przestrzeni ostatnich lat firma się bardzo rozwinęła – poprzez wprowadzenie nowych technologii produkcji mleka, utrzymania zwierząt w zmodernizowanych budynkach inwentarskich, zakup nowoczesnego i wydajnego sprzętu rolniczego. Plony produkcji roślinnej na przestrzenie 20 lat zostały podwojone, a sprzedaż mleka wzrosła 3-krotnie. Obecnie sprzedaż mleka wynosi 33, 34 tysięcy litrów dziennie, co daje w skali roku prawie 12 milionów litrów mleka sprzedanego do mleczarni.

Ale mleko to nie jedyny produkt sprzedawany przez Zakład?

Oczywiście, sprzedajemy także materiał hodowlany, czyli jałówki cielne, krowy pierwiastki, owce rasy suffolk i pomorskiej, a także młode bydło opasowe i krowy opasy.

Wasza oferta jest dość szeroka. Czy przy takiej specyfice nie występują problemy logistyczne?

Nasza firma jest dobrze zorganizowana i dobrze zarządzana. Są działy, które zajmują się poszczególnymi zakresami prac. Posiadamy dział produkcji roślinnej, produkcji zwierzęcej, warsztat naprawy maszyn, a także dział odpowiadający za prowadzenie badań naukowych zleconych przez Instytut Zootechniki. Są to doświadczenia dotyczące dobrostanu zwierząt i ekonomiki ich utrzymania a także technologii produkcji.

eprasa.pl f5961c43c9

Jakimi metodami osiąga się postęp hodowlany?

Największy postęp hodowlany dokonuje się wśród bydła rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej. Tutaj wykorzystujemy wszystkie najnowsze dostępne metody. Nasze zwierzęta są genomowane, gdzie określamy wartość hodowlaną zwierząt już w wieku 3, 4 miesięcy życia. Już wtedy znamy jej potencjał i wiemy czy to będzie dobre zwierzę czy też będzie zwierzęciem o niższej wartości hodowlanej. Kolejnym elementem jest wykorzystanie nasienia seksowanego, czyli nasienia, z którego prawdopodobieństwo urodzenia się jałóweczki wynosi 93%. W związku z tym w całym gospodarstwie przez ostatnie lata 70% urodzeń to jałówki, a tylko 30% to byki. Mamy więc coraz więcej materiału żeńskiego. Dzięki temu możemy przyśpieszać postęp hodowlany poprzez selekcje osobników oraz sprzedawać materiał hodowlany w kraju i za granicę.

Wasze zwierzęta często są nagradzane?

Rokrocznie bierzemy udział w barzkowickich targach ARGO POMERANIA, wystawiając nasze zwierzęta, i zawsze wracamy z nagrodami. Ostatnio otrzymaliśmy 2 czempiony w kategorii jałówek na wystawie hodowlanej. W 2023 roku braliśmy tez udział w Krajowej Wystawie Bydła Hodowlanego w Poznaniu.

Dziękuję za rozmowę.

ODPOCZYWAJ NA WSI

W dniach 10-11 maja na Wałach Chrobrego w Szczecinie odbył się Piknik nad Odrą. Podczas Pikniku, na stoisku Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, odbywała się kampania ,,Odpoczywaj na wsi". Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach promował turystykę wiejską województwa zachodniopomorskiego poprzez prezentację materiałów promocyjnych, takich jak: katalogi, mapy agroturystyczne, ulotki promujące turystykę wiejski zagrody edukacyjne.

JOLANTA GAPYS, ZODR w Barzkowicach

eprasa.pl f5961c43c9

Cecylia Wojnik

Bezpieczeństwo zaczyna się od nas samych

Rozmowa z nadkomisarz **AGNIESZKĄ PIJANKĄ,** policjantką Wydziału Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Szczecinie

O tym, jak ważna jest rola policji dla każdego kraju, nie trzeba nikogo przekonywać. Niestety, w ostatnim czasie osób chętnych do pełnienia tej zaszczytnej służby jest coraz mniej. Z czego to wynika? Jak można zostać policjantem? O tym, a także o stanie bezpieczeństwa na terenie naszego województwa opowiada nadkomisarz Agnieszka Pijanka z Komendy Wojewódzkiej Policji w Szczecinie.

Podczas Targów Rolnych AGRO POMERANIA w Barzkowicach można było odwiedzić stoisko Komendy Wojewódzkiej Policji w Szczecinie. Z jaką misją przyjechali Państwo na Targi?
Cieszymy się ogromnie, że mogliśmy uczestniczyć w tym wydarzeniu. Zapraszaliśmy wszystkich chętnych do odwiedzenia naszego stoiska profilaktycznego i porozmawiania z nami o bezpieczeństwie w różnych obszarach. Na naszym stoisku najmłodsi mogli kolorować malowanki, np. policjanta, przewodnika z psem lub radiowóz policyjny, a udzielając właściwej odpowiedzi na zadane przez policjanta pytanie dotyczące bezpiecznych zachowań – mogli wygrać nagrodę. Zapraszaliśmy także seniorów, którym opowiadaliśmy, jak nie dać się oszukać „na policjanta", „na wnuczka", czy jak unikać różnego rodzaju zagrożeń czyhających przede wszystkim na osoby starsze. Zachęcaliśmy także młodych ludzi, którzy ukończyli już szkołę średnią, aby wstąpili w nasze szeregi. Jeżeli osoby chcące wstąpić do policji mają jakieś wątpliwości, pytania, jakie dokumenty należy wypełnić, zachęcaliśmy do rozmowy z nami. Wszystko opowiadamy, wyjaśniamy, pomagamy wypełnić niezbędne dokumenty.

No właśnie, a jak zostać policjantem?
Na pewno trzeba mieć ukończone 18 lat, posiadać obywatelstwo polskie, nieposzlakowaną opinię, legitymować się co najmniej średnim wykształceniem. Kandydat musi posiadać zdolność fizyczną i psychiczną do służby w formacjach uzbrojonych podległych szczególnej dyscyplinie służbowej, a także przejść odpowiednie etapy rekrutacji, w tym m.in. zdać test wiedzy, test sprawności fizycznej, test psychologiczny, postępowanie sprawdzające, rozmowę kwalifikacyjną, a także komisję lekarską.

I co dalej się dzieje z kandydatem na policjanta?
Osoba, która przeszła pozytywnie wszystkie etapy rekrutacji, zostaje przyjęta do służby w policji i kierowana jest na szkolenie zawodowe podstawowe do szkoły policji. Osoby z naszego województwa najczęściej jadą do Szkoły Policji w Słupsku, choć może to być także inna szkoła, np. Szkoła Policji w Pile.

Jak długo trwa nauka w szkole policyjnej?
Szkolenie podstawowe zawodowe trwa ok. 6 miesięcy.

Co się dzieje z kandydatem po zakończeniu szkolenia w szkole policyjnej?
Po ukończeniu szkolenia i zdaniu egzaminów policjanci odbywają adaptację

eprasa.pl f5961c43c9

zawodową w Oddziale Prewencji Policji przez okres ok. 2,5 miesiąca. Celem adaptacji zawodowej jest podniesienie praktycznych umiejętności zdobytych podczas szkolenia zawodowego. Następnie taki policjant wraca już do jednostki, do której został przyjęty, i tutaj, pod okiem starszych kolegów, będzie już pełnić służbę. Będzie wykorzystywał te umiejętności i wiedzę, które zdobył w szkole Policji.

Co decyduje o tym do jakiej jednostki trafi policjant po szkole policyjnej?
Policjant może wyrazić chęć służenia w określonym wydziale. Ja 19 lat temu na rozmowie kwalifikacyjnej powiedziałam, że chciałabym być policjantką ruchu drogowego. Na początku przyjęłam się do policji i zostałam oddelegowana do oddziału prewencji policji w Szczecinie. Po roku mogłam przenieść się do ruchu drogowego, gdzie pełniłam służbę przez prawie 16 lat, a następnie sama wyraziłam chęć przejścia do wydziału prewencji. Tak więc to pokazuje, że policjant ma szeroki wachlarz możliwości pełnienia służby w różnych wydziałach, czyli może być przewodnikiem psa służbowego, może pracować w wydziale kryminalnym, w prewencji lub w ruchu drogowym. Możliwości są różne i sądzę, że każdy znajdzie dla siebie coś odpowiedniego.

Jest Pani kobietą, czy poleca Pani pracę w policji innym kobietom?
Jak najbardziej. Nie jest to praca łatwa, ale bardzo satysfakcjonująca. Osobiście cieszę się, że mogę pełnić służbę w policj. Po 19 latach służenia w tej formacji z całego serca polecam. Nie zamieniłabym jej na żadną inną.

W którym miejscu policja zazębia się z rolnictwem?
Jednym z przykładów, gdzie policja zazębia się z rolnictwem są protesty rolnicze, podczas których dochodzi do blokad dróg, w tym utrudnień w ruchu drogowym. My, jako policjanci – dbamy, aby przebiegły one bezpiecznie.

Jak wygląda bezpieczeństwo w rolnictwie w naszym województwie?
W ostatnim czasie nie słyszałam o wypadku, który byłby spowodowany zaniedbaniem ze strony rolnika. Jednak musimy pamiętać, że my wszyscy mamy wpływ na bezpieczeństwo – czy to w miejscu zamieszkania czy też podczas wykonywania różnego rodzaju prac. Oprócz przepisów i różnych regulacji jest jeszcze coś takiego jak zdrowy rozsądek i zawsze powinniśmy go stawiać na pierwszym miejscu. Ruch drogowy wiąże się z przeprowadzaniem różnego rodzaju kontroli drogowych, w tym ciągników rolniczych i innych pojazdów. Podczas prac rolniczych zdarzają się różne wypadki z udziałem pojazdów rolniczych, dlatego też przedmiotowe targi są doskonałym miejscem do rozmowy o bezpieczeństwie. Zachęcamy wszystkich do odwiedzania naszego stoiska i zadawania pytań policjantom, którzy z pewnością bardzo chętnie wyjaśnią wszelkie wątpliwości.

A jak wygląda poziom bezpieczeństwa w naszym województwie na tle innych województw?
Na pewno jest już lepiej niż było kilka lat temu. Statystyki pokazują, ze ginie mniej osób na drogach. Musimy też pamiętać o tym, że najwięcej zdarzeń mamy z udziałem pieszych na przejściach dla pieszych. A to dlatego, że pieszy wie, że może wejść na przejście, ale zapomina o zachowaniu szczególnej ostrożności. Pieszy ma pierwszeństwo przed pojazdem, ale nikt nie zwolnił pieszego z zasady zachowania szczególnej ostrożności, czyli upewnienia się, zanim wejdzie na przejście, że żaden pojazd właśnie nie nadjeżdża. Zdarzają się też wypadki, i to bardzo poważne w skutkach, spowodowane nadmierną prędkością, czyli niedostosowanie prędkości do warunków panujących na drodze. Kolejnym czynnikiem jest nieprawidłowe wyprzedzanie. Jest to najtrudniejszy manewr, który może spowodować najcięższe wypadki.

Rolnicy są najbardziej widoczni jednak w okresie żniw, kiedy to wyjeżdżają na drogi publiczne i swoimi sprzętami chcą dojechać na grunty rolne. Jak powinien zachować się kierowca mijając rolnika i jak powinien poruszać się po drodze ciągnik?
Jeżeli mówimy o pojazdach i urządzeniach rolniczych typu heder kombajnu, to powinien on być na czas wykonywania prac rolniczych podpinany. Natomiast jeżeli wyruszamy na drogę publiczną, to urządzenie musi być zdejmowane i przewożone na tzw. wózku za kombajnem lub ciągnięte osobno przez ciągnik rolniczy. Musimy sobie zdawać sprawę z tego, że nie jesteśmy sami na drodze i uczestnicząc w ruchu drogowym jesteśmy zobowiązani stosować się do przepisów ruchu drogowego. Każdy kierowca powinien być trzeźwy, posiadać odpowiednie uprawnienia do prowadzenia danego rodzaju pojazdu, a pojazd powinien być odpowiednio oznakowany i utrzymany we właściwym stanie technicznym. Tłumaczymy kierowcom, że zawsze, kiedy wybieramy się w podróż, nawet krótką, musimy być wypoczęci, tak aby nie stwarzać zagrożenia dla siebie i dla innych uczestników ruchu drogowego. Wszyscy kierujący powinni sobie zdawać sprawę z tego, że pojazdy rolnicze poruszają się z niewielką prędkością i w pewnym stopniu utrudniają ruch. My kierowcy musimy mieć świadomość, że rolnik musi wykonać swoją pracę.

A co powinien zrobić kierowca samochodu osobowego, który jedzie przez bardzo długi czas za ciągnikiem rolniczym, przed sobą ma świetną widoczność, a jednak występuje podwójna linia zabraniająca wyprzedzania?
Przepisy zabraniają przekraczania czy przejeżdżania przez znak P4, czyli linię podwójną ciągłą. Jako policjantka z pewnością zwróciłabym uwagę na ten fakt i kierującego pojazdem osobowym zatrzymałabym w sytuacji przekroczenia linii ciągłej. Uświadomiłabym go i podjęła środki przewidziane prawem. Nie możemy wyprzedzać ciągnika na podwójnej ciągłej! Z pewnością nie ma takiej drogi, gdzie linia podwójna ciągła występuje na całej długości drogi. Zazwyczaj linia podwójna ciągła znajduje się przed skrzyżowaniem, przed zakrętem, w miejscu, gdzie wyprzedzanie jest niebezpieczne.

Na co chciałaby Pani uczulić kierowców?
W mojej ocenie jest wiele czynników, przed którymi należałoby przestrzec kierowców. Jednak największy nacisk położyłabym na trzeźwość, na trzeźwe myślenie przede wszystkim. Szanujmy się na drodze i przestrzegajmy przepisów, bo przecież po to są one ustanowione, abyśmy ich przestrzegali. Wypadków drogowych mamy wciąż za

eprasa.pl f5961c43c9

dużo. Nie możemy przymykać oka na to, że ktoś wypił jedno piwo i po nim prowadzi auto, nawet na krótkim dystansie. Jeżeli widzimy, że ktoś jest nietrzeźwy, ktoś spożywał alkohol, ktoś nie ma uprawnień, reagujmy!

A jak prawidłowo zareagować?

Reagować powinny przede wszystkim osoby znajdujące się w najbliższym otoczeniu kogoś, kto spożywa alkohol, siada za kierownicę i próbuje odjechać. Wielokrotnie zdarzają się takie sytuacje, kiedy osoba nietrzeźwa kieruje pojazdem, przewozi trzeźwych pasażerów posiadających uprawnienie do kierowania pojazdem. Kiedy perswazja nie przynosi efektów, dzwonimy pod numer telefonu alarmowego 112 i mówimy, że jest taka osoba, która w naszej ocenie jest nietrzeźwa, albo widzieliśmy, że spożywała alkohol i w związku z tym nie powinna prowadzić pojazdu. Pamiętajmy, że jeśli coś się wydarzy, a my nie zrobiliśmy nic, aby temu zapobiec, będziemy mieć pretensje do siebie.

Jeżeli uczestnik ruchu drogowego powiadomi służby o swoich podejrzeniach dotyczących braku trzeźwości innego uczestnika ruchu, to jakie następnie są podejmowane kroki i w jaki sposób osoba powiadamiająca może pomóc?

Uczestnik ruchu informujący o swoich wątpliwościach numer alarmowy podaje swoją lokalizację, czyli mówi na jakiej drodze się znajduje, podaje markę pojazdu, jego kolor, numery rejestracyjne. Nie zapominajmy, że dziwnie zachowujący się uczestnik ruchu drogowego to niekoniecznie musi być osoba nietrzeźwa. Bo może to być osoba starsza, która nie przeczytała ulotki jak brać dane lekarstwa, a po niektórych lekach, jak wiemy, nie można prowadzić pojazdów mechanicznych. To jest tak samo, jak byśmy wypili alkohol. Do takiej podejrzanej osoby zostaje wezwany najbliższy patrol. Musimy sobie zdawać sprawę, że to nie będzie natychmiast, bo przecież pojazdy stale się przemieszczają. Dobrze by było, abyśmy jechali za tym pojazdem, aby ułatwić reagowanie policjantom. Życzyłabym sobie i wszystkim, abyśmy reagowali na wszelkie tego typu podejrzenia właśnie w taki sposób.

A jeśli takie zgłoszenie okaże się zupełnie bezpodstawne?

Wówczas osoba zgłaszająca nie ponosi żadnych konsekwencji, ponieważ nie miała ona złej intencji. Taka osoba zareagowała wręcz wzorowo, ponieważ widziała niepokojące wobec niej zdarzenia, niewłaściwe zachowanie kierującego i zareagowała właściwie.

Dziękuję za rozmowę.

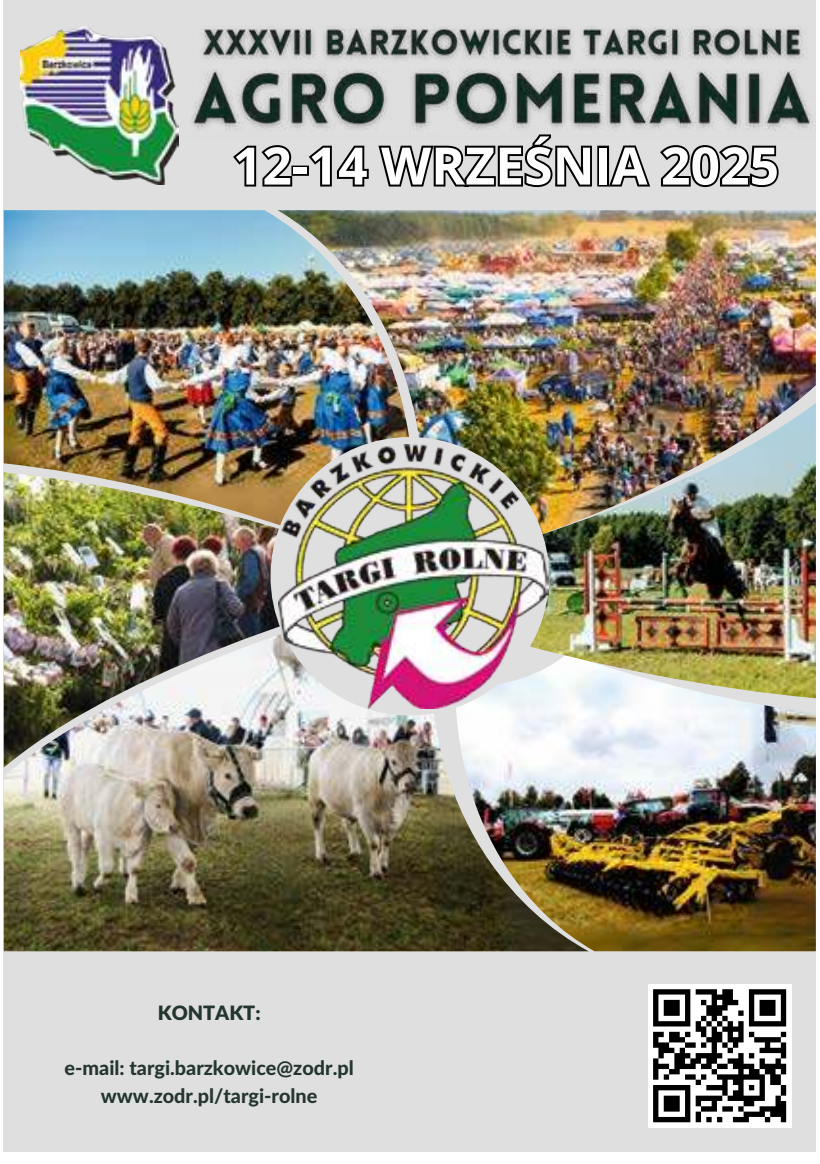

eprasa.pl f5961c43c9

Zielona oaza Pomorza Zachodniego

eprasa.pl

Ogrody Hortulus w Dobrzycy to kompleks ogrodów pokazowych, tworzonych już od ponad 30 lat z miłości do natury i z potrzeby dzielenia się tym, co piękne. To unikatowe miejsce wypoczynku, rozrywki oraz edukacji przyrodniczej.

AGNIESZKA ZDANOWICZ, PZDR w Koszalinie

Ogrody Hortulus położone są w powiecie koszalińskim, w wyjątkowej strefie klimatycznej 7b. Oddalone są tylko o 8 kilometrów w linii prostej od brzegu Morza Bałtyckiego. Jest to zaledwie 75 minut jazdy samochodem ze Szczecina. To najbardziej na północ wysunięta kolekcja dendrologiczna w Polsce.

Ogrody Hortulus są licznie nagradzane. W 2024 r., już po raz 4., otrzymały prestiżowy Certyfikat POT za najlepszy produkt turystyczny. Kulinarny Festiwal Kwiatów Jadalnych w 2022 r. nagrodzony został Gwiazdą Turystyki w kategorii „Najlepsza inicjatywa". W 2004 r. Ogrody otrzymały tytuł Krajowego Wicemistrza Agroligi, natomiast w 2013 – Złoty Laur 20-lecia AgroLigi.

Kompleks składa się z dwóch zespołów ogrodowych o odmiennym charakterze - Ogrodów Tematycznych Hortulus oraz Ogrodów Hortulus Spectabilis. Oba oddalone są od siebie o 2 km, a między nimi znajduje się teren Szkółki Roślin Ozdobnych.

Ogrody Tematyczne

Ogrody Tematyczne Hortulus w Dobrzycy to blisko 30 różnorodnych ogrodów pokazowych, rozciągających się na powierzchni ponad 5 ha. Wśród nich są te związane ściśle z rodzajem środowiska – między innymi ogród wodny, leśny, jak i te, w których dominuje architektura i styl związany ze sztuką i kulturą narodową, np.: ogród japoński lub francuski. W stylu angielskim zaprojektowano grupę ogrodów zmysłów – każdy z nich pobudza różne zmysły człowieka. Wzrokiem zawładną ogrody barwy, światła i cienia, do których należą: ogród purpury i ognia, lila-róż, niebiesko-żółty, biały. Słuch rozbudzą ogrody szumu, szelestu, dźwięku, czyli ogrody traw i ogrody wodne, w tym ogród w stylu wybitnego architekta – Antonio Gaudiego. Woń, aromat, zapach to przede wszystkim trzy rodzaje ogrodów ziołowych, ogród pachnący oraz piękne rosarium w stylu angielskim.

Dzięki łagodnemu klimatowi, można tu podziwiać rośliny egzotyczne i rzadkie w Polsce, które niezwykle trudno jest uprawiać w innym regionie z powodu zbyt mroźnych zim. A tu, na Pomorzu, znajdują dogodne warunki do wzrostu i wegetacji.

Ogrody Tematyczne Hortulus to także wkomponowane w roślinność elementy architektury krajobrazu i sztuki ogrodowej: rzeźby, altany, mosty, stawy i oczka wodne. Ogrody prezentują się atrakcyjnie o każdej porze roku. Ich istotą jest pokazanie układu roślin w kompozycjach i ich zastosowanie w poszczególnych ogrodach – stąd brak tabliczek z nazwami, jakie występują w typowych ogrodach botanicznych.

Zwiedzanie Ogrodów Tematycznych, poza oczywistym kontaktem z przyrodą, dostarcza doznań natury estetycznej i duchowej oraz daje możliwość konfrontacji naszych pragnień i oczekiwań względem własnego ogrodu z rzeczywistością. To również wspaniałe miejsce na wycieczkę, możliwość relaksu i odpoczynku w obcowaniu z przyrodą. Na wszystkich zwiedzających czekają liczne ławeczki, zachęcające do przerwy w spacerze i spokojnego napawania się widokami.

Ze względu na ukształtowanie terenu – wąskie i kamieniste ścieżki, skałki – obowiązuje tu zakaz wprowadzania wózków dziecięcych, rowerków i innych pojazdów dziecięcych oraz poruszania się dla wózków inwalidzkich. Nie można również wprowadzać psów.

Szkółka

Przy Ogrodach znajduje się market Ogród i Galeria oraz centrum ogrodnicze, w którym można kupić rośliny produkowane w szkółce. Szkółka produkuje ponad 3500 gatunków i odmian roślin i zajmuje ok 15 ha. Po zwiedzaniu można skorzystać z oferty caffebaru Barwinek. Tu serwowane są ciasta własnego wypieku, napoje oraz dania obiadowe.

Ogrody Hortulus Spectabilis

Ogrody Hortulus Spectabilis zostały udostępnione do zwiedzania w czerwcu 2014 r. Jest to autorski projekt, który obecnie składa się z 45 ogrodów o powierzchni 17 ha, o różnej stylistyce i tematyce. W założeniu ma on pełnić rolę oryginalnego, jedynego takiego w Polsce miejsca wypoczynku i rekreacji oraz edukacji ogrodniczej.

Centralnym jego punktem jest największy w świecie labirynt grabowy, który powstał z 18 tysięcy sztuk sadzonek tego drzewa. Zajmuje powierzchnię 1 ha, ma ściany o wysokości 2 m, a łączna długości jego korytarzy wynosi ponad 3,2 km. Jego pokonanie, jedną z trzech tras, gwarantuje doskonałą zabawę. W jego sercu znajduje się 20-metrowa wieża widokowa, której oryginalna konstrukcja została zrealizowana na wzór podwójnej nici DNA. Z jej tarasu rozpościera się wspaniały widok na okoliczne wioski, pola i lasy, a przy dobrej pogodzie zobaczymy też wody Bałtyku.

Znakomicie widać otaczające labirynt Ogrody Magii, Energii, Czasu i Przestrzeni. Znajdziemy tu: magiczny kamienny krąg, Ogrody 4 Pory Roku, Ogród Zegarów, Ogród Kalendarza Celtyckiego oraz angielskie rabaty bylinowe czy Rabatę Preriową, cieszącą oko kolorami i elementami architektonicznymi, rosaria z parterami bukszpanowymi, ale również ogrody węzłowe i topiary bukszpanowe. Znajdziemy tu również ponad 3 ha warzywników, Rezydencję Ogrodową, Ogród Francuskiego Romansu, Modernistyczny Ogród Traw, Ogród Kwiatów Orientu, Wzgórze Monte Fiori, Rabatę Słowiańską czy Ogród Kwiatów Ziół. Brzozowy lasek zachęca do relaksu w fotelach i hamakach.

Hortulus Spectabilis to nie tylko starannie pielęgnowane kompozycje roślinne oraz wyszukane i oryginalnie wkomponowane elementy architektury i sztuki ogrodowej. Tu znajduje się również doskonałe miejsce zabawy, rekreacji i wypoczynku dla rodzin z dziećmi. Na terenie znajduje się Caffe – Bistro – Bar Rumianek oraz letni Caffebar Piwonia. Na terenie Ogrodów – w Serduszkowej Chacie – można kupić pamiątki oraz produkty marki własnej Ogrodowa Filozofia Smaku.

eprasa.pl f5961c43c9

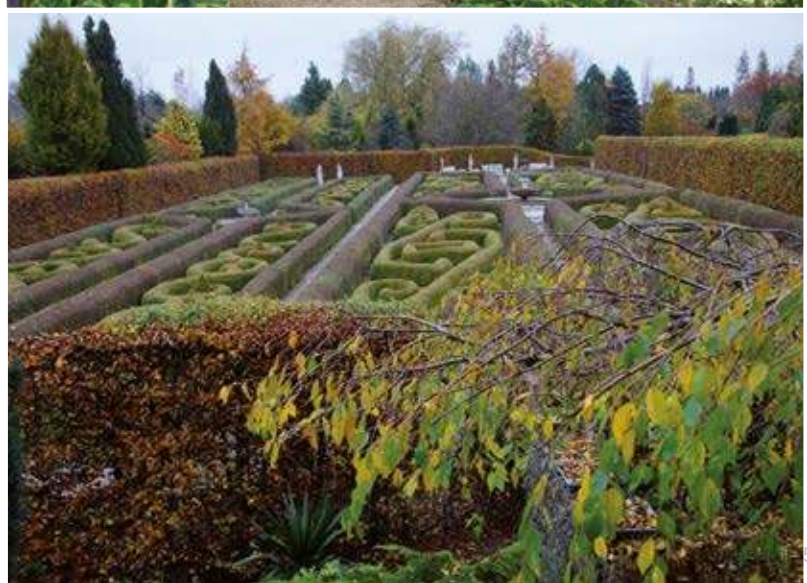

Po Ogrodach Hortulus Spectabilis (w przeciwieństwie do Tematycznych) można poruszać się wózkami inwalidzkimi oraz z wózkami dziecięcymi. Ze względów bezpieczeństwa dla wózków niedostępne są jedynie wieża widokowa (brak windy), labirynt i niektóre wąskie ścieżki.

Dla każdego coś miłego

Ogrody Hortulus to miejsce atrakcyjne dla każdej grupy wiekowej. Niczym nieograniczona przestrzeń daje szansę na zabawy ruchowe. W labiryncie grabowym istnieje możliwość rozegrania gry plenerowej „Labirynt mocy". Można również zwiedzić ogrody, poszukując kwiatu paproci. Wystarczy sczytać kod QR i podążać za zagadkami. Ciekawą atrakcją są gry przestrzenne czy mega domino, rozstawione na Placu Kwiatożerców.

Obejrzymy tu wystawę bestii słowiańskich i poznamy swój kalendarz słowiański. Przy zwiedzaniu 3 ha warzywników dowiemy się „prawie" wszystkiego o warzywach. Tam też spotkamy dwie z jedenastu mieszkających w Ogrodach Hortulus Baby Jagi – Hermenegildę i Hildegardę.

Ogrody użytkowe

W Ogrodach Hortulus Spectabilis od kilku lat można podziwiać ogrody użytkowe. Na powierzchni ponad 3 ha rośnie kolekcja warzyw, ziół i kwiatów jadalnych, które prowadzone są w sposób ekologiczny, z wykorzystaniem starych praktyk ogrodniczych. Do ich pielęgnacji stosowane są wyłącznie naturalne środki, a uprawy prowadzone są na naturalnym kompoście i oborniku. Ścieżki, dróżki i warzywniki wykładane są materiałami organicznymi. Stosowane są również zasady sąsiedztwa warzyw, które odpowiednio dobrane wpływają na rozwój i zdrowotność roślin. Masowo i łanowo sadzone są między warzywami aksamitki, nagietki, szałwie, nasturcje czy bylice, które zabezpieczają uprawy przed chorobami i szkodnikami.

Warzywa i owoce wyprodukowane na terenie Ogrodów służą do przygotowywania przetworów. Cały asortyment (między innymi konfitury z dyni, pigwy, ketchupy i musztardy z dyni i cukinii czy naturalne soki) dostępny jest do kupienia na terenie Ogrodów.

Festiwal Tulipanów

Niebawem rozpocznie się Festiwal Tulipanów w Ogrodach Tematycznych Hortulus. Zalane mnóstwem barw, przypominać będą Holandię. Wszystko to za sprawą tysięcy tulipanów, które niebawem rozpoczną kwitnienie. Jesienią zasadzonych zostało blisko 80 tys. cebul w ponad 200 odmianach. Niepowtarzalne, barwne kompozycje zachwycą najbardziej wymagających koneserów. Kolorowe łany tworzyć będą tulipany z grupy Rembrandta, Darwina, papuzie, piłkowane czy piwoniowe. Wśród nich są również odmiany pospolite i rzadkie, oszałamiające kolorami i bogactwem kształtów.

Noc Kupały

Ogrody Hortulus są miejscem, w którym odbywają się cyklicznie plenerowe wydarzenia kulturalne. Jednym z nich jest Noc Kupały, która nawiązuje do kultury oraz wierzeń dawnych Słowian. To święto ku czci przesilenia letniego, odbywające się w czerwcu. W programie znajduje się m.in.: słowiańska kuchnia księżycowa, poszukiwanie kwiatu paproci, plecenie wianków, animacje dla dzieci, np. tworzenie lalek – motanek. Imprezie towarzyszy tematyczna maskarada pod hasłem: Elfy, wróżki, gnomy, potwory i inne stwory. Osoby w tematycznym przebraniu mają wtedy okazję do zwiedzenia Ogrodów za darmo. Po Nocy Kupały, aż do końca lata, Ogrody Hortulus Spectabilis otwarte są siedem dni w tygodniu w godzinach 10:30-20:30.

Kulinarny Festiwal Kwiatów Jadalnych

Kulinarny Festiwal Kwiatów Jadalnych to wyjątkowe, dwudniowe wydarzenie, które odbywa się w połowie lipca. Odbywają się wtedy pokazy kulinarne połączone z degustacją kwiatowych potraw, warsztaty kwiatowej kosmetyki, wykłady, prelekcje, pokazy i konkursy florystyczne, pokazy i warsztaty carvingu. Można zasięgnąć porady ogrodniczej i żywieniowej, a atrakcją dla dzieci są animacje. Częścią imprezy jest kiermasz z produktami tradycyjnymi i regionalnymi oraz produktami związanymi z kwiatami jadalnymi.

Dzień Świra

Dzień Świra – maskarada w labiryncie. Wydarzenie to jest ukoronowaniem wakacji. Jest to zdecydowanie najbarwniejsze wydarzenie, podczas którego odbywa się ześwirowany pokaz mody. Można tu wtedy spotkać gnomy, trolle, księżniczki, różne postaci z bajek i inne. Impreza organizowana jest w sierpniu – w ostatnią niedzielę wakacji. W ten dzień każdy, kto do Ogrodów przyjdzie w przebraniu, zwiedzi je za darmo.

Dyniowe Garden Party

Dyniowe Garden Party to z kolei największe na Pomorzu Zachodnim święto dyni. Podczas imprezy setki dyń w różnych odmianach służą do tworzenia ogrodowych aranżacji, jako rekwizyty do zabaw oraz składniki dań. W programie znajdują się: Dyniowa Gonitwa – bieg z dynią, gotowanie zupy dyniowej, ciekawostki dotyczące uprawy i wykorzystania dyni, stoiska wystawiennicze, dyniowe animacje i warsztaty dla dzieci. Impreza, która odbędzie się 21 września, otwiera farmę dyniową w Ogrodach Hortulus Spectabilis, a podziwiać ją można aż do listopada.

Artykuł powstał w ramach współpracy Ogrodów Hortulus i PZDR w Koszalinie.

Fot. udostępnione przez Ogrody tematyczne Hortulus.

eprasa.pl f5961c43c9

Przedsiębiorczość na obszarach wiejskich

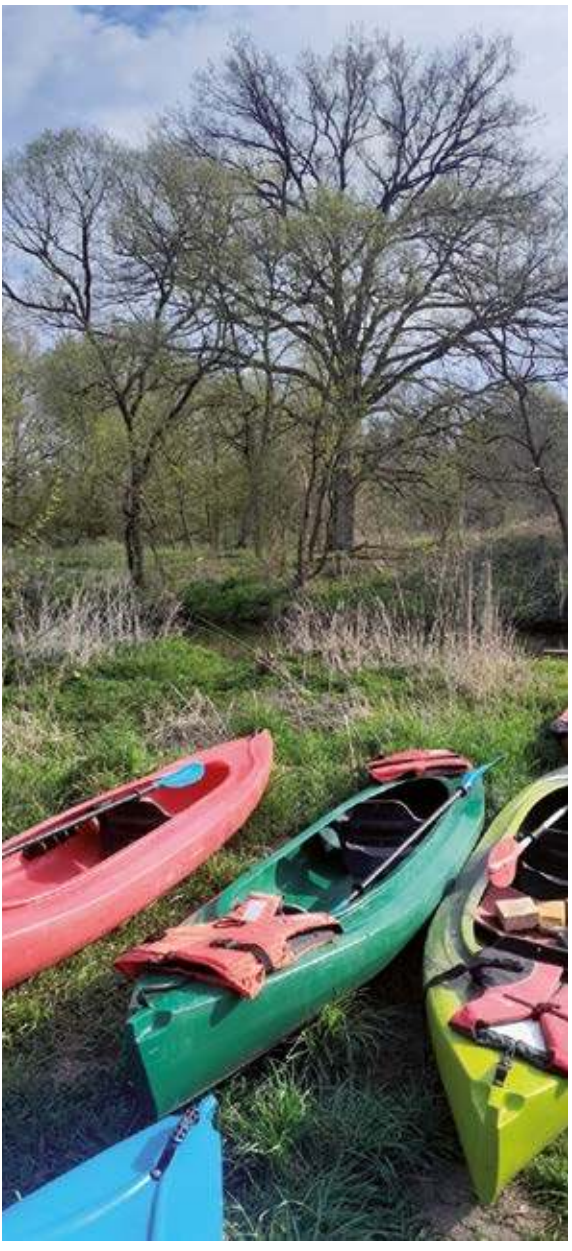

Współczesna wieś to nie tylko miejsce tradycyjnego rolnictwa, ale także przestrzeń dla innowacyjnych przedsięwzięć, agroturystyki, przetwórstwa spożywczego i działalności rzemieślniczej.

DOMINIKA SZCZĘSNA, ZODR w Barzkowicach

Wzrost liczby małych i średnich przedsiębiorstw na wsi przyczynia się do ograniczenia migracji do miast, zwiększenia zatrudnienia oraz wykorzystania lokalnych zasobów naturalnych i kulturowych. Rozwój przedsiębiorczości na terenach wiejskich obejmuje różnorodne sektory gospodarki.

Przedsiębiorczość na wsi – sektory

1. Rolnictwo i przetwórstwo spożywcze – wzrost zapotrzebowania na produkty ekologiczne i lokalne wspiera rozwój małych gospodarstw rolnych oraz przetwórni produkujących sery, wędliny, dżemy i inne regionalne specjały.

2. Agroturystyka i turystyka wiejska – gospodarstwa oferujące noclegi, warsztaty rękodzielnicze, jazdę konną czy tradycyjne kulinaria przyciągają turystów szukających wypoczynku w naturalnym otoczeniu.

3. Rękodzieło i lokalne rzemiosło – produkcja ceramiki, haftów, wyrobów drewnianych i innych unikalnych produktów stanowi ważne źródło dochodu dla lokalnych artystów i rzemieślników.

4. Usługi dla ludności – fryzjerstwo, gastronomia, handel oraz działalność edukacyjna i szkoleniowa stanowią istotne uzupełnienie rynku pracy na wsiach.

5. Energetyka odnawialna – coraz więcej przedsiębiorców inwestuje w farmy fotowoltaiczne, biogazownie i elektrownie wiatrowe, co sprzyja zrównoważonemu rozwojowi.

Nieocenione KGW

Koła Gospodyń Wiejskich od lat odgrywają kluczową rolę w aktywizacji społecznej i gospodarczej obszarów wiejskich. Ich działalność obejmuje m.in.:

- organizację warsztatów rękodzielniczych i kulinarnych,
- sprzedaż regionalnych wyrobów,
- organizację wydarzeń kulturalnych i festiwali,
- prowadzenie działań edukacyjnych i społecznych.

Dzięki wsparciu finansowemu ze strony państwa oraz funduszy unijnych KGW mogą rozwijać swoje inicjatywy i przyczyniać się do wzrostu gospodarczego wsi.

Wsparcie

W Polsce dostępne są liczne programy wsparcia finansowego dla przedsiębiorców na terenach wiejskich, jak:

eprasa.pl f5961c43c9

1. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) i Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej (PS WPR) – oferujące dotacje na rozwój działalności gospodarczej, modernizację gospodarstw oraz wsparcie innowacyjnych projektów.
2. Fundusze Europejskie – finansujące m.in. rozwój turystyki, ekologiczną produkcję rolną oraz projekty społeczne.
3. Dotacje z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – wspierające rozwój mikroprzedsiębiorstw i działalności pozarolniczej.
4. Lokalne Grupy Działania (LGD) – oferujące wsparcie na małe inwestycje i inicjatywy lokalne.
5. Fundusze krajowe i samorządowe – przeznaczone na wsparcie dla start-upów oraz małych przedsiębiorstw wiejskich.

Przeszkody i wyzwania

Mimo dostępnych form wsparcia, przedsiębiorczość na obszarach wiejskich napotyka liczne wyzwania, jak:
• ograniczony dostęp do nowoczesnej infrastruktury,
• trudności w znalezieniu wykwalifikowanej kadry,
• biurokratyczne procedury przy ubieganiu się o dotacje,
• zmiany klimatyczne wpływające na rolnictwo i turystykę.

Jednak dzięki rosnącej świadomości ekologicznej, cyfryzacji oraz wsparciu rządowemu i unijnemu, przyszłość przedsiębiorczości wiejskiej wygląda obiecująco. Inwestycje w innowacje, edukację oraz współpracę między lokalnymi przedsiębiorcami mogą przyczynić się do dalszego, dynamicznego rozwoju obszarów wiejskich.

Przedsiębiorczość na obszarach wiejskich to kluczowy czynnik wpływający na rozwój społeczności lokalnych, zatrudnienie i poprawę warunków życia. Wspierana przez Koła Gospodyń Wiejskich oraz liczne programy dotacyjne, pozwala na zachowanie tradycji, jednocześnie otwierając nowe możliwości dla mieszkańców wsi. W odpowiedzi na współczesne wyzwania, rozwój nowoczesnych technologii, ekologicznej produkcji i turystyki wiejskiej może stać się filarem przyszłości polskiej wsi.

Źródło: www.gov.pl/web/rolnictwo

Przedsiębiorczość na obszarach wiejskich odgrywa kluczową rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym, poprawie jakości życia mieszkańców oraz zachowaniu dziedzictwa kulturowego.

eprasa.pl f5961c43c9

Pierwszy pokos – jakość zaczyna się od początku

Z każdym rokiem rośnie świadomość hodowców bydła mlecznego na temat jakości pasz objętościowych. Coraz więcej gospodarstw rozumie, że dobrze przygotowana kiszonka z traw to nie tylko fundament żywienia, ale również jeden z głównych czynników wpływających na ekonomikę produkcji mleka. W tym kontekście pierwszy pokos nabiera szczególnego znaczenia – to on w dużej mierze przesądza o wartości odżywczej pasz i może zaważyć na sukcesie całego sezonu.

MARIA OLSZEWSKA, Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka

Dlaczego pierwszy pokos jest tak ważny?

Nie bez powodu mówi się, że „pierwszy pokos ustawia cały rok". To właśnie wiosenny zbiór daje trawie największy potencjał pokarmowy. W okresie przed kłoszeniem rośliny cechują się wysoką zawartością białka ogólnego, korzystnym stosunkiem włókna do energii oraz bardzo dobrą strawnością. To parametry, które bezpośrednio przekładają się na pobranie suchej masy przez krowy, a tym samym – na wydajność mleczną, stabilność laktacji oraz ogólną zdrowotność stada. Zbyt późne wejście w pole powoduje gwałtowne pogorszenie jakości – zawartość włókna surowego rośnie, a strawność i wartość energetyczna spadają.

Optymalny termin zbioru – obserwacja zamiast kalendarza

Optymalny termin zbioru to nie tylko kalendarz – to przede wszystkim obserwacja roślin i reagowanie na warunki pogodowe. Przyjęło się, że najlepszym momentem jest faza liściowa traw z początkiem kłoszenia życicy trwałej (wtedy trawa ma najwyższą wartość odżywczą). Warto jednak pamiętać, że każda odmiana rozwija się w swoim tempie, a lokalne warunki glebowe i klimatyczne także mają wpływ na dynamikę wzrostu. Dlatego tak ważne jest, by monitorować stan runi, zamiast polegać wyłącznie na „tradycyjnych" datach.

Technologia zbioru – kluczowe elementy

Jednym z kluczowych elementów technologicznych pierwszego pokosu jest wysokość koszenia. Zbyt niskie cięcie (poniżej 5 cm) zwiększa ryzyko zanieczyszczeń glebowych, utrudnia regenerację darni i obniża jakość kiszonki. Z kolei odpowiednie podsuszenie zielonki (do poziomu 30-35% suchej masy) sprzyja prawidłowemu procesowi zaki-

eprasa.pl f5961c43c9

szania i ogranicza straty fermentacyjne. W praktyce wiele gospodarstw, chcąc uniknąć uszkodzenia liści, rezygnuje z roztrząsania, jednak przy odpowiednich warunkach pogodowych jedno lub dwa lekkie przetrząsania mogą znacząco poprawić równomierność podsuszenia.

Pierwszy pokos w strategii żywieniowej

Warto też spojrzeć na pierwszy pokos z szerszej perspektywy – nie tylko jako na źródło paszy, ale jako element strategii żywieniowej. Trawa z pierwszego pokosu jest zwykle najbogatsza w białko, dlatego może być doskonałą podstawą do bilansowania dawek opartych na paszach własnych. Kluczowe jest jednak dokładne poznanie jej wartości pokarmowej. Tutaj z pomocą przychodzą nie tylko laboratoria, ale również doradcy żywieniowi.

Wsparcie PFHBiPM dla hodowców

W ramach działalności Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka prowadzone są kompleksowe usługi doradcze, obejmujące ocenę pasz objętościowych, planowanie dawek żywieniowych oraz monitorowanie ich efektywności w stadzie. Analiza prób kiszonki z pierwszego pokosu pozwala nie tylko optymalnie zestawić dawkę pokarmową, ale także realnie ograniczyć konieczność zakupu drogich komponentów paszowych z zewnątrz. Dzięki temu hodowcy zyskują nie tylko lepszą kontrolę nad żywieniem, ale też realne oszczędności.

Doradcy PFHBiPM zwracają też uwagę na istotną kwestię: jakość kiszonki to jedno, ale równie ważne jest jej właściwe zadawanie i kontrola pobrania. Wiele problemów żywieniowych ma źródło nie w samej paszy, ale w jej nieprawidłowym podaniu – zbyt dużej ilości, nierównomiernym wymieszaniu z TMR czy zmianach dawki bez uwzględnienia aktualnych parametrów mleka. W tym zakresie warto korzystać z pomocy specjalistów, którzy nie tylko ocenią efektywność żywienia, ale też doradzą, jak ją poprawić, biorąc pod uwagę możliwości konkretnego gospodarstwa.

Więcej informacji na temat usług doradztwa żywieniowego oraz kontakt do specjalistów PFHBiPM można znaleźć na stronie: https://pfhb.pl/doradztwo/doradztwo-zywieniowe

Inwestycja, która się zwraca

Z roku na rok rośnie liczba gospodarstw, które analizują swoje kiszonki, prowadzą systematyczny nadzór nad żywieniem i wdrażają rekomendacje doradców. Praktyka pokazuje, że inwestycja w jakość pierwszego pokosu i wsparcie specjalistów szybko się zwraca – zarówno w postaci wyższej wydajności mlecznej, jak i lepszej kondycji krów.

Sezon pokosowy zbliża się wielkimi krokami. Warto już dziś zastanowić się czy jesteśmy na niego odpowiednio przygotowani – nie tylko pod względem sprzętu czy logistyki, ale też strategii żywieniowej. Bo choć dobry pierwszy pokos zaczyna się na łące, jego wartość liczy się przede wszystkim w zbiorniku mleka.

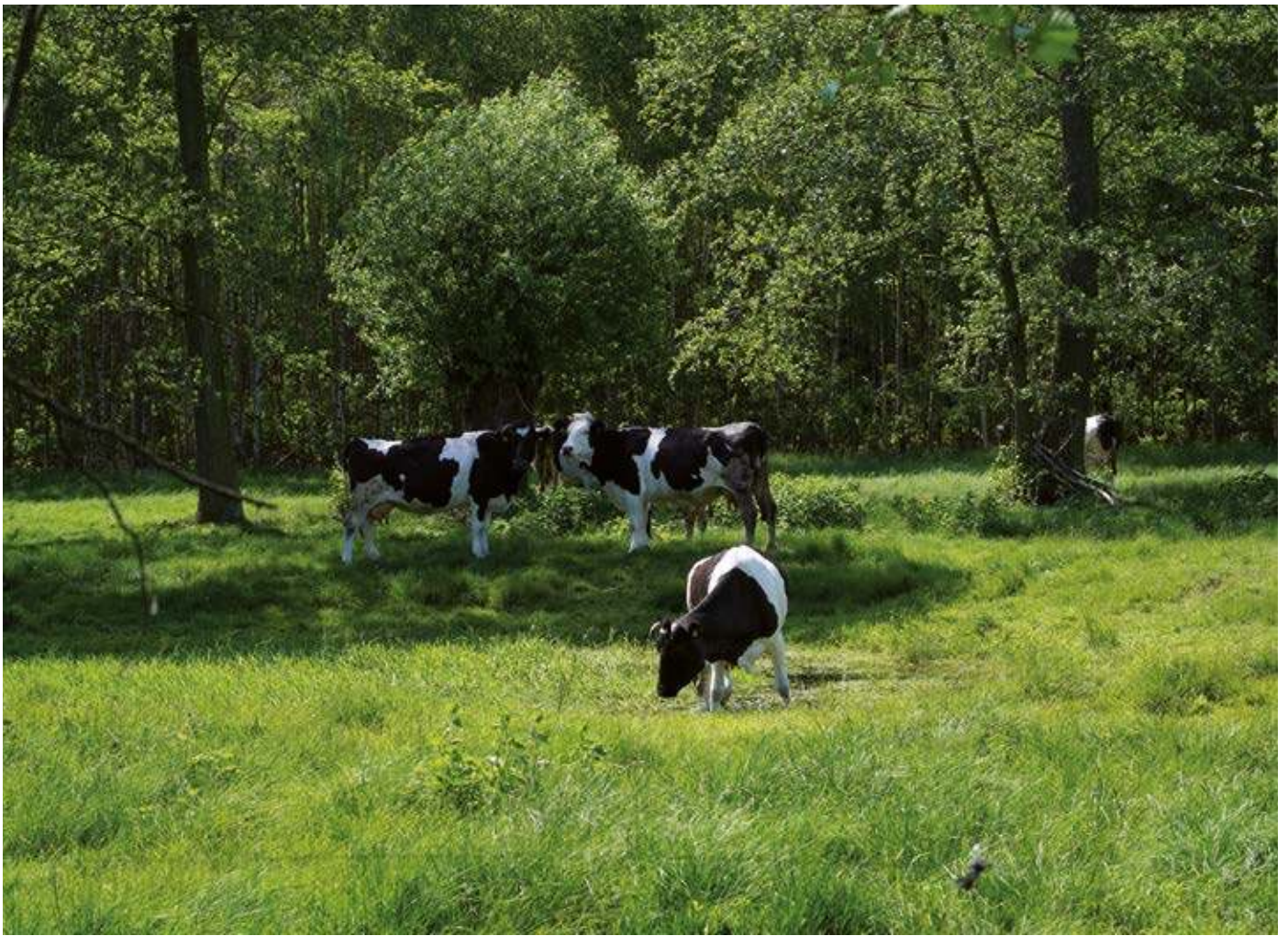

eprasa.pl f5961c43c9

Nowe odmiany w krajowym rejestrze (3)

JĘCZMIEŃ, PSZENICA I PSZENŻYTO OZIME

Prezentujemy charakterystyki odmian wpisanych do Krajowego Rejestru Roślin Rolniczych w roku 2024.

dr inż. JAROMIR PALUSIŃSKI, ZODR w Barzkowicach

JĘCZMIEŃ OZIMY

KWS Libris (d. KW 6-2189)
Odmiana wielorzędowa, typu pastewnego. Plon ziarna duży do bardzo dużego. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość na tle gatunku prawie średnia (4,5°). Odporność na mączniaka prawdziwego, plamistość siatkową, rdzę jęczmienia i rynchosporiozę – średnia, na ciemnobrunatną plamistość – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren duża, gęstość ziarna w stanie zsypnym dość mała. Zawartość białka w ziarnie przeciętna. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

Luise (d. LEU 83212)
Odmiana wielorzędowa, typu pastewnego. Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość na tle gatunku średnia (5°). Odporność na mączniaka prawdziwego, rynchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość – średnia; na plamistość siatkową i rdzę jęczmienia – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren i gęstość ziarna w stanie zsypnym mała, zawartość białka w ziarnie przeciętna. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

RGT Alessia (d. AC 16/365/29)
Odmiana wielorzędowa, typu pastewnego. Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki powyżej przeciętnej. Zimotrwałość na tle gatunku prawie średnia (4,5°). Odporność na mączniaka prawdziwego – dość duża, na plamistość siatkową i rynchosporiozę – średnia, na rdzę jęczmienia i ciemnobrunatną plamistość – dość mała. Rośliny dość wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, gęstość ziarna w stanie zsypnym średnia. Zawartość białka w ziarnie średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

SU Elsa (d. 15HL154D131)
Odmiana wielorzędowa, typu pastewnego. Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość na tle gatunku średnia (5°). Odporność na rynchosporiozę – dość duża, na mączniaka prawdziwego, plamistość siatkową, rdzę jęczmienia i ciemnobrunatną plamistość – średnia. Rośliny wysokie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren średnia, gęstość ziarna w stanie zsypnym dość mała. Zawartość białka w ziarnie średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

Venezia (d.SZD5111)
Odmiana wielorzędowa, typu pastewnego. Plon ziarna duży do bardzo dużego. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej przeciętnej. Zimotrwałość na tle gatunku średnia (5°). Odporność na mączniaka prawdziwego, plamistość siatkową, rdzę jęczmienia i rynchospo-

eprasa.pl f5961c43c9

riozę – średnia; na ciemnobrunatną plamistość – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren, gęstość ziarna w stanie zsypnym średnia. Zawartość białka w ziarnie średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

PSZENŻYTO OZIME

Ambasador (d. DL 863/17)
Odmiana pastewna. Plon ziarna duży. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki średni. Zimotrwałość dość mała do średniej (4,5º). Odporność na rdzę żółtą i fuzariozę kłosów – dość duża, na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, rynchosporiozę i septoriozę liści – średnia, na choroby podstaw źdźbła i septoriozę plew – średnia do małej. Rośliny małe o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość późny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, gęstość ziarna w stanie zsypnym duża. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania średnia. Zawartość białka dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Comodoro (d. BOH 4121)
Odmiana pastewna. Plon ziarna duży. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki średni. Zimotrwałość średnia (5°). Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę żółtą, rdzę brunatną i fuzariozę kłosów – dość duża, na choroby podstaw źdźbła, rynchosporiozę i septoriozę liści – średnia, na septoriozę plew – średnia do małej. Rośliny średnie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania dość wczesny. Masa 1000 ziaren średnia do małej, gęstość ziarna w stanie zsypnym średnia. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

Dalmateo (d. BOH 4521)
Odmiana pastewna. Plon ziarna duży do bardzo dużego. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki średni. Zimotrwałość średnia do dość dużej (5,5°). Odporność na rdzę żółtą – dość duża, na pleśń śniegową, mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną septoriozę liści i plew, rynchosporiozę oraz fuzariozę i choroby podstaw źdźbła – średnia. Rośliny małe, o średniej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren mała i gęstość ziarna w stanie zsypnym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania dość duża. Zawartość białka średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

Promiso (d. 15LM134-10)
Odmiana pastewna. Plon ziarna bardzo duży. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki średni. Zimotrwałość mała do dość małej (3,5°). Odporność na rdzę żółtą, rynchosporiozę, septoriozę liści i plew – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną i fuzariozę kłosów – średnia. Rośliny dość wysokie, o dość średniej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny do bardzo wczesnego, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren i gęstość ziarna w stanie zsypnym średnia. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania średnia. Zawartość białka mała. Tolerancja na zakwaszenie mała do dość małej.

Tinos (d. WTD 0721)
Odmiana pastewna. Plon ziarna duży do bardzo dużego. Przyrost plonu na wysokim poziomie agrotechniki średni. Zimotrwałość średnia (5°). Odporność na rynchosporiozę, septoriozę liści i fuzariozę kłosów – dość duża, na rdzę brunatną, rdzę żółtą i septoriozę plew – średnia, na choroby podstaw źdźbła i mączniaka prawdziwego – dość mała. Rośliny wysokie, o średniej do małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania dość wczesny. Masa 1000 ziaren i gęstość ziarna w stanie zsypnym średnia. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża. Zawartość białka dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna

PSZENICA ZWYCZAJNA OZIMA

Fuzja (NAD 5620)
Jakościowa odmiana chlebowa (grupa A). Plon ziarna średni. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość mała do średniej (4°). Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę żółtą, brunatną plamistość liści i septoriozę plew – średnia, na choroby podstawy źdźbła, rdzę brunatną, septoriozy liści i fuzariozę kłosów – dość mała. Rośliny dość niskie, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, gęstość ziarna w stanie zsypnym mała. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka średnia, ilość glutenu mała. Wskaźnik sedymentacyjny SDS bardzo duży. Wydajność ogólna mąki średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Jamajka (d. STH 13721)
Jakościowa odmiana chlebowa (grupa A). Plon ziarna średni. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość mała do średniej (4°). Odporność na rdzę żółtą i fuzariozę kłosów – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, brunatną plamistość liści, septoriozy liści i septoriozę plew – średnia, na mączniaka prawdziwego i rdzę brunatną – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren mała, gęstość ziarna w stanie zsypnym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania bardzo duża. Zawartość białka dość duża, ilość glutenu dość mała. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Kaprun (d. STRU 140224s14)
Jakościowa odmiana chlebowa (grupa A). Plon ziarna średni. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość mała do średniej (4°). Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, brunatną plamistość liści i septoriozy liści – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, rdzę żółtą, septoriozę plew i fuzariozę kłosów – średnia. Rośliny średniej wysokości, o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia późny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża, gęstość ziarna w stanie zsypnym dość mała. Odporność na porastanie

eprasa.pl f5961c43c9

w kłosie średnia, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka dość duża, ilość glutenu średnia. Wskaźnik sedymentacyjny SDS bardzo duży. Wydajność ogólna mąki dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość duża.

KWS Espinum (KW 3465-1-1)
Jakościowa odmiana chlebowa (grupa A), o kłosie ościstym. Plon ziarna średni. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Zimotrwałość mała do średniej (4°). Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, rdzę żółtą, brunatną plamistość liści, septoriozy liści i septoriozę plew – dość duża, na choroby podstawy źdźbła i fuzariozę kłosów – średnia. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość późny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren i gęstość ziarna w stanie zsypnym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka i ilość glutenu średnia. Wskaźnik sedymentacyjny SDS bardzo duży. Wydajność ogólna mąki mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

LG Fabianus (d. LGWD19-3832-SB)
Jakościowa odmiana chlebowa (grupa A). Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Zimotrwałość mała do średniej (4°). Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, rdzę żółtą, septoriozy liści i septoriozę plew – dość duża, na choroby podstawy źdźbła i brunatną plamistość liści – średnia, na fuzariozę kłosów – dość mała. Rośliny dość wysokie, o średniej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, gęstość ziarna w stanie zsypnym średnia. Odporność na porastanie w kłosie dość mała, liczba opadania duża. Zawartość białka średnia, ilość glutenu mała. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

Maxus (d. LEU 20.671.18)
Jakościowa odmiana chlebowa (grupa A). Plon ziarna dość duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość średnia (5°). Odporność na rdzę brunatną i rdzę żółtą – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, brunatną plamistość liści, septoriozy liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów – średnia, na mączniaka prawdziwego – dość mała. Rośliny niskie, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża, gęstość ziarna w stanie zsypnym mała. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża. Zawartość białka średnia, ilość glutenu dość mała. Wskaźnik sedymentacyjny SDS bardzo duży. Wydajność ogólna mąki dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

SU Joran (d. NORD 19/360)
Jakościowa odmiana chlebowa (grupa A). Plon ziarna średni. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość mała do średniej (4°). Odporność na mączniaka prawdziwego i rdzę brunatną – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, rdzę żółtą, brunatną plamistość liści, septoriozy liści i fuzariozę kłosów – średnia, na septoriozę plew – dość mała. Rośliny dość niskie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren mała, gęstość ziarna w stanie zsypnym dość mała. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka średnia, ilość glutenu dość mała. Wskaźnik sedymentacyjny SDS bardzo duży. Wydajność ogólna mąki średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

SU Quiz (d. NORD 21/121)
Jakościowa odmiana chlebowa (grupa A). Plon ziarna dość duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość mała do średniej (4°). Odporność na podstawowe choroby pszenicy przeciętna. Rośliny średniej wysokości, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren i gęstość ziarna w stanie zsypnym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka dość duża, ilość glutenu mała. Wskaźnik sedymentacyjny

eprasa.pl f5961c43c9

SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

Alabama (d. STH 13121)
Odmiana chlebowa (grupa B). Plon ziarna dość duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Zimotrwałość średnia (5°). Odporność na rdzę brunatną – duża, na rdzę żółtą i septoriozę plew – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego, brunatną plamistość liści, septoriozy liści i fuzariozę kłosów – średnia. Rośliny średniej wysokości, o małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość mała, gęstość ziarna w stanie zsypnym dość mała. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania bardzo duża. Zawartość białka i ilość glutenu średnia. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

Big Ben (d. STRG 4016'21)
Odmiana chlebowa (grupa B). Plon ziarna dość duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość mała (3°). Odporność na rdzę żółtą, septoriozy liści i fuzariozę kłosów – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, brunatną plamistość liści i septoriozę plew – średnia. Rośliny dość wysokie, o średniej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren średnia, gęstość ziarna w stanie zsypnym przeciętna. Odporność na porastanie w kłosie dość duża, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka dość mała, ilość glutenu mała. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby duża.

Como (d. Sj P0902)
Odmiana chlebowa (grupa B). Plon ziarna duży do bardzo dużego. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Zimotrwałość mała (3°). Odporność na rdzę brunatną, rdzę żółtą, septoriozy liści i fuzariozę kłosów – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego, brunatną plamistość liści i septoriozę plew – średnia. Rośliny dość niskie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren mała, gęstość ziarna w stanie zsypnym dość mała. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża. Zawartość białka dość mała, ilość glutenu mała do bardzo małej. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

Damian (d. Br 10996a61)
Odmiana chlebowa (grupa B). Plon ziarna duży do bardzo dużego. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Zimotrwałość mała (2,5°). Odporność na rdzę brunatną i septoriozy liści – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego, rdzę żółtą, brunatną plamistość liści i septoriozę plew – średnia, na fuzariozę kłosów – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren i gęstość ziarna w stanie zsypnym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża. Zawartość białka dość mała, ilość glutenu średnia. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Eriksen (d. Sj Q0853)
Odmiana chlebowa (grupa B). Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość mała do średniej (4°). Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, rdzę żółtą i septoriozy liści – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, brunatną plamistość liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów – średnia. Rośliny dość niskie, o małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość późny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren i gęstość ziarna w stanie zsypnym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania bardzo duża. Zawartość białka dość mała, ilość glutenu mała do bardzo małej. Wskaźnik sedymentacyjny SDS bardzo duży. Wydajność ogólna mąki średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Fabian (d. Br 12337a6)
Odmiana chlebowa (grupa B). Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Zimotrwałość mała do średniej (4°). Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę żółtą, brunatną plamistość liści, septoriozy liści i fuzariozę kłosów – dość duża, na rdzę brunatną i septoriozę plew – średnia, na choroby podstawy źdźbła – mała. Rośliny dość wysokie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren i gęstość ziarna w stanie zsypnym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża. Zawartość białka i ilość glutenu dość mała. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby duża.

Fantazja (d. AND 7021)
Odmiana chlebowa (grupa B). Plon ziarna dość duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej średniej. Zimotrwałość dość mała (3,5°). Odporność na rdzę brunatną, rdzę żółtą, septoriozę plew i fuzariozę kłosów – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego, brunatną plamistość liści i septoriozy liści – średnia. Rośliny średniej wysokości, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość późny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren średnia, gęstość ziarna w stanie zsypnym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka i ilość glutenu dość mała. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Iluminacja (d. DNKO 72)
Odmiana chlebowa (grupa B). Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki powyżej średniej. Zimotrwałość mała do średniej (4°). Odporność na rdzę żółtą – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, septoriozy liści i septoriozę plew – średnia, na mączniaka

eprasa.pl f5961c43c9

prawdziwego, brunatną plamistość liści i fuzariozę kłosów – dość mała, na rdzę brunatną – mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średnia. Masa 1000 ziaren i gęstość ziarna w stanie zsypnym dość mała. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka i ilość glutenu średnia. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

LG Algebra (d. LGWD19-3831-SA)
Odmiana chlebowa (grupa B). Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość dość mała (3,5°). Odporność na rdzę żółtą, septoriozy liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną i brunatną plamistość liści – średnia. Rośliny dość wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża, gęstość ziarna w stanie zsypnym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża. Zawartość białka dość mała, ilość glutenu mała. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Magnezja (d. NAD 6121)
Odmiana chlebowa (grupa B). Plon ziarna dość duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki powyżej średniej. Zimotrwałość mała (3°). Odporność na rdzę brunatną, rdzę żółtą, septoriozy liści i septoriozę plew – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego, brunatną plamistość liści i fuzariozę kłosów – średnia. Rośliny dość niskie, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość mała, gęstość ziarna w stanie zsypnym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża. Zawartość białka średnia, ilość glutenu dość duża. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

RGT Felicio (d. R12049)
Odmiana chlebowa (grupa B). Plon ziarna bardzo duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość mała (3,0°). Odporność na rdzę żółtą i septoriozy liści – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, brunatną plamistość liści i septoriozę plew – średnia, na fuzariozę kłosów – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, gęstość ziarna w stanie zsypnym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka i ilość glutenu dość mała. Wskaźnik sedymentacyjny SDS bardzo duży. Wydajność ogólna mąki średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

SU Marathon (d. NORD 21/122)
Odmiana chlebowa (grupa B). Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość prawie średnia (4,5°). Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, rdzę żółtą i septoriozy liści – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, brunatną plamistość liści, septoriozę plew i fuzariozę kłosów – średnia. Rośliny niskie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, gęstość ziarna w stanie zsypnym średnia. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka dość mała, ilość glutenu mała. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

Patria (d. NAD 6021)
Odmiana pastewna (grupa C). Plon ziarna duży do bardzo dużego. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość mała (3°). Odporność na rdzę żółtą – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, brunatną plamistość liści i septoriozę plew – średnia, na septoriozy liści i fuzariozę kłosów – dość mała. Rośliny dość niskie, o małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. a 1000 ziaren duża do bardzo dużej, gęstość ziarna w stanie zsypnym mała. Odporność na porastanie w kłosie przeciętna, liczba opadania dość mała. Zawartość białka i ilość glutenu średnia. Wskaźnik sedymentacyjny SDS średni. Wydajność ogólna mąki przeciętna. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

Marly
Odmiana na ciastka (grupa K). Plon ziarna dość duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość mała (2,5°). Odporność na septoriozy liści – dość duża, na mączniaka prawdziwego, rdzę żółtą, brunatną plamistość liści i septoriozę plew – średnia, na choroby podstawy źdźbła, rdzę brunatną i fuzariozę kłosów – dość mała. Rośliny niskie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża, gęstość ziarna w stanie zsypnym mała do bardzo małej. Odporność na porastanie w kłosie dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

eprasa.pl f5961c43c9

MARTYNA KOŁODZIEJCZAK, STANISŁAW ZARZYCKI
ZODR w Barzkowicach
MAGDALENA WIECZOREK, ZODR Oddział w Koszalinie

W tym roku na polach, z powodu wczesnej i w miarę ciepłej wiosny oraz braku opadów, zboża przyśpieszyły dojrzewanie. Z tego powodu także małe żniwa rozpoczną się prawdopodobnie w drugiej, trzeciej dekadzie czerwca.

Czerwiec w produkcji zbóż to przede wszystkim zwalczanie chorób i szkodników. Najważniejsza jest ochrona liści flagowego i kłosa w zbożach ozimych i pszenicy jarej, gdyż to one decydują w dużej mierze o wysokości i jakości plonu. W uprawach pszenicy ozimej zabieg T3 ma za zadanie wspomóc działanie zabiegu T2. Dodatkowo ma ochronić górne, najbardziej produktywne liście zbóż przed presją patogenów. Ale przede wszystkim ma zminimalizować ryzyko wystąpienia chorób na kłosie, w tym ochronić go przed fuzariozą. Grzyby z rodziny *Fusarium* powodują, że ziarno uzyskane z porażonych kłosów jest drobniejsze, pomarszczone, pokryte białą lub różową grzybnią. Fuzarioza kłosów również przyczynia się do obniżenia jakości ziarna, przede wszystkim ze względu na wytwarzanie przez grzyby mykotoksyn. Do ochrony kłosów najlepiej wykorzystać triazole i strobiluryny. Fuzariozę kłosów najskuteczniej zwalczają: dopuszczona jeszcze do stosowania dimoksystrobina, oraz metkonazol, protiokonazol oraz tebukonazol.

Przed kłoszeniem pszenicy ozimej warto zastosować trzecią dawkę azotu. Przy dobrej wilgotności gleby możemy zastosować azot doglebowo w postaci saletry, w dawce około 20-40 kg N/ha lub BlueN, który jest nowością na rynku. Jeżeli jest sucho i występują braki wody w glebie, możemy zastosować mocznik dolistnie. Pamiętać należy o prawidłowym stosowaniu mocznika w połączeniu z innymi środkami. Najpierw należy rozpuścić go w wodzie i wlać do opryskiwacza napełnionego do połowy wodą – przy włączonym mieszadle. Następnie dodawać rozcieńczone wodą inne preparaty, np. środki grzybobójcze czy nawozy mikroelementowe. Na końcu uzupełniamy zbiornik opryskiwacza wodą. Faza rozwojowa zbóż w czerwcu pozwala na dolistne zastosowanie maksymalnie 5-6 kg mocznika na 100 l wody. Oprysku dokonujemy przy niższych temperaturach i przy bezwietrznej pogodzie. Najlepiej w dzień pochmurny lub pod wieczór, przy dawce cieczy roboczej 250-300 l/ha.

Przy ochronie przed chorobami zbóż jarych, szczególnie pszenicy, pszenżyta i jęczmienia, należy prowadzić systematyczne obserwacje pól pod kątem pojawiania się mączniaka, rdzy, septoriozy (pszenica ozima, pszenżyto). Przy pojawieniu się oznak nasilania się chorób należy wykonać oprysk jednym z wielu zalecanych fungicydów, zawierających w swoim składzie np. s.a. cyprodynil. Opryski należy wykonywać w fazie strzelania w źdźbło do fazy kłoszenia.

Ziemniaki ochraniamy przed stonką ziemniaczaną, bobik przed mszycą, a zboża przed skrzypionką i mszycą, gdyż ich żerowanie w większym nasileniu znacznie obniża plony.

Na plantacjach ziemniaków, szczególnie odmian wczesnych, w przypadku stwierdzenia obecności stonki ziemniaczanej należy przystąpić do zwalczania larw w stadium L1 do L3 oraz chrząszczy. Do zwalczania stonki ziemniaczanej wykorzystać możemy preparaty z grupy pyretoidów (deltametryna) – Decis Mega 50 EW – mieszaniny neonikotynoidów i pretroidów. W miejsce wycofanego Proteusa 110 OD proponuje się D-Act. Jest to technologia stworzona do ochrony upraw przed szkodnikami. Składa się z dwóch produktów Decis Mega 50 EW i Kestrel 200 SL w dwóch opakowaniach, tj. Decis Mega 0,25L +

eprasa.pl f5961c43c9

Kestrel 0,5L lub większa opcja Decis Mega 1L + Kestrel (2x1L).

W burakach mogą pojawić się mszyce, śmietka ćwiklanka, pchełki i drobnica burakowa. Należy pamiętać, że do zwalczania chorób i szkodników powinno się przystąpić po przekroczeniu progów ekonomiczniej szkodliwości, zgodnie z zasadami integrowanej ochrony roślin.

Rolnicy posiadający łąki i hodujący przeżuwacze powinni rozpocząć sianokosy. Najlepiej rozpocząć je w fazie przed zakwitaniem gatunku dominującego trawy na łące. Siano zebrane przed kwitnieniem traw zawiera około 12,5% białka, a po przekwitnięciu o połowę mniej.

Należy sporządzać kiszonki również z traw. Będą one cenną paszą w okresie zimowego skarmiania.

Po każdym pokosie i po każdym wypasie (oprócz ostatniego) należy użytki zielone zasilać azotem.

Czerwiec to okres, w którym zwierzęta gospodarskie narażone są na szereg wyzwań związanych z wysokimi temperaturami i intensywnym promieniowaniem słonecznym. Odpowiednia profilaktyka, żywienie, przestrzeganie zaleceń weterynaryjnych i prawnych jest kluczowa dla utrzymania dobrostanu zwierząt oraz efektywności produkcji.

BYDŁO

W okresie podwyższonej temperatury bydło narażone jest na stres cieplny, szczególnie krowy mleczne o wysokiej wydajności. Należy zapewnić im stały dostęp do czystej i chłodnej wody.

W przypadku wypasu istotne jest korzystanie z pastwisk zacienionych lub wprowadzenie rotacyjnego wypasu, aby zapobiec nadmiernemu wyeksploatowaniu runi i przegrzaniu zwierząt.

Pasze objętościowe, takie jak sianokiszonki i zielonka, powinny być dobrej jakości i zabezpieczone przed zepsuciem.

W przypadku krów cielnych zaleca się ograniczenie stresu cieplnego poprzez wypas w godzinach porannych i wieczornych.

W stadach mięsnych okres letni to często czas wycieleń – ważne jest regularne monitorowanie krów, dostęp do czystych porodówek i zabezpieczenie cieląt przed odwodnieniem. Podczas upałów i wystąpienia stresu cieplnego u krów spada wskaźnik zacieleń, a wzrasta możliwość występowania cichej rui, dlatego należy zadbać o warunki środowiskowe dla krów przed zacieleniem i odpowiednio zorganizować rozród w stadzie.

Letni okres może też zwiększać ryzyko inwazji pasożytów zewnętrznych – zalecane jest stosowanie preparatów przeciw muchom i kleszczom. Dodatkowo kontynuowana powinna być profilaktyka BVD, IBR i innych chorób, zgodnie z zaleceniami lekarza weterynarii.

Przypominamy, że w Polsce dostępne są już szczepionki przeciwko chorobie niebieskiego języka. Jest to choroba wirusowa, a wirus przenoszony jest przez owady kłująco-ssące – kuczmany. U bydła przebieg choroby jest zazwyczaj łagodny, jednak obserwacje wskazują na spadek wydajności mlecznej, ronienia oraz rodzenie słabych cieląt wśród zakażonych krów.

ŚWINIE

W chlewniach należy zadbać o skuteczną wentylację i unikanie przegrzewania pomieszczeń. Świnie źle znoszą upały, dlatego chłodzenie podłóg lub stosowanie zraszaczy może być konieczne. Latem nie należy dopuścić do zalegania gnojowicy, ponieważ zwiększa to emisję amoniaku i ryzyko wystąpienia chorób oddechowych.

Żywienie powinno być dostosowane do mniejszego poboru paszy przy wysokich temperaturach – warto rozważyć bardziej energetyczne komponenty, zwłaszcza dodatek tłuszczy może poprawić przyrosty u tuczników. Jednocześnie należy zredukować ilość włókna w dawce pokarmowej.

W czasie upałów korzystne może się okazać zredukowanie ilości białka przy zastosowaniu dodatku aminokwasów: lizyny, tryptofanu i treoniny.

W okresie letnim należy monitorować lochy wysokoprośne i zapewnić im spokojne warunki przed porodem. Poporodowy stres cieplny u świń powoduje spadek produkcji mleka, co może zmniejszyć przyrosty prosiąt i zwiększyć ilość upadków w miotach.

ASF nadal pozostaje zagrożeniem – w gospodarstwach obowiązuje bioasekuracja, w tym m.in. zakaz wchodzenia osób postronnych, obowiązek stosowania mat dezynfekcyjnych i przechowywania paszy z dala od dzików. Na stronie Głównego Inspektoratu Weterynaryjnego dostępna jest mapa z zaznaczonymi obszarami objętymi ograniczeniami w związku z występowaniem ASF.

OWCE

Letni wypas owiec powinien być prowadzony na użytkach zielonych niezdegradowanych i wolnych od nadmiernych chwastów. Zawsze powinniśmy zapewnić zwierzętom dostęp do czystej wody pitnej.

W razie upałów powinno się ograniczyć przemieszczanie zwierząt w ciągu dnia.

Letni okres jest odpowiedni na strzyżenie i przeglądy zdrowotne, w tym odrobaczanie oraz szczepienia przeciwko chorobom takim jak enterotoksemia.

W przypadku ciąż u owiec w tym okresie należy zapewnić odpowiednią paszę, bogatą w energię i białko, oraz unikać gwałtownych zmian żywienia.

KONIE

Konie powinny mieć dostęp do zacienionych miejsc, czystej wody oraz lizawek solnych.

eprasa.pl f5961c43c9

W stajniach trzeba zadbać o dobrą wentylację, a w razie konieczności można korzystać z wentylatorów elektrycznych w najgorętszych momentach dnia.

Dobrą praktyką jest wypas nocny lub wczesnoranny, szczególnie w czasie największych upałów.

Zaleca się regularne odrobaczanie oraz szczepienia przeciwko grypie i tężcowi, a w niektórych regionach także przeciwko Gorączce Zachodniego Nilu oraz herpeswirusowi koni (EHV-1 i EHV-4).

Klacze źrebne dodatkowo powinny zostać zaszczepione przeciwko herpeswirusowi w 5., 7. i 9. miesiącu ciąży (w zależności od producenta szczepionki mogą być inne zalecenia), aby zminimalizować ryzyko poronienia.

Każde szczepienie powinno być potwierdzone przez lekarza weterynarii wpisem w paszporcie.

Letni sezon i bujne pastwiska mogą zwiększać ryzyko ochwatu – konie należy chronić przed nadmiernym spożyciem trawy bogatej w cukry. Zwłaszcza kuce i konie ras prymitywnych mają skłonność do schorzeń metabolicznych.

Konie z alergiami oraz problemami oddechowymi wymagają szczególnej troski w czasie letnim. Zaleca się monitorowanie stanu takich koni poprzez regularne sprawdzanie ilości oddechów na minutę. Prawidłowa ilość to 8-16 oddechów na minutę w spoczynku. Powtarzające się zwiększenie tej wartości do ponad 20 to oznaka problemów i wskazanie do kontaktu z weterynarzem. Również wypływ z nosa, kaszel, szybkie męczenie się podczas wysiłku mogą być oznaką problemów oddechowych i alergii.

W czasie upałów zaleca się organizowanie zajęć jazdy konnej oraz treningów sportowych w godzinach porannych lub wieczornych.

KURY

W kurnikach konieczna jest dobra wentylacja i zabezpieczenie przed przegrzaniem. W okresie wysokich temperatur należy ograniczyć zagęszczenie, zapewnić chłodzenie (np. przez zamgławianie) oraz stały dostęp do świeżej wody.

Jeżeli temperatura w kurniku przekroczy 38°C znacznie zwiększy się śmiertelność wśród ptaków.

Żywienie powinno zawierać składniki poprawiające odporność i redukujące stres cieplny, takie jak witamina C i E.

W okresie letnim wzrasta zagrożenie kokcydiozą i pasożytami zewnętrznymi – warto stosować odpowiednie środki profilaktyczne i utrzymywać ściółkę w czystości.

W Polsce od początku roku mieliśmy wiele ognisk grypy ptaków, w związku z tym prosimy o przestrzeganie zasad bioasekuracji, także w przyzagrodowych hodowlach drobiu. Wszystkie informacje na temat choroby, przepisów i mapa ognisk są dostępne na stronie Głównego Inspektoratu Weterynarii.

Wprowadzony został obowiązek szczepień przeciwko rzekomemu pomorowi drobiu (choroba Newcastle – ND). Dotyczy on wszystkich kur i indyków utrzymywanych w gospodarstwach komercyjnych oraz wszystkich piskląt opuszczających zakłady wylęgu drobiu. Dodatkowo w gospodarstwach utrzymujących ponad 350 sztuk średniorocznie obowiązkowe będzie przygotowanie programu szczepień, który stanie się częścią planu bioasekuracji.

Wprowadzony zostaje zakaz wprowadzania do gospodarstwa i wyprowadzania z niego (zarówno komercyjnego, jak i niekomercyjnego) kur i indyków niezaszczepionych przeciwko ND oraz zakaz przyjmowania do wylęgu jaj pochodzących od niezaszczepionych kur i indyków. Jednocześnie wprowadzono nakaz badania laboratoryjnego poziomu przeciwciał przeciwko rzekomemu pomorowi drobiu u kur i indyków. Badania mają na celu ocenę skuteczności programu szczepień, a powiatowi lekarze weterynarii będą wydawali zalecenia do ewentualnej modyfikacji programu.

Od 2026 r. tylko e-zgłoszenia zwierząt

1 stycznia 2026 r. to data, przy której w kalendarzu istotną informację powinni zanotować posiadacze bydła, owiec, kóz, świń i koniowatych. Od tego dnia wszystkie zdarzenia związane z wymienionymi zwierzętami będą rejestrowane wyłącznie za pośrednictwem IRZplus. Osoby, które nie korzystały z tej aplikacji bądź czują się niepewnie w posługiwaniu się nią, mogą liczyć na pomoc pracowników ARiMR.

Źródło: www.gov.pl/web/arimr

RED.

Wciąż można się ubiegać o dopłaty do buhajów

Do 30 listopada hodowcy bydła mięsnego mogą się starać o dofinansowanie zakupu czystorasowych byków. Wsparcie ma charakter pomocy de minimis w rolnictwie.

Nabór wniosków jest skierowany do rolników wpisanych do ewidencji producentów, którzy prowadzą działalność jako mikro-, mali albo średni przedsiębiorcy. By wsparcie mogło być przyznane, wymaga się od nich udokumentowania zakupu w latach 2024-2025 przynajmniej jednego buhaja rasy mięsnej, starszego niż 13 miesięcy, ze świadectwem zootechnicznym.

Wysokość pomocy stanowi iloczyn kwoty 5 tys. zł i liczby kupionych byków, z tym że nie może być ich więcej niż wynik otrzymany z podzielenia średniej liczby krów w gospodarstwie (w roku poprzedzającym zakup buhaja) przez 15.

Źródło: www.gov.pl/web/arimr

RED.

eprasa.pl f5961c43c9

Soczewica coraz popularniejsza

Soczewica jadalna to roślina strączkowa, która w ostatnich latach zdobywa coraz większe uznanie w polskim rolnictwie zarówno w kontekście upraw konsumpcyjnych, jak i jako element systemu zmianowania.

NIKOLA DOLIŃSKA, ZODR w Barzkowicach

Soczewica jest jedną z najstarszych roślin uprawianych przez człowieka

Wymagania klimatycze i glebowe

Soczewica jest typową rośliną dnia długiego. Najlepsze warunki do jej uprawy panują we wschodniej i południowej Polsce, gdzie jest klimat bardziej kontynentalny. Kiełkowanie nasion rozpoczyna się w temperaturze 3-4°C, a jaryzacja przebiega w 5-8°C i trwa stosunkowo krótko. Dobrze znosi krótkotrwałe przymrozki do -6°C w początkowym okresie rozwoju, dlatego można ją wysiać wcześnie, w terminie siewu grochu. Okres wegetacji wynosi od 105 do 110 dni.

Ma małe wymagania glebowe. Najlepiej plonuje na glebach lżejszych, należących do kompleksów pszennego wadliwego, żytniego bardzo dobrego i żytniego dobrego. Nie znosi gleb kwaśnych, a optymalne pH wynosi od 6 do 6,5.

Uprawa roli i nawożenie

Przedplon dla soczewicy mogą stanowić zboża. Nie należy uprawiać jej po roślinach strączkowych ze względu na generowanie zjawiska zmęczenia gleby czy obniżenia aktywności brodawek korzeniowych. Przerwa w uprawie soczewicy na tym samym polu powinna wynosić co najmniej 4 lata.

Przygotowanie gleby pod soczewicę po zbiorze przedplonu polega głównie na zabiegach odchwaszczających pole. Jest to szczególnie ważne ze względu na powolny wzrost roślin w początkowej fazie. Tuż przed siewem wystarczy przeprowadzić zabiegi doprawiające, takie jak włókowanie i bronowanie, aby odpowiednio przygotować stanowisko.

Wczesną wiosną należy zastosować nawożenie mineralne w ilości około 60-80 kg P_2O5/ha i 60-120 kg K_2O/ha. Soczewica nie wymaga nawożenia azotowego, jednak przed samym siewem warto zastosować 15-25 kg N/ha. Zalecane jest nawożenie mikroelementami, takimi jak bor i molibden.

Siew

Przed siewem warto zastosować zaprawy grzybobójcze oraz środki zawierające bakterie *Rhizobium leguminosarum*, jeśli na danym polu nie uprawiano innych roślin bobowatych. Soczewicę sieje się wczesną wiosną – zazwyczaj od połowy marca do połowy kwietnia, gdy gleba osiągnie temperaturę około 5-7°C. Jest rośliną odporną na przymrozki, dlatego można ją siać stosunkowo wcześnie. Ilość wysiewu, w zależności od masy 1000 nasion, sięga od 30 do 160 kg/ha. Rozstawa rzędów, gwarantująca optymalny wzrost i rozwój roślin, powinna mieścić się w granicach 12- 15 cm, a głębokość siewu to około 4-6 cm.

Zbiór

Zbiór soczewicy przypada zwykle na koniec lipca lub początek sierpnia, gdy większość strąków jest sucha i brązowa, a nasiona twarde. Roślina dojrzewa nierównomiernie i łatwo się osypuje, dlatego ważne jest precyzyjne wyznaczenie terminu. Zwykle stosuje się zbiór dwuetapowy – najpierw koszenie i podsuszanie w pokosach, potem omłot kombajnem. W przypadku małych areałów możliwy jest zbiór jednoetapowy. Po zbiorze nasiona należy dosuszyć do wilgotności poniżej 13%. Soczewicę trzeba traktować ostrożnie, bo łatwo ulega uszkodzeniom.

Wartość odżywcza

Soczewica jest bardzo wartościowym gatunkiem wśród roślin strączkowych. Zawartość białka ogólnego waha się od 24 do 33%, a jego przeważającą frakcją są globuliny. Nasiona zawierają od 47 do 62% węglowodanów, do 2% tłuszczu oraz są bogate w skrobię. Oprócz tego zawierają znaczne ilości niektórych witamin, głównie z grupy B, a w składzie mineralnym dominują: potas, fosfor, magnez, żelazo i sód.

Źródła: Jasińska Z., Kotecki A. (2010). Szczegółowa uprawa roślin, Tom 2; „A może soczewica?" WODR Poznań 2024; „Uprawa wybranych starych gatunków roślin uprawnych" CDR 2010.

eprasa.pl f5961c43c9

Cysta mątwika z rodzaju *Heterodera* (fot. R. Dobosz)

Zgrubienie korzeni spowodowane przez guzaka północnego (fot. R. Dobosz)

Bulwy ziemniaka zasiedlone przez niszczyka ziemniaczaka (fot. R. Dobosz)

Możliwości zwalczania szkodliwych nicieni-pasożytów roślin w uprawach

Fitofagiczne nicienie obecne są prawie na każdym polu. Niektóre z nich ogładzają i osłabiają rośliny, prowadząc do pogorszenia wegetacji oraz obniżenia wielkości i wartości plonu. Minimalizowanie strat rozpoczyna się już przed wprowadzeniem uprawy na pole, a właściwe rozpoznanie i znajomość szkodnika umożliwia zastosowanie skutecznego sposobu ograniczania szkodliwości.

dr hab. RENATA DOBOSZ
Instytut Ochrony Roślin – PIB
Zakład Entomologii i Agrofagów Zwierzęcych

Nicienie roślinożerne są jednym z elementów środowisk glebowych, w tym pól uprawnych. Niektóre grupy tych organizmów mają duże znaczenie dla produkcji roślinnej. Do najważniejszych, istotnych gospodarczo nicieni-pasożytów roślin zalicza się nicienie tworzące cysty, guzaki, korzeniaki, niszczyki i krępaki. Należą do nich gatunki, które mogą stać się źródłem poważnego zagrożenia dla wegetacji roślin uprawnych oraz być przyczyną obniżenia wielkości i wartości oczekiwanego plonu.

Obecnie najważniejszymi szkodnikami z grupy nicieni tworzących cysty są mątwik ziemniaczany (*Globodera rostochiensis*) w uprawach ziemniaka oraz mątwik burakowy (*Heterodera schachtii*) w uprawach buraka. Z grupy guzaków największe znaczenie ma guzak północny (*Meloidogyne hapla*), wśród korzeniaków korzeniak szkodliwy (*Pratylenchus penetrans*) i korzeniak pospolity (*P. neglectus*), a spośród niszczyków niszczyk zjadliwy (*Ditylenchus dipsaci*) oraz niszczyk ziemniaczak (*D. destructor*). To, co określa się jako szkodliwość nicieni, wynika głównie z interakcji rośliny i gatunku nicienia, a także jego liczebności. Mechaniczne uszkodzenia spowodowane żerowaniem nicieni są naturalną drogą infekcji mikroorganizmów. Niektóre gatunki krępaków z rodzaju *Paratrichodorus* i *Trichodorus* są wektorami nekrotycznej kędzierzawki tytoniu (TRV), sprawcy pstrej plamistości pędów i liści oraz czopowatości bulw ziemniaka. Prawidłowe określenie gatunku nicienia oraz podstawowa wiedza o jego biologii umożliwiają skuteczne zwalczanie szkodnika.

Konkretny sposób na konkretny gatunek

■ **Mątwik ziemniaczany** żeruje tylko na roślinach z rodziny psiankowatych: ziemniaku, pomidorze, papryce i oberżynie oraz kilku gatunkach chwastów. Ograniczanie liczebności nicienia jest możliwe przez wprowadzenie na pole roślin nieżywicielskich mątwika. Ograniczanie jego rozwoju oparte jest na wewnątrzgatunkowym zróżnicowaniu zdolności rozwoju nicienia do rozwoju na zróżnicowanych genetycznie roślinach ziemniaka, które dało podstawę do wyodrębnienia pięciu patotypów mątwika (Ro1–Ro5). Zastosowanie odpornej odmiany ziemniaka, dedykowanej dla konkretnego patotypu nicienia, pozwala ograniczyć jego rozwój. Jednym ze sposobów zapobiegających rozwojowi mątwika ziemniaczanego jest zastosowanie rośliny pułapkowej, dzikiego pomidora (*Solanum sisymbriifolium*), którego uprawa obniża liczebność nicienia o 75%.

■ Głównymi roślinami żywicielskimi **mątwika burakowego** są burak cukrowy oraz liczne gatunki roślin krzyżowych, między innymi rzepak. Dlatego w przypadku tego nicienia zaleca się uprawę buraka w płodozmianie czte-

eprasa.pl f5961c43c9

roletnim. Wskazana jest również uprawa odmian tolerancyjnych buraka na polach, gdzie liczebność nicieni przekracza 500 sztuk żywych jaj i osobników inwazyjnych w 100 g gleby. W celu zmniejszenia namnażania mątwika burakowego proponuje się uprawę antymątwikowych odmian gorczycy białej, rzodkwi oleistej lub roślin obojętnych, jak żyto czy kukurydza. Ważne jest również zaniechanie uprawy buraka po rzepaku, który jest dobrą rośliną żywicielską nicienia. Należy też usuwać samosiewy rzepaku oraz chwasty dwuliścienne, uznane jako rośliny żywicielskie, przede wszystkim tobołki polne i gwiazdnicę pospolitą, na których nicień żeruje i zwiększa swoją liczebność.

■ W przypadku wystąpienia **guzaka północnego** podstawą ograniczenia jego rozwoju jest uprawa roślin jednoliściennych (zbóż i kukurydzy) starannie odchwaszczanych z chwastów dwuliściennych.

■ Identyfikacja gatunku jest podstawą zwalczania **korzeniaków**. Jeżeli na polu obecny jest korzeniak szkodliwy należy unikać uprawy zbóż i kukurydzy. Gdy występuje korzeniak pospolity nie należy uprawiać pszenicy. Koniecznie też trzeba usuwać chwasty, które stanowią rezerwuary nicieni. Dla ograniczenia liczby korzeniaków w glebie, do uprawy wprowadzić można owies szorstki (*Avena strigosa*) lub aksamitkę (*Tagetes patula, T. erecta*). Ich uprawa obniża liczebność korzeniaków o ponad 80%, przy czym najbardziej wrażliwe na działanie aksamitki są korzeniak szkodliwy oraz korzeniak łopatkowiec (*P. crenatus*).

■ Jeżeli na polu znajduje się **niszczyk ziemniaczak**, nie należy uprawiać lucerny i koniczyny czerwonej, można natomiast zboża. Można wykorzystać w tym przypadku zróżnicowanie podatności odmian ziemniaka. Za bardzo podatną uznaje się odmianę Irys, natomiast odmiany Mazur i Innowator są średnio podatne. Jeżeli obecny jest niszczyk zjadliwy, nie należy uprawiać żyta, grochu oraz cebuli.

■ Szerokie spektrum roślin żywicielskich **krępaków** sprawia, że trudno jest ograniczyć liczebność tych nicieni

Fot. pixabay

W przypadku mątwika burakowego zaleca się uprawę buraka w płodozmianie czteroletnim

za pomocą płodozmianu. Zaleca się uprawę roślin niebędących żywicielami TRV, tj. pszenicę lub jęczmień. Rekomenduje się też usuwanie chwastów – żywicieli krępaków lub gospodarzy TRV (starzec zwyczajny, fiołek polny, tasznik pospolity, komosa biała, portulaka pospolita, gwiazdnica pospolita, bratek polny, rdest ptasi, mniszek pospolity, rogownica polna, rdestówka powojowata, psianka czarna, niezapominajka polna, szarłat prosty). Do uprawy należy wybierać odmiany ziemniaka o podwyższonej odporności na TRV (Bintje, Bzura, Caesar, Cisa, Fianna, Hermes, Lady Rosetta, Romano, Symfonia, Viola).

Metody biologiczne

Do ograniczania fitofagicznych nicieni stosować można organizmy antagonistyczne. W przypadku nicieni tworzących cysty lub guzaków są to grzyby *Purpureocillium*, *Paecilomyces* lub *Pochonia* atakujące jaja i samice nicieni. Do zwalczania korzeniaków zaleca się użycie bakterii gatunku *Pasteuria thornei*. W walce z fitofagicznymi nicieniami można zastosować także bakterie rizosferowe, tj. *Bacillus* spp. i *Pseudomonas* spp. oraz grzyby mikoryzowe, tj. *Glomus* spp. Choć nie wpływają one bezpośrednio na nicienie, ograniczają bakteryjne lub grzybowe choroby roślin oraz stymulują wzrost roślin, które są bardziej tolerancyjne na żerowanie nicieni.

Metody chemiczne

Przeciw fitofagicznym nicieniom można zastosować również chemiczne środki ochrony roślin. Na naszym rynku dostępne są produkty zawierające fluoropyram, zarejestrowane do zwalczania mątwików rozwijających cysty na roślinach ziemniaka oraz do zwalczania guzaków, korzeniaka szkodliwego, mątwika marchwiowego oraz nicieni krępaków *Trichodorus* spp. i nitek T*ylenchorhynchus* spp. w uprawie marchwi, pietruszki, selera, pasternaku i buraka ćwikłowego.

Pomimo zastosowania wymienionych wyżej sposobów dedykowanych konkretnym gatunkom lub grupom gatunków, należy także ograniczać przenoszenie źródła infekcji z glebą i narzędziami, unikać kompostowania resztek roślinnych z nicieniami oraz używać tylko materiałów rozmnożeniowych wolnych od nicieni. Obserwujmy też swoje uprawy, aby w porę zdiagnozować nowe zagrożenia, jakie mogą potencjalnie pojawić się w obliczu zmieniającego się klimatu.

Artykuł opracowano w ramach dotacji celowej Instytutu Ochrony Roślin – PIB na rok 2025, na realizację zadania 3.1. pn. „Prowadzenie działalności upowszechnieniowej, prowadzenie współpracy i wymiana wiedzy z praktyką w ramach systemu AKIS" finansowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Artykuł został udostępniony do opublikowania wszystkim czasopismom wydawanym przez wojewódzkie jednostki doradztwa rolniczego.

eprasa.pl f5961c43c9

Przyzagrodowy chów drobiu

Mieszkańcy terenów wiejskich od lat praktykują przyzagrodowy chów niewielkich stad drobiu, zazwyczaj kur, ale też gęsi czy kaczek. To źródło jaj oraz świeżego mięsa dla gospodarstwa domowego.

MARTYNA KOŁODZIEJCZAK, ZODR w Barzkowicach

Podstawą dobrych wyników przyzagrodowej produkcji jest zapewnienie odpowiednich warunków ptakom, ich właściwe żywienie oraz przestrzeganie zasad bioasekuracji. Trzymając drób wyłącznie na własny użytek nie mamy obowiązku zgłaszania tego faktu do żadnej instytucji. Warunkiem jest wykorzystywanie produktów przez własne gospodarstwo, bez możliwości ich dalszej odsprzedaży.

Przepisy oddzielają hodowle przydomowe od komercyjnych. Jeżeli mamy zamiar sprzedawać produkty od naszego drobiu – to musimy spełniać więcej wymogów formalnych.

Odpowiedni teren

Jeżeli chcemy rozpocząć przy domu chów drobiu na własny użytek to po pierwsze musimy zadbać o odpowiednie środowisko. Teren, na którym planujemy wybieg dla ptaków musi być właściwie ogrodzony. Optymalnie fundament płotu powinien mieć głębokość 50 cm z 30 cm podmurówką. Całkowita wysokość ogrodzenia będzie zależała od rasy, lekkie nioski wymagają wyższego ogrodzenia niż ciężkie ptaki. Płot powinien także chronić przed atakami drapieżników (np. lisy).

W zależności od podłoża i powierzchni wybiegu kury, grzebiąc, szybko mogą zniszczyć roślinność na dostępnym terenie i pozostawić klepisko. Powstaną też doły w miejscach intensywnego grzebania, w których podczas deszczu zbiera się woda, a powstałe błoto przyczynia się do rozwoju patogenów (w tym pierwotniaki wywołujące kokcydiozę). Jeżeli dostępny teren jest niewielki, można go utwardzić, tak by ułatwić utrzymanie czystości.

Wielkość wybiegu

Przy określeniu wielkości wybiegu można się kierować zaleceniami dla gospodarstw ekologicznych, gdzie na jedna nioskę potrzeba 4 m² powierzchni, a dla kurcząt tuczonych 2,5 m². Kury są zwierzętami żyjącymi w grupach, dlatego dla ich komfortu minimalna liczba ptaków w stadzie powinna wynosić 3-4, zaś jeżeli chcemy wprowadzić koguta do stada to na jednego samca powinno przypadać 10 samic.

eprasa.pl f5961c43c9

Roślinność

Zwróćmy uwagę na roślinność występującą na terenie wybiegu. Wiele ozdobnych, ale też pospolitych roślin jest szkodliwych dla kur m.in.: lulek czarny (*Hyoscyamus Niger*), mydlnica lekarska (*Saponaria officinalis*), pokrzyk wilcza jagoda (*Atropa belladonna*), barszcz kaukaski (*Heracleum mantegazzianum*), wyka kosmata (*Vicia villosa*) czy różne psiankowate (*Solanum spp.*), azalie (*Rhododendron spp.*), robinia akacjowa (*Robinia pseudoacacia L.*), kasztanowce (*Aesculus*), cisy (*Taxaceae spp.*), kalia etiopska (*Zantedeschia aethiopica*), lobelie (*Lobelia spp.*), anturium (*Anthurium spp.*), naparstnica purpurowa (*Digitalis purpurea*), heliotropy (*Heliotropium spp.*), cebula (*Allium cepa*), hortensje (*Hydrangea spp.*)

Kurnik

Najważniejszy w procesie produkcji będzie odpowiedni budynek – kurnik. Biorąc pod uwagę lokalizację kurnika, musimy unikać terenu o wysokim poziomie wód gruntowych. Najlepiej podłogę podnieść 20-30 cm ponad poziom gruntu, by uniknąć problemów z wilgocią, a wejście umieścić od wschodu. Maksymalna obsada budynku może wynosić do 6 kur na 1 m² wolnej powierzchni podłogi, a minimum 1/3 powierzchni podłogi musi być pokryta ściółką. Najtańszym budulcem będzie impregnowane drewno, ale inne materiały budowlane są jak najbardziej dopuszczalne.

Budowlę należy ocieplić, gdyż ptaki są wrażliwe na niskie temperatury. Ściany od wewnątrz muszą być gładkie, by ułatwić mycie i dezynfekcję, a dach powinien być wykonany z materiału, który się nadmiernie nie nagrzewa. Optymalne warunki termiczne dla niosek to 18°C, dla brojlerów 16°C, zimą 15°C. Dla utrzymania takiej temperatury zazwyczaj wystarczy dobrze ocieplić budynek, a jesienią uszczelnić drzwi i okna oraz zapewnić większą ilość ściółki.

Ważnym aspektem w utrzymaniu odpowiedniego mikroklimatu kurnika jest wydajna wentylacja. Amoniak emitowany z ptasich odchodów jest bardzo szkodliwy dla ptaków. Otwory wentylacyjne powinny być umieszczone na górze, w przedniej i tylnej ścianie, by zapewnić ciągłą wymianę powietrza, ale bez przeciągów.

Budynek musi mieć odpowiednią powierzchnię okien. Według zaleceń stosunek powierzchni oszklonej okna do powierzchni podłogi powinien wynosić od 1:6 do 1:8, czyli na metr kwadratowy okna przypada 6-8 metrów kwadratowych podłogi kurnika. Wartość ta zapewni właściwe oświetlenie, które jest kluczowe dla nieśności ptaków.

Zimą konieczne jest doświetlenie kurnika światłem sztucznym o natężeniu 3 W na 1 m² podłogi, zapewniające długość dnia świetlnego – 14 godzin.

eprasa.pl f5961c43c9

Dobrze się w tym celu sprawdzą lampy LED. Będzie miało to wpływ na ilość znoszonych jaj. Należy unikać zbyt jaskrawego światła oraz nie przedłużać dnia świetlnego ponad 16 godzin, gdyż takie działanie może doprowadzić do agresji u ptaków i skubania piór (pterofagii). Gdy temperatura spada poniżej 5°C kury należy zamknąć wewnątrz.

W kurnikach powinniśmy umieścić grzędy, aby zapewnić odpowiedni dobrostan naszym ptakom. Siedzenie nocą na pewnej wysokości daje kurom poczucie bezpieczeństwa. Najlepiej sprawdzą się grzędy drewniane, jednak możliwe, że będzie trzeba je co jakiś czas wymieniać na nowe. Długość grzędy to minimum 15-20 cm na nioskę, a przerwy między grzędami to 30 cm, z tym że najkorzystniej umieścić stelaż pod kątem, by ułatwić dostęp ptaków do grzędy i uniemożliwić oddawanie kału na ptaki siedzące niżej. Pod grzędą można umieścić płytę lub kuwetę, która ułatwi sprzątanie odchodów.

Obowiązkowym elementem kurnika dla niosek są oczywiści gniazda, w których kury będą mogły składać jaja, a ich budowa powinna zachęcać zwierzęta do korzystania z nich. Wymiary gniazda w chowie ściołowym to szerokość 35 cm, wysokość 40 cm oraz głębokość 40 cm. Ważne jest zapewnienie czystej ściółki. Można do tego celu wykorzystać wióry drzewne lub słomę. Należy ją wymieniać, jeżeli ulegnie zabrudzeniu. W przydomowych kurnikach do stworzenia gniazd można wykorzystać plastikowe wiaderka lub skrzynki o odpowiednich wymiarach, po wcześniejszym ich dokładnym umyciu. Maksymalnie na jedno gniazdo może przypadać 7 niosek.

Pomieszczenia muszą być wyposażone w karmidła i poidła i umiejscowione tak, by zminimalizować ryzyko zanieczyszczania i rozsypywania paszy. Jedna kura lub brojler powinny mieć dostęp do 14 cm podłużnego karmidła lub odpowiednio 8 lub 15 cm karmidła cylindrycznego. Poidło cylindryczne o pojemności 10 litrów zapewni wodę 10 ptakom.

Pasza

Kury mają krótki przewód pokarmowy, co wymusza karmienie ich paszą o wysokiej koncentracji składników pokarmowych, a unikanie nadmiaru surowców o wysokiej zawartości włókna. W żywieniu drobiu wykorzystuje się przede wszystkim zboża oraz produkty uboczne ich przetwarzania (otręby), nasiona roślin oleistych i produkty uboczne przemysłu tłuszczowego (makuchy, śruty poekstrakcyjne), w niewielkim stopniu również przetworzone nasiona roślin bobowatych. W celu uzupełnienia zapotrzebowania na składniki mineralne i witaminy stosujemy dodatki paszowe. Mogą one być także uzupełnione aminokwasami, stabilizatorami flory bakteryjnej oraz kokcydiostatykami.

W chowie niosek ważnym minerałem jest wapń, gdyż zapotrzebowanie na ten pierwiastek rośnie w czasie produkcji jaj i należy zadbać o jego właściwą podaż. Żywienie w bezpośredni sposób przekłada się na wyniki produkcyjne i zdrowotność zwierząt. Stosując gotowe mieszanki paszowe przeznaczone dla danej grupy zwierząt mamy pewność, że są właściwie zbilansowane i pozwolą na uzyskanie optymalnych wyników produkcji.

Bardzo ważną rolę w żywieniu odgrywa jakość podawanej paszy, nie powinna ona być zawilgocona, zapleśniała, zanieczyszczona odchodami gryzoni. Bezpośredni wpływ na te parametry ma przechowywanie paszy, dlatego musimy wziąć pod uwagę wygospodarowanie odpowiedniego miejsca na paszę – suche, zabezpieczone przed dostępem zwierząt i szkodników.

Nie należy kurom podawać resztek ze stołu. Zawierają one zazwyczaj zbyt dużo soli oraz substancje szkodliwe dla ptaków, konserwanty i inne niepożądane dodatki. Ptaki muszą mieć stały dostęp do czystej wody pitnej, a naczynia do pojenia lub poidełka trzeba regularnie myć i sprawdzać ich działanie. Brak wody spowoduje znaczny spadek nieśności, a w skrajnym wypadku może doprowadzić do śmierci.

Jak rozpocząć chów?

Pierwszym krokiem w chowie jest zakup ptaków. Możemy kupić pisklęta, które powinny pochodzić ze znanego źródła. Rasę powinnyśmy dobrać zgodnie z przeznaczeniem, przy czym należy unikać delikatnych niosek wysokowydajnych, przeznaczonych do chowu fermowego. Lepsze będą bardziej odporne rasy ogólnoużytkowe. Najbardziej popularne to: Rhode Island Red, Rhode Island White i Sussex. Ciekawym wyborem będą rodzime rasy: Zielononóżka kuropatwiana i Żółtonóżka kuropatwiana.

Odchów piskląt, zwłaszcza w pierwszych dniach po wylęgu, jest dużym wyzwaniem, dlatego lepiej kupować pisklęta kilkutygodniowe lub nawet kurki w wieku 16-20 tygodni. Zaraz po wykluciu wymagana jest wysoka temperatura 31-33°C, obniżana wraz ze wzrostem młodych. Powinny być one utrzymywane w zamkniętej przestrzeni, z miękką wyściółką. Trzeba także zadbać o właściwe doświetlenie. Starsze ptaki nie mają aż tak dużych wymagań, są bardziej odporne i rzadziej dochodzi do ich upadków.

Zapobieganie chorobom

W związku z występowaniem w kraju grypy ptaków powinniśmy stosować się do zaleceń inspekcji weterynaryjnej, co pozwoli nam zmniejszyć ryzyko zakażenia naszych zwierząt. Choroba ta jest zwalczana z urzędu i jej podejrzenie musi być zgłoszone urzędowemu lekarzowi weterynarii.

Aktualne zalecenia dla drobnotowarowej produkcji drobiu to:

- ✓ pojenie i karmienie w zamkniętych pomieszczeniach,
- ✓ trzymanie ptaków na ogrodzonej przestrzeni, uniemożliwiającej kontakt z dzikim ptactwem,
- ✓ odizolowanie od kaczek i gęsi,
- ✓ przechowywanie pasz i ściółki w sposób uniemożliwiający dostęp ptakom dzikim,
- ✓ unikanie pojenia i sprzątania wodą ze zbiorników wodnych i rzek,
- ✓ używanie odzieży i obuwia ochronnego przy obsłudze drobiu,
- ✓ mycie i dezynfekcja rąk po każdym kontakcie z ptakami,
- ✓ zgłaszanie lekarzowi weterynarii spadku nieśności, zwiększonych upadków ptaków i niepokojących objawów,
- ✓ osoby utrzymujące ptaki przyzagrodowo nie powinny być zatrudnione w przemysłowych fermach drobiu.

Źródła: www.wetgiw.gov.pl, www.rynek-rolny.pl, www.portalhodowcy.pl

eprasa.pl f5961c43c9

Odchów źrebiąt

Czerwiec to zazwyczaj końcówka okresu wyźrebień klaczy, a nowy przychówek prawie rośnie w oczach.

MARTYNA KOŁODZIEJCZAK, ZODR w Barzkowicach

Zaraz po urodzeniu źrebięta półkrwi ważą średnio 50-80 kg, a początkowy wzrost masy ciała wynosi nawet 1,2-1,5 kg dziennie. Stopniowo tempo przyrostu spada, ale intensywny rozwój będziemy obserwować jeszcze przez wiele miesięcy. Statystycznie w wieku 3 miesięcy źrebię osiąga około 73% swojego docelowego wzrostu, 6 miesięcy to odpowiednio – 82%, a po roku – 89%. Dane te wskazują jak szybko zmienia się nasz wyczekany maluch, co skutkuje tym, że zaniedbania tego okresu odbiją się na całej jego przyszłości.

Stajnia i pastwisko

O ile to możliwe, klacze z przychówkiem wiosną, latem i jesienią, aż do odsadzenia powinny maksymalnie dużo czasu spędzać na pastwisku lub, w przypadku ograniczonej przestrzeni, na dużych wybiegach z dostępem do siana. Ogromnym błędem jest trzymanie źrebiąt w stajni. Praktycznie już w pierwszej dobie po urodzeniu są one zdolne podążać za klaczą i mogą przebywać na dworze. Jedynie ekstremalne warunki pogodowe (ulewa, silny wiatr), problemy zdrowotne źrebięcia lub klaczy mogą być powodem opóźnienia wyjścia na zewnątrz.

Swobodny ruch w stadzie sprzyja rozwijaniu zachowań społecznych, wzmacnia układ ruchu i kopyta, buduje mięśnie, wspiera rozwój odporności. Żadne pasze i suplementy nie zrekompensują braku ruchu w pierwszych tygodniach życia. W stajni klacz ze źrebięciem powinna mieć do dyspozycji duży boks z czystą ściółką. Maluchy dużo czasu leżą, dlatego sucha słoma dobrej jakości jest dla nich niezbędna. Czasami w dużych stadninach matki są utrzymywane w biegalniach, z uwzględnieniem odpowiedniej ilości przestrzeni dla każdej klaczy i źrebaka.

Podstawy żywienia

W pierwszym miesiącu życia osesek żywi się mlekiem matki, na 1 kg przyrostu masy potrzebuje około 10 litrów mleka. Chociaż już w wieku kilku dni źrebak zaczyna się interesować sianem, trawą i paszą to zdecydowaną większość zapotrzebowania na składniki pokarmowe pokrywa mleko.

Przyjmuje się, że paszę treściwą zaczynamy podawać w wieku około miesiąca. W żywieniu wszystkich grup koni, także młodych, podstawą są pasze objętościowe – pastwisko, zielonka, dobrej jakości siano, które najlepiej podawać do woli. Nie można zapomnieć o całodobowym dostępie do czystej wody pitnej. Kontrola stanu oraz czystości poideł, wiader i pojemników na wodę, także na pastwisku, powinna odbywać się codziennie. Jako uzupełnienie podajemy pasze treściwe oraz dodatki mineralno-witaminowe. Przy nowo narodzonych źrebiętach trzeba uważać na lizawki solne, gdyż ciekawski maluch może je nadmiernie zlizywać, a to doprowadzi do biegunki i odwod-

eprasa.pl f5961c43c9

nienia. Dlatego zaraz po porodzie zabieramy lizawkę z boksu klaczy. Możemy ją wstawić z powrotem, gdy źrebak podrośnie.

Źrebiętom pasze treściwe najlepiej podawać do specjalnych, nisko zawieszonych żłobów. Mają one w górnej części pręty rozmieszczone w takiej odległości, żeby klacz nie mogła wyjadać ze żłobu, źrebak miał swobodny dostęp do jedzenia. Pamiętajmy o kontrolowaniu czystości żłobu, niedojedzone resztki stanowią pożywkę dla bakterii, które z kolei mogą wywołać biegunkę lub inne schorzenie u źrebięcia.

Początkowo dajemy po garści owsa lub gotowej mieszanki paszowej, żeby sprawdzić czy zostanie zjedzona. Kiedy zawartość żłobu będzie regularnie wyjadana możemy zwiększyć ilość. W drugim miesiącu życia zwiększamy do około 0,5 kg owsa lub mieszanki paszowej, w każdym następnym miesiącu dodajemy kolejne 0,5 kg tak, by w wieku pół roku zadawać 2,5-3 kg treściwego dziennie. Jeżeli dajemy owies, konieczne jest dodanie preparatu witaminowo-mineralnego z dodatkiem aminokwasów dla źrebiąt – ze względu na braki niektórych składników w diecie złożonej z siana i owsa. W przypadku gotowych pasz składniki są tak skomponowane, by nie doprowadzić do niedoborów. Owies nie zawiera dostatecznej ilości lizyny i metioniny, które są aminokwasami egzogennymi i koń nie jest w stanie ich samodzielnie wytworzyć. Ponadto, w owsie mamy niekorzystny stosunek wapnia do fosforu, niedobór miedzi i niektórych witamin.

Groźne jest przekarmianie źrebiąt, dlatego dobierając dawkę pokarmową musimy obserwować kondycję i wygląd. Źrebię nie może być ani za chude ani nadmiernie otłuszczone. Zbyt duża masa ciała oraz gwałtowny wzrost powodują obciążenie rosnących kości i stawów, co z kolei przyczynia się do występowania osteochondrozy. Także znaczny nadmiar białka przeciąża niepotrzebnie organizm, gdyż do ich metabolizmu zużywane są duże ilości minerałów, takich jak mangan, miedź i molibden.

Odrobaczanie

Źrebięta muszą być odrobaczane częściej niż konie dorosłe. Młody organizm nie radzi sobie dostatecznie dobrze z pasożytami, a ich inwazje prowadzą do osłabienia, utrudniają prawidłowy wzrost i rozwój, a w skrajnych wypadkach mogą prowadzić do kolek. Pierwsze odrobaczenie wykonujemy w wieku około 6 tygodni, a każde następne co 6-8 tygodni, dopasowując dawkę preparatu do masy ciała.

Najczęściej nie mamy możliwości zważenia konia w celu ustalenia jego wagi i robimy to „na oko". W przypadku odrobaczenia lepiej podać trochę więcej preparatu niż zaniżyć wartość. W dobraniu substancji oraz oszacowaniu jej dawki powinniśmy zasięgnąć rady lekarza weterynarii, ponieważ nie wszystkie preparaty nadają się dla źrebiąt. Wybierając substancje czynną preparatu należy wziąć pod uwagę spektrum jego działania, bezpieczeństwo stosowania u źrebiąt i regularnie zmieniać substancję, gdyż odrobaczanie ciągle tą samą prowadzi do powstawania oporności u pasożytów.

Niektóre substancje leków przeciwpasożytniczych nie mogą być stosowane u koni przeznaczonych do spożycia przez ludzi. Jeżeli mamy konia, który potencjalnie może być kiedyś przeznaczony do rzeźni, powinniśmy o tym poinformować weterynarza, by ten mógł zaoferować odpowiedni środek. Jeżeli zastosujemy substancję wyłączającą konia z łańcucha żywnościowego to weterynarz musi dokonać odpowiedniego wpisu w paszporcie (wyłączenie koniowatego z łańcucha żywnościowego czasowe lub dożywotnie), a my musimy ten fakt zgłosić w systemie IRZplus w ciągu 7 dni od zdarzenia.

Szczepienie

Źrebięta powinny zostać też zaszczepione. Standardowe pierwsze szczepienie na grypę i tężec (jedna szczepionka) można wykonać w 5.-6. miesiącu życia. Pamiętajmy jednak, żeby data szczepienia i odsadzenia od matki nie zbiegały się ze sobą. Odsadzenie wywołuje silny stres, co wpływa na układ odpornościowy i może spowodować niepożądaną reakcję na szczepienie lub obniżyć jego skuteczność. Kolejne szczepienie (grypa + tężec) powtarzamy po 4-6 tygodniach. Następne szczepienie, tylko na grypę, wykonywane jest ponownie po około 5 miesiącach, a na tężec po roku. Dopiero taka se-

eprasa.pl f5961c43c9

kwencja szczepień daje bazę szczepienia. U koni można także dokonywać szczepienia przeciwko herpeswirusom, a w uzasadnionych przypadka przeciwko wściekliźnie, jednak zawsze kalendarz szczepień powinniśmy szczegółowo ustalić z weterynarzem.

Korekcja kopyt

W okresie intensywnego wzrostu trzeba też zadbać o kopyta. Już po porodzie powinniśmy przyjrzeć się postawie źrebięcia i o ile niewielkie nieprawidłowości (miękkie pęciny, lekki przykurcz) powinny samoistnie dojść do normy, to większe problemy należy konsultować z weterynarzem i kowalem. W niektórych sytuacjach trzeba przyklejać buty korekcyjne lub usztywnić kończyny. Takie źrebięta wymagają też wcześniejszej korekcji kopyt.

Jeżeli maluch jest w miarę prawidłowo zbudowany to dopiero w około 2.-3. miesiącu życia powinniśmy dokonać pierwszego werkowania, a później powtarzać je regularnie, tak jak u wszystkich koni. Przed wizytą kowala właściciel powinien zadbać o przyzwyczajenie malucha do kantara, trzymania na uwiązie i podnoszenia kończyn. Takie wczesne zaznajamianie z różnymi zabiegami oszczędzi nam też dużo problemów w przyszłości. Źrebięta przy matkach powinny zostać nauczone chodzenia na uwiązie i spokojnego stania przy osobie trzymającej. Dużo łatwiej taka nauka idzie w towarzystwie klaczy-matki niż później, gdy źrebię nabierze masy i siły. Z podnoszeniem nóg nie możemy się jednak za bardzo spieszyć, gdyż zaraz po urodzeniu źrebię ma słabą równowagę i nie będzie to dla niego dobre doświadczenie. Jeżeli mamy czas, można również przyzwyczaić źrebię do czyszczenia sierści, szczotkowania grzywy i ogona oraz czyszczenia kopyt.

Paszport

Urodzenie źrebięcia trzeba zgłosić w systemie IRZplus w terminie do 3 miesięcy po narodzeniu. ARiMR przekaże zgłoszenie do związku hodowlanego działającego na terenie kraju, którego pracownik skontaktuje się z nami w celu opisania, zaczipowania źrebaka i nadania unikalnego przyżyciowego numeru. Związek wydaje paszport, który możemy odebrać osobiście lub otrzymać za pośrednictwem poczty.

Jeżeli nasze źrebię będzie opisane przez zagraniczny związek hodowlany, wtedy zgłaszamy urodzenie do właściwego zagranicznego związku hodowlanego. W terminie 7 dni od dnia otrzymania unikalnego dożywotniego dokumentu identyfikacyjnego (paszport wydany przez zagraniczny związek), przekazujemy go związkowi hodowców koniowatych, który dokona kontroli tożsamości i zgłoszenia do komputerowej bazy danych. Zasadniczo opis źrebięcia powinien się odbyć przed odsadzeniem od matki.

Odsadzenie

Źrebięta odsadzamy od klaczy w wieku około 6 miesięcy. Jeżeli mamy w stajni więcej niż jedno źrebię to najlepiej poczekać i odsadzać wszystkie razem, gdy najmłodsze będzie miało 6 miesięcy, oraz utworzyć grupę rówieśniczą. Przebywanie w takiej grupie zmniejsza stres związany z odsadzeniem i daje poczucie bezpieczeństwa.

Po oddzieleniu od matki odsady powinny dostawać siano do woli, a ilość paszy treściwej trzeba stopniowo zwiększać wraz ze wzrostem młodzieży i zadbać o odpowiednią ilość witamin, minerałów i aminokwasów. Konieczne jest zapewnienie dużej ilości czasu na zewnątrz, na pastwiskach albo na wybiegach z dostępem do siana. Przebywanie w grupie i ruch są najważniejsze we właściwym rozwoju i wzroście koni.

Źródła: www.hij.com.pl; www.gov.pl/web/arimr; www.swiatkoni.pl; www.cichonstallions.pl

eprasa.pl f5961c43c9

Lawendy czar

Lawenda to kwiat, który ma wielu wielbicieli, głównie dzięki przyjemnemu zapachowi i pięknej, najczęściej fioletowej barwie. Oprócz tego ma też wiele innych zalet.

HELENA LECH, PZDR w Świdwinie

Ozdoba ogrodu

Lawenda to urocza roślina o wysokich walorach dekoracyjnych. Jest byliną o różnych kolorach i odmianach, dlatego też zdobi ogród kolorystyką kwiatów niebieskich, białych, granatowych, różowych czy fioletowych... Należy ją przycinać dwa razy do roku, aby tworzyła zwarty, zdrowy krzak, który wypełni miejsce w ogrodzie. Można wraz z lawendą posadzić kocimiętkę, szałwię, różę, nagietek, werbenę czy rozchodnik, aby stworzyć unikalną kompozycję kwiatową.

Jest rośliną odstraszającą różne owady, takie jak mszyce, kleszcze czy komary. Nadaje przy tym domostwu piękny zapach. Jeżeli już ukąsi nas komar, warto mieć w pobliżu lawendę, której listek zadziała łagodząco i uśmierzy swędzenie.

To również roślina miododajna, przyciągająca zapachem pszczoły, trzmiele. Ze względu na tyle pozytywnych właściwości powinna być uprawiana jako zioło i kwiat.

W kuchni

Zastosowanie lawendy sprawdziło się w przygotowaniu potraw w kuchni francuskiej, hiszpańskiej czy włoskiej. Używa się jej do przyprawiania mięs, baraniny, gulaszów, sosów, zupy rybnej. Bardzo ceniony jest miód lawendowy jako przysmak prowansalski. Kwiaty z lawendy mogą być dekoracją dań, takich jak desery czy ciasta. Jest wykorzystywana do produkcji dżemów czy octu winnego. W domu można wyprodukować cukier lawendowy.

Do celów kulinarnych polecana jest lawenda angielska, która ma słodkawy smak, z wyczuwalną nutką kwiatów i cytrusów.

Zioło

Jako zioło, lawenda ma wiele właściwości prozdrowotnych. Ceni się ją przede wszystkim za jej działanie relaksujące i uspokajające. Przynosi ulgę w stresie, depresji, migrenie, więc odpoczynek w ogrodzie, w pobliżu kępek lawendy, jest jak najbardziej polecany.

• Lawenda w formie naparu czy przyprawy działa pobudzająco na układ trawienny, powodując wydzielanie soków żołądkowych. Poprawia apetyt i przyspiesza trawienie, jednocześnie łagodzi wzdęcia i poprawia perystaltykę jelit. Może pomóc przy wypadających włosach, wzmacniając cebulki.

• Warto ją spożywać przy bólach brzucha czy bolesnych miesiączkach, używając do tego świeżych liści. Jej kwiaty zawierają duże ilości składników takich jak: garbniki, fitosterole, antocyjany, sole mineralne.

• Najcenniejszy jest olejek eteryczny. To w jego skład wchodzą związki posiadające unikalne właściwości zdrowotne, takie jak linatol, furfurol czy geraniol.

• Kąpiel z dodatkiem lawendy relaksuje po ciężkim dniu. Taka kąpiel pozwala rozluźnić mięśnie, złagodzić napięcie i przygotować ciało do odpoczynku.

OLEJEK LAWENDOWY

- Jest pomocny przy leczeniu stresu, depresji, bezsenności.
- Łagodzi napięcie przedmiesiączkowe.
- Pomaga zwalczyć infekcje, w tym gardła.
- Przynosi ulgę w migrenach.
- Wspomaga gojenie ran i oparzeń, pomaga leczyć egzemę i suchość skóry.
- Działa przeciwbólowo i przeciwobrzękowo.
- Łagodzi oparzenia słoneczne, ukąszenia owadów.
- Wspomaga wzrost włosów.
- Zwalcza i zapobiega łupieżowi.
- Zapach lawendy pomaga usunąć zmęczenie.

eprasa.pl f5961c43c9

Deszczówka – cenny zasób w rolnictwie

W dobie zmian klimatycznych, coraz częstszych susz i rosnących kosztów wody, gromadzenie i wykorzystywanie deszczówki zyskuje na znaczeniu – również w rolnictwie. To rozwiązanie, które nie tylko pozwala oszczędzać wodę i zmniejszać koszty nawadniania, ale także wspiera działania proekologiczne.

JOANNA SKOCZYLAS-GROMEK, ZODR w Barzkowicach

Deszczówka to jedno z najbardziej niedocenianych, a jednocześnie najbardziej obiecujących źródeł wody w rolnictwie. W dobie drożejących mediów i zmieniających się warunków klimatycznych warto sięgać po rozwiązania, które wspierają środowisko i przynoszą wymierne korzyści ekonomiczne. Zbieranie deszczówki to nie moda – to rozsądna strategia na przyszłość, która przyczynia się do zrównoważonego rozwoju rolnictwa i ochrony naszej planety.

Deszczówka to woda opadowa, która spływa z dachów budynków, szklarni, tuneli foliowych i innych powierzchni. Choć nie nadaje się do picia bez odpowiedniego uzdatnienia, doskonale sprawdza się w wielu innych zastosowaniach, zwłaszcza tam, gdzie liczy się każda kropla.

Korzyści z wykorzystywania deszczówki w rolnictwie

W obliczu rosnących kosztów wody i coraz częstszych okresów suszy, wykorzystywanie deszczówki w rolnictwie staje się nie tylko praktycznym, ale wręcz koniecznym rozwiązaniem. Gromadzenie wody opadowej przynosi rolnikom wiele wymiernych korzyści – zarówno ekonomicznych, jak i środowiskowych.

❶ Oszczędność wody i kosztów

Woda to jeden z kluczowych zasobów w rolnictwie, a jej ceny stale rosną. Dzięki zbieraniu deszczówki możliwe jest znaczne ograniczenie zużycia wody wodociągowej lub tej pochodzącej z własnych ujęć głębinowych. To przekłada się bezpośrednio na niższe koszty prowadzenia gospodarstwa. Co więcej, deszczówka to rozwiązanie ekologiczne – jej wykorzystanie zmniejsza zapotrzebowanie na wodę z zasobów naturalnych.

❷ Zabezpieczenie na czas suszy

W dobie zmian klimatycznych, które przynoszą długie okresy bezopadowe, deszczówka stanowi cenne źródło wody. Jej gromadzenie w okresach intensywnych opadów pozwala na podlewanie upraw wtedy, gdy dostęp do wody jest ograniczony. Właściwie zaprojektowany system magazynowania deszczówki może znacząco zmniejszyć ryzyko strat w plonach spowodowanych suszą.

❸ Lepsza jakość wody dla roślin

Deszczówka to woda miękka, pozbawiona chloru, soli i innych zanieczyszczeń chemicznych, typowych dla wody wodociągowej. Dzięki temu jest bardziej przyjazna dla roślin – wspiera ich zdrowy rozwój i nie zakłóca naturalnych procesów zachodzących w glebie. Dodatkowo ma temperaturę zbliżoną do środowiska naturalnego, co minimalizuje szok termiczny przy podlewaniu.

❹ Zrównoważone gospodarowanie zasobami i ochrona gleby

Wykorzystanie deszczówki przyczynia się do bardziej zrównoważonego gospodarowania wodą. Ogranicza spływ powierzchniowy, który może prowadzić do erozji gleby i wypłukiwania składników odżywczych. Zbieranie wody opadowej pomaga zatrzymać ją tam, gdzie jest najbardziej potrzebna – w glebie i przy korzeniach roślin.

eprasa.pl f5961c43c9

Jak zbierać deszczówkę?

Zbieranie deszczówki w gospodarstwie rolnym nie musi być kosztowne ani skomplikowane. W zależności od wielkości gospodarstwa i jego potrzeb, można zastosować proste lub bardziej zaawansowane rozwiązania. Każdy system powinien jednak być dostosowany do lokalnych warunków i zapewniać odpowiednią jakość oraz ilość wody do wykorzystania w rolnictwie.

❶ Systemy rynnowe i zbiorniki naziemne

Najpowszechniejszą metodą zbierania deszczówki jest montaż systemu rynnowego, który odprowadza wodę opadową z dachów budynków, szklarni czy tuneli foliowych bezpośrednio do zbiorników. W zależności od zapotrzebowania, mogą to być plastikowe lub betonowe pojemniki, beczki, a nawet cysterny. Niezwykle istotne jest, aby zbiorniki były szczelne i zabezpieczone przed dostępem zanieczyszczeń, owadów oraz promieni słonecznych, które mogłyby sprzyjać rozwojowi glonów.

❷ Filtry i czyszczenie

Aby jakość zbieranej wody była odpowiednia, warto zastosować filtry wstępne, które zatrzymują liście, pyłki i inne zanieczyszczenia z dachów i rynien. Regularne czyszczenie dachów oraz konserwacja systemów rynnowych znacząco poprawiają efektywność całego układu.

❸ Zbiorniki podziemne

W gospodarstwach, gdzie brakuje przestrzeni na powierzchni, doskonałym rozwiązaniem są zbiorniki podziemne. Pozwalają one na przechowywanie dużych ilości wody, nie zabierając miejsca potrzebnego do uprawy czy hodowli. Zbiorniki takie mogą być zintegrowane z systemem nawadniania i pracować automatycznie.

❹ Automatyczne systemy nawadniające

Zgromadzoną deszczówkę można wykorzystać do zasilania automatycznych systemów nawadniania, które dostosowują ilość wody do potrzeb konkretnych upraw. Takie rozwiązania pozwalają na oszczędność czasu, wody i pracy, a także przyczyniają się do bardziej równomiernego nawodnienia roślin.

Deszczówka w rolnictwie – wyzwania, szanse i przyszłość

Deszczówka to naturalny, ekologiczny i oszczędny sposób nawadniania w rolnictwie. Dzięki prostym rozwiązaniom, takim jak systemy rynnowe, zbiorniki na deszczówkę czy automatyczne systemy nawadniające rolnicy mogą zaoszczędzić wodę i obniżyć koszty produkcji. Choć to źródło wody oferuje liczne korzyści, jego wykorzystanie wiąże się również z pewnymi wyzwaniami.

Przede wszystkim, ilość opadów nie jest stała – mogą występować długie okresy bezdeszczowe, co skutkuje brakiem wody w zbiornikach. Dlatego warto zawsze mieć plan awaryjny i korzystać z alternatywnych źródeł wody, gdy deszczówka nie wystarcza. Kolejnym istotnym aspektem jest odpowiednia konserwacja systemów do jej zbierania. Rynny, filtry i zbiorniki wymagają regularnego czyszczenia, aby uniknąć zatykania i zapewnić optymalne warunki do przechowywania wody.

Mimo tych trudności, przyszłość deszczówki w rolnictwie wygląda obiecująco. Zwiększająca się świadomość ekologiczna, zmiany klimatyczne oraz rosnące koszty wody sprawiają, że zbieranie wody opadowej staje się coraz bardziej popularne. Nowoczesne technologie, takie jak automatyczne systemy nawadniające czy zaawansowane filtry, ułatwiają i zwiększają efektywność wykorzystania deszczówki.

W najbliższych latach możemy spodziewać się jeszcze większego nacisku na zrównoważone gospodarowanie wodą. Rządy i organizacje ekologiczne coraz częściej zachęcają do inwestowania w systemy do zbierania deszczówki, oferując dofinansowania z programów unijnych, takich jak „Moja Woda". Choć instalacja takiego systemu wiąże się z pewnym kosztem początkowym, inwestycja szybko się zwraca – szczególnie w gospodarstwach o dużym zużyciu wody. Zbieranie deszczówki to nie tylko sposób na oszczędność, ale przede wszystkim mądre, przyszłościowe podejście do zarządzania zasobami naturalnymi.

eprasa.pl f5961c43c9

PAMIĘTAJ! Nieprzemyślane wrzucanie do kompostownika odpadów może sprawić, że masa nie będzie nadawać się do użytku. Zawsze dokładnie sprawdzaj i segreguj śmieci!

Kompostownik – mniej odpadów, lepsza gleba

W dobie rosnącej świadomości ekologicznej coraz więcej osób decyduje się na własny kompostownik. To proste rozwiązanie pozwala zmniejszyć ilość odpadów, jednocześnie dostarczając wartościowego nawozu dla roślin.

AGNIESZKA KLESZCZ, ZODR w Barzkowicach

Dlaczego warto mieć kompostownik?

❶ Mniej odpadów, czystsze środowisko

Kompostownik to miejsce, w którym składuje się biologiczne odpady pozostałe ze skoszenia trawy, pielęgnacyjnych prac w ogródku, a także resztki roślinne z gospodarstwa domowego, jak obierki po warzywach czy skorupki od jajek. Następnie pod wpływem działalności bakterii, grzybów i drobnych organizmów zachodzi proces rozkładu, nadający naturalnej substancji dobroczynne właściwości.

Prowadzenie kompostownika to sprawdzony sposób na wykorzystanie biodegradowalnych resztek z ogródka i kuchni. Taka metoda pozwala zmniejszyć ilość produkowanych odpadów, a także ograniczyć ślad węglowy związany z ich wywozem. To realna redukcja śmieci – nawet do 30% mniej odpadów w domowym koszu!

❷ Naturalny nawóz za darmo

Kompost to bogaty w składniki odżywcze naturalny nawóz, który poprawia jakość gleby, zwiększa jej żyzność i wspiera zdrowy wzrost roślin – bez chemii i zbędnych kosztów. Nawożenie kompostem przywraca biologiczną równowagę glebie, poprawiając jej strukturę.

Nie istnieją ograniczenia co do stosowania kompostu, ponieważ w żaden sposób nie oddziałuje niekorzystnie na rozwój roślin.

❸ Wsparcie dla bioróżnorodności

Kompostownik przyciąga dżdżownice i inne pożyteczne organizmy, które wspierają naturalne procesy rozkładu i pomagają w tworzeniu zdrowego ekosystemu w ogrodzie.

Kompostowanie to prosty, a jednocześnie niezwykle skuteczny sposób na zmniejszenie ilości odpadów i poprawę jakości gleby w ogrodzie. Wymaga niewiele – odrobiny systematyczności i świadomego podejścia do codziennych resztek. W zamian oferuje naturalny, darmowy nawóz. Warto wdrożyć tę prostą praktykę w codzienne życie i czerpać z niej naturalne efekty.

❹ Lepsza jakość ogrodu

Ziemia z dodatkiem kompostu jest pulchna, dobrze zatrzymuje wodę i sprzyja rozwojowi zdrowych korzeni. Rośliny rosną bujniej i są bardziej odporne na choroby.

Jak zrobić kompostownik?

Budowa kompostownika jest łatwa i nie wymaga dużych nakładów pracy. Wielkość pojemnika powinna zależeć od powierzchni ogrodowej. Za optymalne wymiary kompostownika do gospodarstwa domowego uznaje się pojemnik lub zabudowę o szerokości 150 cm i wysokości nieprzekraczającej 120 cm. Taka forma pozwala na swobodny przepływ powietrza wewnątrz i składowanie wszystkich odpadów.

Kompostownik najlepiej zbudować w czasie, kiedy panują dodatnie temperatury. Za najlepszą porę na jego założenie uznaje się drugą połowę roku. Wtedy są sprzyjające warunki atmosferyczne (duża wilgotność, umiarkowana temperatura), a w ogrodzie nie brakuje bioodpadów, np. opadłych liści i owoców, zwiędłych kwiatów, części z roślin szykowanych do zimowania itd.

Decydując się na jego budowę należy wybrać miejsce zacienione (cień lub półcień), co zapobiega przesychaniu materiału. Zawartość pryzmy powinna cechować się stałą wilgotnością, a w czasie długotrwałej suszy trzeba zadbać o regularne podlewanie. Powinien to być obszar odsłonięty również od wiatru.

eprasa.pl f5961c43c9

CO WRZUCAMY DO KOMPOSTOWNIKA?

✓ Resztki roślinne, w tym ściętą trawę, drobne gałęzie, przekwitłe kwiaty, liście.
✓ Spadłe owoce.
✓ Obierki i resztki z owoców i warzyw.
✓ Fusy z herbaty i kawy.
✓ Suche pieczywo.
✓ Skorupki jajek.
✓ Popiół drzewny.
✓ Muł z oczka wodnego.
✓ Ziemię z doniczek.
✓ Papier, ale tylko niezadrukowany i pocięty.

CZEGO NIE MOŻNA WRZUCAĆ DO KOMPOSTOWNIKA?

✓ Resztek mięsa, ryb i odpadów pochodzenia zwierzęcego.
✓ Chwastów z nasionami i korzeniami.
✓ Produktów mlecznych (mleka, jogurtów, sera).
✓ Olejów i tłuszczów.
✓ Odchodów zwierzęcych ani ściółek z klatek.
✓ Resztek warzyw, które gotowały się z mięsem.
✓ Liści orzecha włoskiego, dębu, buku ani olchy.
✓ Skórek z cytrusów (chyba że po wyparzeniu).
✓ Chorych porażonych roślin.
✓ Nasion.
✓ Popiołu z koksu lub węgla.
✓ Zadrukowanego papieru (gazety i czasopisma).
✓ Plastiku, metalu i szkła.

W comiesięcznych odstępach warto przerzucić kompost lub przebić utworzoną konstrukcję, co poprawi cyrkulację powietrza. Warstwę gleby w miejscu kompostownika warto spulchnić przy pomocy grabi lub motyczki. Nie może to być beton ani mokradła, które uniemożliwią odpływ nagromadzonej wody w czasie deszczu. Można umiejscowić swoją zabudowę na terenie płaskim lub delikatnie zagłębionym. Zacząć należy od wysypania warstwy gałęzi lub suchych liści – to zapewni odpływ nadmiaru wilgoci i dobrą wentylację. Sprawdzi się również podsypanie torfem lub przerobionym kompostem. Na tak przygotowane podłoże można zacząć składować biologiczne odpady.

Najpopularniejsze typy kompostowników

■ KOMPOSTOWNIK DREWNIANY

Najczęściej stosuje się kompostowniki ogrodowe drewniane, które wykonuje się przy pomocy desek lub palet. Dzięki temu z jednej strony zapewniony jest stały dostęp powietrza do wnętrza, a z drugiej – odprowadzanie nadmiaru wilgoci. Pożyteczne mikroorganizmy potrzebują tlenu, aby rozłożyć odpadki. Jeżeli go nie ma, ich miejsce zastępują organizmy beztlenowe, które odpowiadają za procesy gnilne. Ponadto drewno jest naturalnym materiałem, który dopasowuje się do panującej temperatury, przez co nie nagrzewa się, dlatego nie dopuszcza do przegrzania zawartości (tak może się stać np. w kompostownikach z tworzywa sztucznego). Jest to rozwiązanie dla ogrodników z większym ogrodem i dużą ilością bioodpadów.

Zalety

✓ Duża pojemność.
✓ Naturalna wentylacja i odpływ wody.
✓ Niski koszt (można zrobić samodzielnie).

Wady

✓ Może nieestetycznie wyglądać.
✓ Narażony na opady, zwierzęta i wiatr.
✓ Dłuższy czas kompostowania.

■ KOMPOSTOWNIK PLASTIKOWY

Gotowy pojemnik z tworzywa sztucznego, zwykle z klapą na górze i otworami wentylacyjnymi. Czasem z dolnym otworem do wybierania gotowego kompostu. Idealnie sprawdzi się dla osób z małym ogrodem, działką lub przydomowym warzywnikiem.

Zalety

✓ Estetyczny i kompaktowy.
✓ Chroni przed deszczem i szkodnikami.
✓ Działa szybciej niż pryzma (lepsza izolacja).

Wady

✓ Ograniczona pojemność.
✓ Może się przegrzewać latem.
✓ Koszt zakupu.

Utrzymywanie i pielęgnacja kompostownika

Aby kompostownik spełnił swoje zadanie, trzeba o niego dbać. Nie wystarczy tylko wrzucać obierek i czekać aż natura zrobi wszystko za nas.

❶ Przed wrzuceniem odpadków do kompostownika najlepiej je rozdrobnić, np. nożycami ogrodowymi, to przyspieszy ich rozkład.

❷ Jeśli odpady są zbyt suche (np. papier), najlepiej je wcześniej namoczyć.

❸ Co dwa miesiące należy przerzucać kompost – regularne przerzucenie warstwy dolnej na górną spowoduje, że nie będzie ani nadmiernie przesychał, ani gnił.

❹ Pryzma kompostowa powinna być stale lekko wilgotna (nie mokra!), dlatego w czasie suszy wymaga podlewania.

❺ Warto kompostownik przykryć, aby zapewnić odpowiednią temperaturę i zabezpieczyć przed opadami.

Dojrzewanie kompostu trwa średnio 18 miesięcy. Dojrzały kompost ma ciemnobrunatną barwę i jednolitą strukturę, bez widocznych roślin. Nie martwmy się również jego zapachem – gotowy kompost pachnie przyjemnie świeżą ziemią. Sygnałem, że jest dojrzały i gotowy do użycia, jest brak dżdżownic. Kiedy nie mają się czym żywić, opuszczają kompostownik w poszukiwaniu nowego źródła pokarmu.

Źródło: www.home.morele.net; www.ekobezkantow.pl
Zdjęcia: pixabay

eprasa.pl f5961c43c9

KALENDARZ BIODYNAMICZNY

Czerwiec 2025

PONIEDZIAŁEK	WTOREK	ŚRODA	CZWARTEK	PIĄTEK	SOBOTA	NIEDZIELA
						1 OG ☼ 4.20-20.48
00-05 0524 2 OG/ZI	3 ZI Od 22.00 ◖ I Kwadra	00-05 05-24 4 ZI/PO Do 10.00	5 PO	6 PO	00-04 04-24 7 PO/WO Od 7.00 do 19.00	8 WO ☼ 4.16-20.55
00-17 17-24 9 WO/OG	10 OG	11 OG ○ PEŁNIA	00-05 05-24 12 OG/ZI	13 ZI	00-13 13-24 14 ZI/PO	15 PO ☼ 4.14-20.59
00-20 20-24 16 PO/WO	17 WO	18 WO Od 6.00 do 18.00 ◗ III Kwadra	00-01 01-24 19 WO/OG	20 OG	00-04 04-24 21 OG/ZI	22 ZI ☼ 4.14-21.02
00-05 05-24 23 ZI/PO Od 1.00	24 PO Do 13.00	00-05 05-24 25 PO/WO ● NÓW	26 WO ☺	00-08 08-24 27 WO/OG	28 OG	00-14 14-24 29 OG/ZI ☼ 4.17-21.01
30 ZI ● NÓW						

PONIEDZIAŁEK	WTOREK	ŚRODA	CZWARTEK	PIĄTEK	SOBOTA	NIEDZIELA
	00-23 23-24 1 ZI/PO Do 12.00	2 PO ◖ I Kwadra	3 PO	00-12 12-24 4 PO/WO Od 22.00	5 WO Do 10.00	6 WO ☼ 4.23-20.58
00-00 00-24 7 WO/OG	8 OG ☺	00-11 11-24 9 OG/ZI	10 ZI ○ PEŁNIA	00-19 19-24 11 ZI/PO	12 PO	13 PO ☼ 4.30-20.53
00-02 02-24 14 PO/WO	15 WO Od 7.00 do 19.00	00-07 07-24 16 WO/OG	17 OG	00-10 10-24 18 OG/ZI ◗ III Kwadra	19 ZI	00-12 12-24 20 ZI/PO ☼ 4.39-20.45 Od 10.00 do 22.00
21 PO	00-15 15-24 22 PO/WO ☺	23 WO	00-17 17-24 24 WO/OG ● NÓW	25 OG	00-23 23-24 26 OG/ZI	27 ZI ☼ 4.49-20.35
28 ZI Od 5.00 do 17.00	00-08 08-24 29 ZI/PO	30 PO	00-19 19-24 31 PO/WO			

Lipiec 2025

FAZY KSIĘŻYCA: ● NÓW ◖ I KWADRA ○ PEŁNIA ◗ III KWADRA

Godziny sprzyjające rozwojowi roślin, której plonem ma być:

owoc, korzeń, kwiat, liść

Rośliny owocowe: bób, cukinia, dynia, fasola, groch, ogórek, pomidor, papryka, kukurydza, soja, truskawka, poziomka i wszystkie rośliny sadownicze.

Rośliny korzeniowe: burak, chrzan, cykoria, marchew, pietruszka korzeniowa, rzepa, rzodkiewka, seler korzeniowy, skorzonera, pasternak. Także dobre efekty osiąga się zaliczając do tej grupy: ziemniaka, cebulę, czosnek, pora i szparaga.

Rośliny kwiatowe: wszystkie kwiatowe rośliny ozdobne, a z roślin jadalnych słonecznik.

Rośliny liściowe: kapusta, kalarepa, jarmuż, pietruszka naciowa, seler naciowy, boćwina, szczypiorek, sałata, szpinak, szczaw oraz mimo że częścią użytkową jest kwiat - brokuł i kalafior.

00-07 - przykładowy przydział czasu sprzyjający uprawie określonych roślin

Żywioły: (ogień **OG**) (ziemia **ZI**) (powietrze **PO**) (woda **WO**)

CZAS SADZENIA - okres wspomagający wzrost roślin

☺ - Początek sadzenia

- Koniec sadzenia

Godziny: „od - do" prac ogrodniczych nie wykonujemy

DOROTA TOLKO, PZDR w Szczecinie
Źródło: Kalendarz biodynamiczny 2025, działkowiec

eprasa.pl f5961c43c9

Koniunktura w rolnictwie - pomimo spadku przychodów rośnie optymizm rolników

Wszystko wskazuje na to, że polskie rolnictwo, mimo sezonowych wyzwań, wchodzi w nowy okres rozwoju.

Polskie rolnictwo w I kwartale 2025 roku odnotowało typowy, sezonowy spadek koniunktury, jednak jest on łagodniejszy niż zwykle. Mimo niższych przychodów, rośnie optymizm rolników, poziom zadłużonych gospodarstw znacząco spadł – wynika z najnowszego raportu SGH. W omawianym okresie odnotowano sezonowy spadek nastroju rolników, ale mniej dotkliwy niż zwykle. Według raportu „Koniunktura w rolnictwie – I kwartał 2025" przygotowanego przez Instytut Rozwoju Gospodarczego SGH, wartość wskaźnika koniunktury rolnej spadła o 3,4 pkt w porównaniu z IV kwartałem 2024 roku. To jednak znacznie mniej niż średnia historyczna dla pierwszych miesięcy roku, która wynosi -5,7 pkt. Choć pierwszy kwartał tradycyjnie przynosi spowolnienie w rolnictwie, to tym razem obserwujemy łagodniejsze pogorszenie. To sygnał, że średniookresowa tendencja wzrostowa, trwająca od połowy 2023 roku, nadal się umacnia.

Głównym powodem obniżenia wskaźnika koniunktury było zmniejszenie przychodów gospodarstw rolnych. Wskaźnik wyrównanych przychodów pieniężnych spadł aż o 5,9 pkt. Jednak druga składowa wskaźnika – wskaźnik zaufania rolników – wzrósł o 1,6 pkt, co oznacza trzecią z rzędu poprawę nastrojów. Odsetek gospodarstw, które pozytywnie oceniają swoje perspektywy jest drugim najwyższym od III kwartału 2021 roku. To pokazuje, że rolnicy widzą szanse na poprawę sytuacji mimo chwilowych trudności.

Wszystko wskazuje na to, że polskie rolnictwo, mimo sezonowych wyzwań, wchodzi w nowy okres rozwoju. Odno-

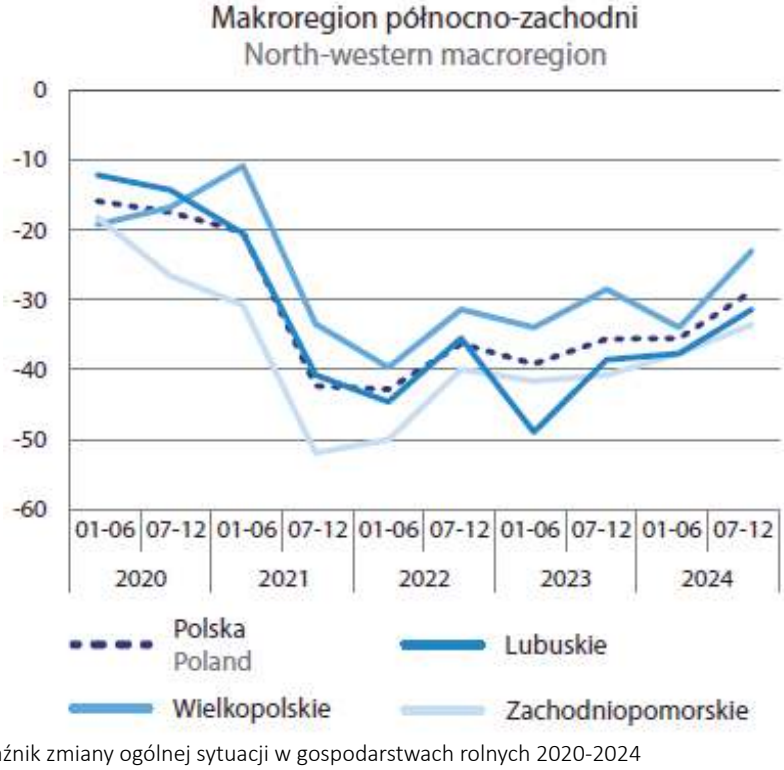

Wskaźnik zmiany ogólnej sytuacji w gospodarstwach rolnych 2020-2024

Badanie koniunktury w rolnictwie jest prowadzone przez Instytut Rozwoju Gospodarczego Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie od 1992 roku. Początkowo przeprowadzono je w cyklu dwumiesięcznym, a od 1998 roku prowadzone jest w cyklu kwartalnym. Podstawę stanowią ankiety, rozsyłane do rolników za pośrednictwem Ośrodków Doradztwa Rolniczego.

Przedmiotem badania są: przychody pieniężne gospodarstw rolnych, oszczędności, zadłużenie, zakupy nawozów mineralnych, zakupy pasz treściwych, zakupy środków ochrony roślin, inwestycje w maszyny i urządzenia, inwestycje w budynki i budowle, dostępność kredytów preferencyjnych, zamiar zaciągnięcia kredytu, fakt zaciągnięcia kredytu preferencyjnego i rynkowego oraz nastroje (perspektywy gospodarstwa rolnego). Raz w roku rolnicy pytani są też o: znaczenie dopłat bezpośrednich, przeznaczenie środków pomocowych i skutki anomalii pogodowych. Syntetyczną miarą koniunktury w rolnictwie jest wskaźnik koniunktury, który jest obliczany na podstawie dwóch wskaźników cząstkowych: wskaźnika wyrównanych przychodów pieniężnych i wskaźnika zaufania.

Na terenie działania naszego Ośrodka ankietyzowanych jest 325 rolników, którzy dokonują oceny zdarzeń zachodzących w ich gospodarstwach. Wyniki badań, tj. ogólny wskaźnik koniunktury, jak i wyniki szczegółowe są udostępniane Ośrodkom, natomiast mieszkańcom obszarów wiejskich w formie publikacji w Zachodniopomorskim Magazynie Rolniczym.

Zaprezentowane informacje to badanie przeprowadzone w I kwartale 2025 roku na próbie 2169 gospodarstw rolnych przez IRG, Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie.

eprasa.pl f5961c43c9

towano mniejsze zadłużenie oraz większą aktywność inwestycyjną. Mimo spadku przychodów, poziom zadłużenia gospodarstw rolnych znacząco się obniżył. Poprawiła się także ogólna sytuacja finansowa mierzona saldami przychodów, oszczędności i zobowiązań. Rolnicy częściej inwestują w środki produkcji i wykazują większą skłonność do zaciągania kredytów na cele produkcyjne. To dobry znak dla rozwoju sektora.

Duży wpływ na sytuację gospodarstw miały nadzwyczajne czynniki, które wystąpiły w 2024 roku, tj.: powódź w południowo-zachodniej części kraju oraz trwająca nadal wojna w Ukrainie. Poważne skutki konfliktu wskazało 22,9% rolników, natomiast 16,2 gospodarstw oceniło, że skutki stanowiły zagrożenie dla stabilności ich działalności. Wśród użytkowników gospodarstw dominowały opinie, że wpływ negatywnych skutków wojny przy polskiej granicy na ich działalność w drugim półroczu 2024 r. był nieznaczny (według 32,4% biorących udział w badaniu), a 28% nie odczuwało takich skutków.

Z ogółu gospodarstw uczestniczących w badaniu 2,2% zadeklarowało, że w ich gospodarstwach wystąpiły szkody spowodowane powodzią, która miała miejsce we wrześniu 2024 r. Najczęściej na wystąpienie szkód spowodowanych powodzią wskazywali rolnicy z południowo-zachodniej Polski, szczególnie z województw opolskiego (18,5%) i dolnośląskiego (17,9%). Użytkownicy gospodarstw rolnych, którzy deklarowali szkody powstałe w wyniku powodzi w drugim półroczu 2024 r., wskazywali na różnorodne negatywne skutki dla prowadzonych gospodarstw rolnych. Najczęściej wymienianym skutkiem było zniszczenie plonów, zwiększone nakłady finansowe na oczyszczenie gleby oraz szkody w zabudowaniach gospodarskich.

Prognozy na II kwartał 2025 według ankietowanych rolników są optymistyczne. Spodziewana jest kontynuacja wzrostowej tendencji w kolejnych miesiącach. Eksperci SGH potwierdzają, że jeśli utrzymają się obecne trendy, II kwartał może przynieść stabilizację przychodów i dalsze wzmocnienie nastrojów.

Źródło: Koniunktura w gospodarstwach rolnych w 2 półroczu 2024 r. Raport wojewódzki 2025
Urząd Statystyczny w Zielonej Górze, Ośrodek Badań Koniunktury
EWA WENC, ZODR w Barzkowicach

Wsparcie na inwestycje leśne lub zadrzewieniowe

Od 1 czerwca do 31 lipca będzie się można ubiegać o środki unijne na: zalesianie gruntów rolnych, tworzenie zadrzewień śródpolnych, zakładanie systemów rolno-leśnych i zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych.

Dofinansowanie w ramach inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych z PS WPR 2023-2027 może być przyznane rocznie maksymalnie do 40 ha w ramach danej interwencji. Standardowo dotyczy gruntów stanowiących własność lub współwłasność wnioskodawcy albo własność jego małżonka, natomiast w przypadku wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych dofinansowaniem objęte są także grunty wchodzące w skład wspólnoty gruntowej zarządzanej przez spółkę. Co istotne, o pomoc na te inwestycje nie mogą się starać nieposiadające osobowości prawnej jednostki organizacyjne reprezentujące Skarb Państwa w zakresie zarządzania mieniem.

Źródło: www.gov.pl/web/arimr

RED.

Więcej czasu na inwestycje z KPO

☛ O 4 miesiące, do **31 października** wydłużony został czas na zakończenie realizowanych w ramach KPO inwestycji związanych z zakupem i montażem infrastruktury magazynowania służącej zwiększeniu odporności gospodarstw rolnych na kryzysy (**silosy**).

☛ Zmiany dotyczą też wsparcia w zakresie przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, spożywczych, rybołówstwa lub akwakultury (**małego przetwórstwa**). Rolnicy lub ich małżonkowie prowadzący lub rozpoczynający taką działalność z dofinansowaniem z KPO mają na rozliczenie nie 18 a **21 miesięcy od zawarcia umowy** z ARiMR, **nie dłużej niż do 31 marca 2026 r.**

Źródło: www.gov.pl/web/arim

RED.

eprasa.pl f5961c43c9

Będą zmiany w dzierżawach?

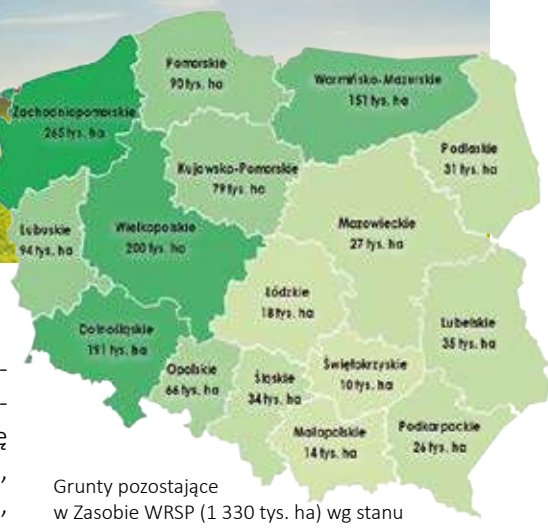

Grunty pozostające w Zasobie WRSP (1 330 tys. ha) wg stanu na 31 stycznia 2025 r.

Ministerstwo rolnictwa przygotowało nowelizację rozporządzenia, które ma na celu usprawnienie procedur oraz zwiększenie przejrzystości przeprowadzania przetargów dotyczących dzierżaw ziemi rolnej pochodzącej z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Nowe regulacje wprowadzają m.in. zmiany w zasadach przetargów, ustalania wadium, a także sposobu publikacji ogłoszeń.

BARBARA GROBELSKA, ZODR Oddział w Koszalinie

☛ Konsultowane obecnie regulacje dotyczące dzierżawy ziemi z ZWRSP wprowadzają jasne zasady dotyczące wadium. W rozporządzeniu, o nr z wykazu 177, zgłoszonym 10 kwietnia do publicznych konsultacji, określono jego minimalną i maksymalną wysokość, formy wnoszenia oraz zwrotu. Zmieniono także sposób ustalania wysokości wadium, które w przypadku dzierżaw opierać się będzie na wysokości czynszu dzierżawnego, a nie kosztach przygotowania przetargu. Nowe przepisy mają zapobiec przypadkom, w których uczestnicy licytują bez zamiaru zawarcia umowy. „Organizator przetargu ustala wysokość wadium, które nie może być niższe niż równowartość pieniężna 10 dt pszenicy, oraz wyższe niż równowartość pieniężna połowy wywoławczej wysokości czynszu. Równowartość pieniężną odpowiedniej ilości pszenicy, w zaokrągleniu do pełnych złotych, ustala się na podstawie ostatniej średniej krajowej ceny skupu pszenicy ogłoszonej przed dniem ogłoszenia o przetargu".

☛ Zmieniono również zasady publikowania ogłoszeń o przetargach. Wykaz nieruchomości rolnych pojawi się na stronie internetowej BIP KOWR, w urzędach gmin, izbach rolniczych, a także OT KOWR. Dzięki temu osoby zainteresowane dzierżawą uzyskają łatwiejszy dostęp do ofert.

☛ Nowelizacja doprecyzowuje także warunki składania ofert, protokołowania przebiegu przetargów oraz zasady ustalania terminów kwalifikacji i licytacji. Organizatorzy przetargów zyskają większą swobodę w ustalaniu terminów. Zmiany te mają poprawić skuteczność przetargów na dzierżawy KOWR, ale i zwiększyć zaufanie rolników do systemu gospodarowania państwowymi nieruchomościami rolnymi.

Głównym sposobem zagospodarowania nieruchomości Zasobu WRSP jest dzierżawa. Dzierżawa cieszy się dużym zainteresowaniem, ponieważ jest to dogodny sposób użytkowania gruntów i budynków, który nie wymaga angażowania dużych środków finansowych. Wydzierżawienie nieruchomości Zasobu WRSP przez KOWR następuje w trybie przetargowym, przede wszystkim w drodze przetargów ograniczonych dla rolników indywidualnych, w mniejszym stopniu w trybie bezprzetargowym – tylko w przypadkach zgodnych z ustawą.

Źródło: www.legislacja.rcl.gov.pl; MRiRW

Grunty pozostające obecnie w Zasobie WRSP

L.p.	Oddział Terenowy KOWR	Grunty pozostające w Zasobie WRSP według stanu na 31.01.2025 r. (w ha)						
		razem	z tego					
			w dzierża--wie	w wieczyst. użytkow.	w trwałym zarządzie	w innym zagospo--darowa-niu*	pozostaje do rozdys-pono-wania	obce grunty w Zasobie**
1	Białystok	30543	22513	1438	30	283	6013	266
2	Bydgoszcz	68792	54976	3306	1331	135	4794	4250
3	Częstochowa	31625	18160	2161	57	1866	9166	216
4	Gorzów Wlkp.	88973	68932	1451	805	1806	14524	1454
5	Kielce	8848	4532	16	164	2	4047	87
6	Koszalin	91860	78857	1477	293	523	10230	480
7	Kraków	10842	4802	3027	25	11	2871	105
8	Lublin	32465	22590	971	1220	10	7675	-
9	Łódź	14057	8330	1651	18	72	3728	258
10	Olsztyn	146157	122525	4404	1838	2977	13746	666
11	Opole	51909	41753	1691	134	312	7981	39
12	Poznań	167426	127045	9011	434	524	16120	14292
13	Pruszcz Gd.	84854	66676	4674	106	201	11244	1953
14	Rzeszów	25172	16238	2234	1593	53	5033	21
15	Szczecin	162523	127575	5014	7374	392	21745	423
16	Warszawa	130465	119799	3576	442	12	6518	118
17	Wrocław	182579	143392	6018	990	2829	28485	865
RAZEM		1329090	1048696	52120	16855	12007	173921	25491

eprasa.pl f5961c43c9

INFORMACJA HANDLOWO-RYNKOWA

Na podstawie informacji zebranych w PZDR opracowały
BARBARA GROBELSKA, ZODR Oddział w Koszalinie
EWA WENC, ZODR w Barzkowicach

Wybrane ceny w dniu 5.05.2025 r.

Nawozy i środki ochrony roślin - ceny brutto

	jedn. miary	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	śr.	min.	max.
Amofoska 4-16-18	dt	-	185,00	232,50	-	190,00	-	202,50	185,00	232,50
Fosforan amonu/Polidap 18-46	dt	301,65	305,00	358,00	309,60	315,30	341,00	321,76	301,65	358,00
Korn-Kali 40	dt	152,54	-	162,00	155,25	151,45	158,00	155,85	151,45	162,00
Lubofoska, Tarnogran lub NPK jesienne (4-6 % N)	dt	-	-	197,00	-	-	-	197,00	197,00	197,00
Mocznik bez dodatków 46	dt	240,00	229,00	-	240,39	272,50	236,50	243,68	229,00	272,50
Mocznik z inhibitorem ureazy	dt	246,00	240,00	-	237,50	244,50	248,00	243,20	237,50	248,00
Polifoska 4-12-32	dt	260,00	-	275,00	-	-	-	267,50	260,00	275,00
Polifoska 6-20-30	dt	261,11	238,00	296,42	263,70	295,20	292,50	274,49	238,00	296,42
Polifoska 8-24-24	dt	260,00	-	317,00	284,18	-	-	287,06	260,00	317,00
RSM- wodny roztwór saletrzano-mocznikowy 32	l	1,71	1,35	1,59	1,42	2,03	1,66	1,63	1,35	2,03
Saletra amonowa 34	dt	181,02	195,50	163,57	170,80	186,95	182,33	180,03	163,57	195,50
Saletrzak/Salmag 28	dt	204,11	174,00	-	-	-	-	189,06	174,00	204,11
Saletrzak/Yara Bela 27	dt	171,14	175,00	161,30	140,00	190,00	165,00	167,07	140,00	190,00
Siarczan potasu (Kalisop lub inne) 50	dt	333,33	-	-	375,30	-	368,00	358,88	333,33	375,30
Sól potasowa 60	dt	170,33	171,00	161,06	165,23	175,00	177,00	169,94	161,06	177,00
Wapniowe węglanowe CaCO3, typ 04, 50 % granulat	t	611,00	-	522,00	502,00	598,50	-	558,38	502,00	611,00
Agil-S 100 EC	l	-	130,00	-	105,00	111,00	-	115,33	105,00	130,00
Butisan 400 SC	l	-	-	-	-	124,00	104,97	114,49	104,97	124,00
Cabrio Duo 112 EC	l	-	88,00	-	-	120,00	-	104,00	88,00	120,00
Caryx 240 SL	l	152,00	124,00	-	154,02	151,00	-	145,25	124,00	154,02
CCC 720 SL	l	-	11,50	-	-	15,00	16,20	14,23	11,50	16,20
Cyperkill Max 500 EC	l	231,48	-	-	272,00	235,00	-	246,16	231,48	272,00
Decis Mega 50 EW	l	-	187,00	186,00	137,60	296,00	156,60	192,64	137,60	296,00
Delan 700 WG	kg	-	269,00	-	-	211,00	-	240,00	211,00	269,00
Delmetros 100 SC	l	185,15	165,00	-	205,00	180,00	183,60	183,75	165,00	205,00
Dewrinol 450 SC	l	60,00	78,00	-	-	-	-	69,00	60,00	78,00
Goal 480 SC	l	-	356,00	-	-	-	-	356,00	356,00	356,00
Huzar Active Plus	l	-	-	-	-	162,00	158,76	160,38	158,76	162,00
Inazuma 130 WG	kg	-	220,00	273,00	274,58	283,50	265,50	263,32	220,00	283,50
Karate Zeon 050 CS	l	-	139,00	-	168,30	166,33	161,00	158,66	139,00	168,30
Lancet Plus 125 WG	kg	-	737,50	750,00	820,38	830,00	734,40	774,46	734,40	830,00
Miedzian Extra 350 SC	kg	-	57,00	58,00	-	75,00	-	63,33	57,00	75,00

Rejon I Białogard, Koszalin, Sławno

Rejon II Drawsko, Szczecinek, Wałcz

Rejon III Kołobrzeg, Świdwin, Łobez

Rejon IV Goleniów, Gryfice, Kamień

Rejon V Gryfino, Szczecin, Stargard

Rejon VI Choszczno, Myślibórz, Pyrzyce

eprasa.pl f5961c43c9

Produkty rolne - ceny skupu netto

	jedn. miary	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	śr.	min.	max.
Gryka	dt	95,00	117,50	100,00	-	-	-	104,17	95,00	117,50
Jęczmień konsumpcyjny	dt	75,00	75,50	77,50	-	-	71,17	74,79	71,17	77,50
Kukurydza	dt	-	85,67	86,00	-	85,75	-	85,81	85,67	86,00
Łubin słodki	dt	100,00	105,50	105,00	-	115,00	104,00	105,90	100,00	115,00
Owies konsumpcyjny	dt	76,00	80,50	74,00	-	-	68,50	74,75	68,50	80,50
Owies paszowy	dt	69,00	71,25	-	-	73,50	67,00	70,19	67,00	73,50
Peluszka	dt	95,00	98,00	105,00	-	120,00	110,00	105,60	95,00	120,00
Pszenica konsumpcyjna	dt	87,50	86,67	88,00	83,00	88,00	86,75	86,65	83,00	88,00
Pszenica paszowa	dt	81,67	81,83	88,00	82,50	86,00	81,75	83,63	81,67	88,00
Pszenżyto	dt	72,25	76,17	79,00	72,50	76,50	75,00	75,24	72,25	79,00
Jałówki opasane (kl. E)	kg	9,75	-	11,00	13,00	-	12,00	11,44	9,75	13,00
Maciory i braki	kg	3,10	-	3,50	-	5,35	4,00	3,99	3,10	5,35
Mleko	l	2,15	-	1,64	2,20	2,10	2,14	2,05	1,64	2,20
Młode bydło opasowe (kl. A)	kg	9,50	-	13,00	14,00	-	14,00	12,63	9,50	14,00
Tuczniki kl. I	kg	7,15	7,30	8,00	-	7,62	6,00	7,21	6,00	8,00

Pasze - ceny brutto

	jedn. miary	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	śr.	min.	max.
dla bydła										
Koncentrat CJ	dt	-	-	295,00	300,00	-	-	297,50	295,00	300,00
Koncentrat KBO	dt	-	-	260,00	-	-	310,00	285,00	260,00	310,00
Koncentrat KBW	dt	-	-	-	300,00	-	-	300,00	300,00	300,00
Mieszanka B	dt	-	-	188,00	-	-	250,00	219,00	188,00	250,00
dla trzody										
Koncentrat L	dt	-	248,00	395,00	250,00	-	315,00	302,00	248,00	395,00
Koncentrat LP	dt	-	262,00	358,00	-	-	270,00	296,67	262,00	358,00
Koncentrat prosiak	dt	-	310,00	342,00	-	-	338,00	330,00	310,00	342,00
Koncentrat PW	dt	-	300,00	356,00	255,00	-	329,50	310,13	255,00	356,00
Koncentrat T	dt	-	250,00	335,00	285,00	-	290,00	290,00	250,00	335,00
Mieszanka LK	dt	-	165,00	-	154,00	-	160,00	159,67	154,00	165,00
Mieszanka PP finiszer	dt	-	157,00	176,00	-	-	155,00	162,67	155,00	176,00
Mieszanka PP grower	dt	-	192,50	205,00	155,00	-	178,00	182,63	155,00	205,00
Mieszanka PP starter	dt	-	230,00	297,00	-	-	277,50	268,17	230,00	297,00
Mieszanka PW	dt	-	201,00	228,00	197,00	-	227,80	213,45	197,00	228,00
Prowit T	dt	-	245,00	-	-	-	245,00	245,00	245,00	245,00
inne										
Otręby pszenne	dt	-	-	164,00	-	-	160,00	162,00	160,00	164,00
Śruta kukurydziana	dt	-	116,00	-	180,00	172,00	150,00	154,50	116,00	180,00
Śruta sojowa	dt	-	-	322,00	-	-	315,00	318,50	315,00	322,00

Przebieg zmienności cen - produkty roślinne

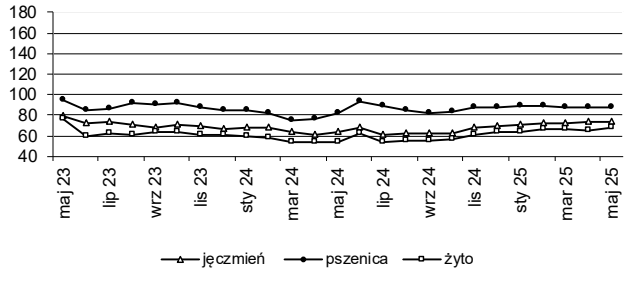

Przebieg zmienności cen - produkty zwierzęce

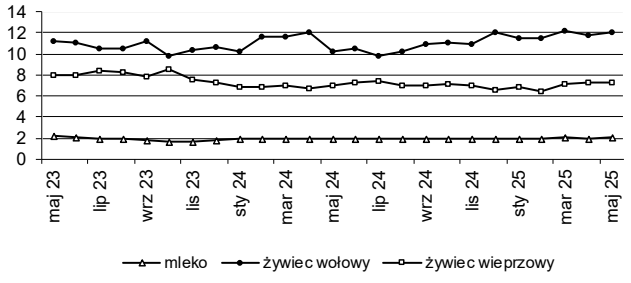

Przebieg zmienności cen - nawozy sztuczne

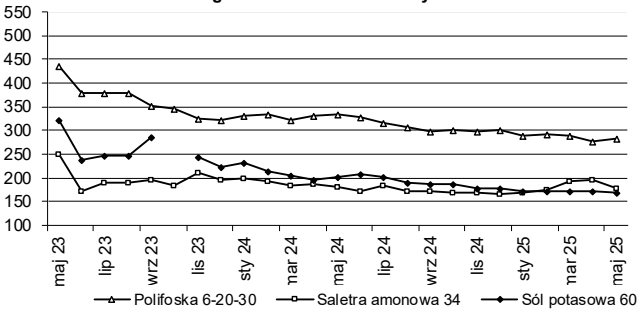

Przebieg zmienności cen - jaja kurze zł/szt.

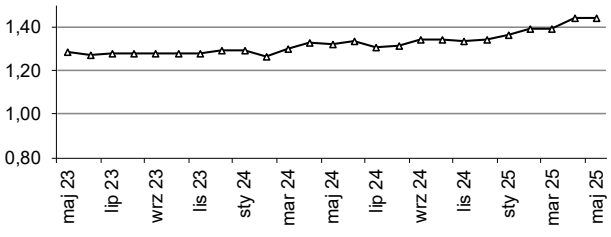

eprasa.pl f5961c43c9

Produkty rolne - ceny sprzedaży u rolników i na targowiskach

	jedn. miary	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	śr.	min.	max.
Cielę (40-45 kg)	szt.	-	1 200,00	1 250,00	825,00	-	-	1 091,67	825,00	1 250,00
Jaja kurze średnie (50-60 g)	szt.	1,43	1,50	1,48	1,28	1,37	1,38	1,41	1,28	1,50
Jałówka cielna powyżej 1,5 r.	szt.	-	7 000	-	6 775	7 750	-	7 175	6 775	7 750
Jęczmień	dt	108,00	85,00	-	82,50	-	-	91,83	82,50	108,00
Krowa mleczna 3-5 lat	szt.	-	7 000	-	5 875	9 000	-	7 292	5 875	9 000
Miód	l	47,67	41,67	43,75	44,17	45,83	48,50	45,26	41,67	48,50
Mleko kozie	l	-	10,00	11,50	-	13,00	-	11,50	10,00	13,00
Obornik	t	-	200,00	-	125,00	148,75	100,00	143,44	100,00	200,00
Obornik z fermy drobiu	t	-	100,00	100,00	-	100,00	-	100,00	100,00	100,00
Prosię (15- 20 kg)	szt.	-	-	350,00	300,00	-	-	325,00	300,00	350,00
Pszenica	dt	138,00	90,00	110,00	105,00	97,00	-	108,00	90,00	138,00
Pszenżyto	dt	108,00	90,00	90,00	82,50	-	-	92,63	82,50	108,00
Siano łąkowe prasowane	t	-	300,00	-	300,00	-	-	300,00	300,00	300,00
Słoma zbożowa prasowana	t	-	150,00	-	200,00	-	-	175,00	150,00	200,00
Żyto	dt	-	70,00	-	77,50	61,50	-	69,67	61,50	77,50
Ziemniaki jadalne min. 50 kg	dt	130,00	235,00	-	160,00	-	155,00	170,00	130,00	235,00

Usługi rolnicze i olej napędowy - ceny brutto

	jedn. miary	Rejon I	Rejon II	Rejon III	Rejon IV	Rejon V	Rejon VI	śr.	min.	max.
Bronowanie	ha	165,00	145,00	150,00	130,00	126,33	150,00	144,39	126,33	165,00
Foliowanie bel sianokiszonki	szt.	-	40,00	-	-	-	-	40,00	40,00	40,00
Koszenie traw	ha	265,00	150,00	200,00	200,00	212,50	200,00	204,58	150,00	265,00
Najem pracownika- prace dorywcze	h	30,00	25,00	-	32,50	30,00	-	29,38	25,00	32,50
Olej napędowy	l	5,98	6,12	6,09	5,87	5,92	5,72	5,95	5,72	6,12
Oprysk roślin	ha	100,00	85,00	100,00	86,67	119,73	98,33	98,29	85,00	119,73
Orka głęboka	ha	290,00	350,00	312,50	306,67	376,00	409,00	340,69	290,00	409,00
Prasa rolująca sł./siano (bele od Ø 1,5 m)	szt.	27,00	40,00	-	-	-	-	33,50	27,00	40,00
Prasa rolująca sł./siano (bele ok. Ø 1,2 m)	szt.	31,17	26,00	15,00	17,00	25,00	-	22,83	15,00	31,17
Roztrząsanie obornika z załadunkiem	t	250,00	40,00	217,00	-	74,00	44,00	125,00	40,00	250,00
Sadzenie ziemniaków	ha	-	200,00	250,00	220,00	-	-	223,33	200,00	250,00
Siew zbóż agregatem uprawowo siewnym	ha	285,00	260,00	262,50	240,00	285,00	301,33	272,31	240,00	301,33
Siew zbóż siewnikiem	ha	225,00	210,00	187,50	183,33	277,47	235,00	219,72	183,33	277,47
Talerzowanie	ha	200,00	211,50	225,00	176,67	220,00	214,00	207,86	176,67	225,00
Transport ciągnik z przyczepą do 12 t	h	150,00	120,00	160,00	156,67	222,00	180,00	164,78	120,00	222,00
Transport ciągnik z przyczepą powyżej 12 t	h	190,00	130,00	180,00	178,33	235,00	140,00	175,56	130,00	235,00
Uprawa agregatem podorywkowym	ha	220,00	175,00	150,00	200,00	262,67	228,00	205,94	150,00	262,67
Uprawa agregatem uprawowym	ha	248,33	190,00	212,50	223,33	249,33	206,67	221,69	190,00	249,33
Włókowanie	ha	-	100,00	110,00	120,00	-	140,00	117,50	100,00	140,00
Wynajem ciągnika do 80 KM	h	-	150,00	-	100,00	150,00	-	133,33	100,00	150,00
Wynajem ciągnika powyżej 80 KM	h	-	250,00	-	135,00	195,00	130,00	177,50	130,00	250,00
Zbiór buraków kombajnem	ha	-	-	1400,00	900,00	-	-	1 150,00	900,00	1 400,00
Zbiór kombajnem z rozdrobn. słomy	ha	476,67	435,00	537,50	510,00	420,00	500,00	479,86	420,00	537,50
Zbiór kombajnem zbożowym	ha	360,00	400,00	462,50	475,00	407,50	588,67	448,94	360,00	588,67
Zbiór kukurydzy sieczkarnią polową	ha	-	-	-	400,00	825,00	-	612,50	400,00	825,00

Przebieg zmienności cen - ziemniaki zł/dt

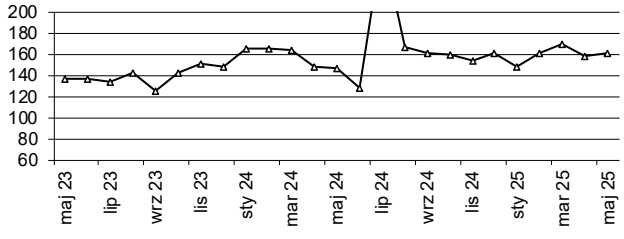

Przebieg zmienności cen - oleju napędowego zł/l

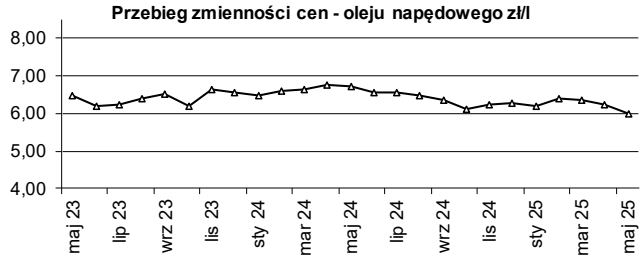

Uwaga: Opracowano na podstwie informacji zebranych w PZDR, szersze informacje cenowo-rynkowe na naszej stronie internetowej www.zodr.pl

eprasa.pl f5961c43c9

RYNKI ROLNE

Wszystkie przedstawione poniżej dane są zbierane i udostępniane przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w ramach Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej, i udostępniane w formie tygodniowych biuletynów na stronie www.minrol.gov.pl

1. Średnie ceny w przedsiębiorstwach prowadzących zakupy zboża (zł/tonę, bez VAT)

Regiony: Centralno-wschodni - województwa: lubelskie, łódzkie, mazowieckie, podlaskie, warmińsko-mazurskie; Południowy: dolnośląskie, małopolskie, opolskie, podkarpackie, śląskie, świętokrzyskie; Północno-zachodni: kujawsko-pomorskie, lubuskie, pomorskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie. nld - niewystarczająca liczba danych do prezentacji

Towar		Polska			REGIONY								
					Centralno-Wschodni			Południowy			Północno-Zachodni		
		11.05	4.05	zmiana [%]	11.05	4.05	zmiana [%]	11.05	4.05	zmiana [%]	11.05	4.05	zmiana [%]
Pszenica	kons.	918	921	-0,4	903	907	-0,4	927	931	-0,4	912	914	-0,3
	pasz.	909	907	0,2	896	898	-0,2	898	904	-0,6	921	918	0,4
Żyto	kons.	746	746	0,0	726	728	-0,3	766	777	-1,5	758	740	2,4
	pasz.	743	734	1,2	750	742	1,0	nld	nld	*	739	732	1,0
Jęczmień	kons.	827	823	0,5	--	--	--	--	--	--	827	823	0,5
	pasz.	839	843	-0,4	849	850	-0,2	nld	827	*	837	840	-0,4
	browar.	972	990	-1,8	nld	nld	*	--	--	--	nld	nld	*
Kukurydza	pasz. "mokra"	nld	--	--	--	--	--	nld	--	--	--	--	--
	pasz.	911	904	0,9	898	888	1,2	927	891	4,0	911	911	0,0
Owies	kons.	735	718	2,4	nld	nld	*	--	--	--	738	nld	*
	pasz.	754	753	0,1	757	nld	*	nld	nld	*	747	752	-0,7
Pszenżyto	pasz.	821	824	-0,4	825	823	0,3	826	816	1,2	816	828	-1,5

2. Średnie miesięczne ceny netto (bez VAT) zbóż w Polsce

Rodzaj ZIARNA		kwiecień '24	maj '24	czerwiec '24	lipiec '24	sierpień '24	wrzesień '24	październik '24	listopad '24	grudzień '24	styczeń '25	luty '25	marzec '25	kwiecień '25
Pszenica	konsumpcyjne	803	872	964	856	873	879	912	939	941	952	948	932	929
	paszowe	797	832	891	819	862	877	890	902	909	919	929	910	913
Żyto	konsumpcyjne	561	584	636	574	584	598	642	687	700	718	736	737	743
	paszowe	543	577	664	606	605	616	639	675	685	701	736	731	735
Jęczmień	konsumpcyjne	638	664	668	645	669	710	736	810	780	804	810	798	818
	paszowe	704	709	716	681	699	718	737	765	794	812	825	819	836
	browarniane	1 196	1158	1082	860	923	924	981	990	992	992	997	995	982
Kukurydza	paszowe	725	780	870	883	875	820	802	824	840	865	874	883	899
Owies	konsumpcyjne	932	896	947	793	799	790	826	847	815	825	818	810	748
	paszowe	784	774	773	721	707	718	710	738	756	746	761	757	751
Pszenżyto	paszowe	627	647	716	679	693	704	733	777	793	807	819	818	823

3. Ceny zakupu tuczników wg EUROP w kraju i makroregionach (bez VAT)

(masa ciepła poubojowa zł/t)

Regiony: Północny - województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie, Środkowo-wschodni: łódzkie, mazowieckie, podlaskie, Południowo-wschodni: lubelskie, małopolskie, podkarpackie, śląskie, świętokrzyskie, Zachodni: dolnośląskie, lubelskie, opolskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie.

Klasa półtusz	Polska			REGIONY											
				Północny			Środkowo-Wsch.			Południowo-Wsch.			Zachodni		
	11.05	4.05	zmiana [%]	11.05	4.05	zmiana [%]	11.05	4.05	zmiana [%]	11.05	4.05	zmiana [%]	11.05	4.05	zmiana [%]
S	9 333	9 232	1,1	9 319	9 164	1,7	9 350	9 242	1,2	9 068	9 097	-0,3	9 430	9 358	0,8
E	9 258	9 175	0,9	9 212	9 098	1,3	9 262	9 160	1,1	9 150	9 092	0,6	9 319	9 276	0,5
U	8 956	8 878	0,9	8 838	8 778	0,7	8 992	8 888	1,2	8 949	8 798	1,7	8 996	8 972	0,3
R	8 672	8 597	0,9	8 477	8 427	0,6	8 723	8 606	1,4	8 572	8 391	2,2	8 794	8 780	0,2
O	8 312	8 324	-0,1	nld	nld	*	8 349	8 201	1,8	7 992	7 801	2,4	8 525	8 624	-1,1
P	8 395	8 337	0,7	nld	nld	*	nld	8 082	*	nld	---	*	nld	nld	*
RAZEM	**9 265**	**9 173**	**1,0**	**9 233**	**9 096**	**1,5**	**9 285**	**9 182**	**1,1**	**9 081**	**9 061**	**0,2**	**9 333**	**9 273**	**0,6**

4. Ceny zakupu bydła rzeźnego wg makroregionów

(waga żywca zł/t, tygodniowe zmiany cen oraz struktury zakupu w %)

Regiony: Północny - województwa: podlaskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie, zachodniopomorskie, Centralny: kujawsko-pomorskie, mazowieckie, łódzkie, wielkopolskie, lubuskie, Południowy: lubelskie, małopolskie, podkarpackie, świętokrzyskie, dolnośląskie, opolskie, śląskie.

Kategoria bydła	REGIONY											
	Centralny				Południowy				Północny			
	11.05 w.ż.	zmiana [%]	śr. masa tuszy ciepł. [kg]	strukt. zakupu [%]	11.05 w.ż.	zmiana [%]	śr. masa tuszy ciepł. [kg]	strukt. zakupu [%]	11.05 w.ż.	zmiana [%]	śr. masa tuszy ciepł. [kg]	strukt. zakupu [%]
Bydło ogółem	13,42	2,2	335,1	--	13,00	1,6	318,3	--	12,50	5,4	318,7	--
bydło 8-12 m-cy (Z)	13,56	--	260,0	0,0	13,61	1,8	224,0	0,0	--	--	--	0,0
byki 12-24 m-ce (A)	14,39	1,3	356,7	23,5	14,15	2,2	356,0	14,1	13,79	3,7	349,3	5,3
byki > 24 m-cy (B)	14,26	2,5	401,2	3,0	13,97	1,3	386,2	1,6	14,04	2,5	399,1	1,0
wolce > 12 m-cy (C)	--	--	nld	--	--	--	nld	--	--	--	--	--
krowy (D)	11,22	3,0	289,7	8,9	11,20	2,2	289,5	13,3	10,49	4,0	284,4	5,6
jałówki > 12 m-cy (E)	12,96	2,7	303,6	9,5	12,97	0,2	292,1	10,1	12,54	5,2	302,6	2,9

* z uwagi na wymóg nieidentyfikowalności danych ceny nie podano

Opracował: Andrzej Kamiński

eprasa.pl f5961c43c9

OGŁOSZENIA ROLNIKÓW

KUPNO

Ciągnik Zetor, przystawkę do kukurydzy; siewnik do kukurydzy i rozsiewacz nawozu. Tel. 728 032 907.

Ciągnik Zetor Forterra, agregat uprawowy 3 m, formownica do redlin ziemniaków, sadzarka do ziemniaków talerzowa. Tel. 795 807 728.

Bizon Rekord, BS, Class, sortownik do ziemniaków, pług obrotowy Kverneland Famarol, siewnik zbożowy, agregat siewny, opryskiwacz ciągany na kołach Pilmet. Tel. 790 318 118.

Rozsiewacz wapna rcw Unia Brzeg, dmuchawę do zboża ssąco-tłoczącą POM Augustów, przyczepę rolniczą. Tel. 511 924 809.

Czyszczalnie do zboża i nasion Petkus Rofama, Cz Major. Tel. 504 910 322.

Bizon na części, silnik Leyland na części, drugi silnik Leyland sprawny, na chodzie, heder z wózkiem Bizon, kontener 1,7 m³. Tel. 698 087 681.

Kombajn ziemniaczany Anna. Tel. 693 021 036.

Sortownik elektryczny do ziemniaków. Tel. 693 021 036.

2 przyczepy 4-tonowe, silnik elektryczny 15 kW na wózku przenośnym, brony 5-polowe ciągane, przetrząsaczo-zgrabiarka do siana, siewnik Poznaniak, kultywator, wał doglebowy, opielacz do ziemniaków. Tel. 666 395 108 (dzwonić wieczorem, po 20.00).

Kosiarka bijakowa Leopard 25/0, rozsiewacz poplonów APV, dolny zaczep John Deere, kultywator duński 2,7 m. Tel. 662 295 827.

Pług 3-skibowy polski. Tanio. Szczecin, tel. 694 854 981.

SPRZEDAŻ

ROŚLINY

Łubin słodki żółty. Tel. 693 021 036.

Łubin, owies. Tel. 698 087 681.

ZWIERZĘTA

Drób, ryby, pszczoły. Resko, tel. 518 558 924.

MASZYNY I URZĄDZENIA

Wóz konny drabiniasty i skrzyniowy, na dwudziestkach. Tel. 666 395 108 (dzwonić wieczorem, po 20.00).

RÓŻNE

Naprawa pękniętych bloków silników spalinowych, pęknięcia płaszczy wodnych, dziury. Dojazd do klienta. Tel. 601 859 884.

Warunki prenumeraty

WARUNKI PRENUMERATY

Prenumerata jest prowadzona w 18 PZDR na terenie całego województwa. Roczna cena prenumeraty
1 egz. u doradcy - 40,00 zł, prenumerata pocztowa - 80,00 zł (w przypadku większej ilości egz. prosimy o kontakt z redakcją). Zamówienia na prenumeratę należy przesyłać na adres: redakcja@zodr.pl lub sekretariat.barzkowice@zodr.pl, albo pocztą: ZODR w Barzkowicach, Redakcja 73-134 Barzkowice 2.
Wpłaty na prenumeratę przyjmujemy na konto: Bank Gospodarstwa Krajowego Oddział w Szczecinie 10 1130 1176 0022 2146 6320 0005

ZAMIESZCZENIE REKLAM (CENY BRUTTO)

Reklama w pełnym kolorze:
A4 - pierwsza emisja - 1 300 zł, kolejne - 1100 zł
A5 - pierwsza emisja - 650 zł, kolejne - 600 zł
Artykuł reklamowy A4 - 650 zł
Moduły (1 moduł 45x62 mm) - 50 zł/moduł

PRZYJMOWANIE REKLAM I OGŁOSZEŃ

Treść reklamy wraz ze zleceniem i oświadczeniem, że zleceniodawca zapoznał się z treścią Zasad ogólnych przyjmowania ogłoszeń i reklam... należy przesłać **(do 10. dnia w miesiącu poprzedzającym wydanie)** na adres redakcji. Formularz zlecenia, Zasady ogólne dot. reklamy oraz wymogi techniczne dostępne są na stronie www.zodr.pl/wydawnictwo.

Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń, zastrzega sobie prawo redagowania i skracania nadesłanych tekstów.

Wydawca: ZODR w Barzkowicach, www.zodr.pl
Redakcja: ZODR w Barzkowicach
73-134 Barzkowice 2, tel. 91 479 40 73, 479 40 41
facebook.com/zodr.barzkowice
e-mail: redakcja@zodr.pl
Zespół: Sylwia Lenard (redaktor naczelna)
Milena Worach (skład, projekt okładki)
Druk: System-Graf Drukarnia Agencja Reklamowo-Wydawnicza Janusz Laskowski, Zemborzyce Tereszyńskie 73b, 20-515 Lublin, nakład 1250 egz.

Kontakt z nami

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, 73-134 Barzkowice 2
tel. (91) 479 40 10; 15, (91) 561 37 00
fax (91) 561 37 91
e-mail: sekretariat.barzkowice@zodr.pl, www.zodr.pl

Oddział w Koszalinie, ul. Przemysłowa 8
75-216 Koszalin
tel. (94) 341 87 30, fax (94) 342 79 24
e-mail: koszalin.oddzial@zodr.pl

POWIATOWE ZESPOŁY DORADZTWA ROLNICZEGO

PZDR w Białogardzie, ul. Kisielice Duże 28, 78-200 Białogard
tel. (94) 312 04 10, fax (94) 311 26 88, kom. 513 161 525
e-mail: bialogard.pzdr@zodr.pl

PZDR w Choszcznie, ul. Grunwaldzka 36, 73-200 Choszczno
tel./fax (95) 765 27 93, kom. 513 164 889
e-mail: choszczno.pzdr@zodr.pl

PZDR w Drawsku Pomorskim
ul. Gdyńska 4, 78-500 Drawsko Pom.
tel./fax (94) 363 22 64, kom. 513 161 531
e-mail: drawsko.pzdr@zodr.pl

PZDR w Gryficach, ul. Wojska Polskiego 57/5, 72-300 Gryfice
tel./fax (91) 384 71 52, kom. 513 161 417
e-mail: gryfice.pzdr@zodr.pl

PZDR w Gryfinie zs. w Baniach, ul. Targowa 19
74-110 Banie, tel./fax (91) 416 80 62
kom. 513 161 505, e-mail: gryfino.pzdr@zodr.pl

PZDR w Goleniowie zs. w Nowogardzie
ul. Wojska Polskiego 67, 72-200 Nowogard
tel./fax (91) 392 71 75, kom. 513 161 437
e-mail: goleniow.pzdr@zodr.pl

PZDR w Kamieniu Pomorskim
ul. Mieszka I 6a, 72-400 Kamień Pomorski
tel./fax (91) 382 34 98, kom. 513 161 413
e-mail: kamien.pzdr@zodr.pl

PZDR w Kołobrzegu
ul. 6 Dywizji Piechoty 60, 78-100 Kołobrzeg
tel./fax (94) 352 40 30, kom. 513 161 526
e-mail: kolobrzeg.pzdr@zodr.pl

PZDR w Koszalinie, ul. Przemysłowa 8, 75-216 Koszalin
tel. (94) 342 79 29, kom. 513 164 897
e-mail: koszalin.pzdr@zodr.pl

PZDR w Łobzie, ul. Sikorskiego 6, 73-150 Łobez
tel./fax (91) 397 09 21, kom. 513 161 440
e-mail: lobez.pzdr@zodr.pl

PZDR w Myśliborzu, ul. Spokojna 13, 74-300 Myślibórz
tel./fax (95) 747 93 51, kom. 513 161 541
e-mail: mysliborz.pzdr@zodr.pl

PZDR w Pyrzycach, ul. Kościuszki 26, 74-200 Pyrzyce
tel./fax (91) 570 48 75, kom. 513 161 508
e-mail: pyrzyce.pzdr@zodr.pl

PZDR w Sławnie zs. w Darłowie
ul. Tynieckiego 2, 76-150 Darłowo
tel./fax (94) 314 00 00, kom. 513 164 891
e-mail: slawno.pzdr@zodr.pl

PZDR w Stargardzie
Barzkowice 2, 73-134 Barzkowice
tel./fax (91) 573 46 03, kom. 513 161 509
e-mail: stargard.pzdr@zodr.pl

PZDR w Szczecinku
ul. Witolda Pileckiego 8-9, 78-400 Szczecinek
tel./fax (94) 374 00 54, kom. 513 161 538
e-mail: szczecinek.pzdr@zodr.pl

PZDR w Szczecinie
ul. Smolańska 4, 70-026 Szczecin
tel./fax (91) 484 51 55, kom. 513 161 507
e-mail: szczecin.pzdr@zodr.pl

PZDR w Świdwinie, ul. Kołobrzeska 47, 78-300 Świdwin
tel. (94) 365 35 57, fax (94) 365 61 97, kom. 513 161 536
e-mail: swidwin.pzdr@zodr.pl

PZDR w Wałczu, ul. Chopina 53, 78-600 Wałcz
tel./fax (67) 258 97 30, kom. 513 161 411
e-mail: walcz.pzdr@zodr.pl

eprasa.pl f5961c43c9

ZESPÓŁ SZKÓŁ CENTRUM KSZTAŁCENIA ROLNICZEGO W SZCZECINIE

1946

Sieć Szkół Rolniczych
prowadzonych przez
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

KSZTAŁCIMY W ZAWODACH:

- Technik ogrodnik
- Technik architektury krajobrazu
- Technik weterynarii
- Technik mechanizacji rolnictwa i agrotroniki NOWOŚĆ
- Technik hodowca koni – profil policja konna NOWOŚĆ

BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA:

- Ogrodnik
- Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych

ul. Batalionów Chłopskich 115
70-760 Szczecin
ceogr.edu.pl
sekretariat@ceogr.edu.pl
91 46 123 79

eprasa.pl f5961c43c9

JAK DOŁĄCZYĆ DO SYSTEMU CERTYFIKACJI?

INTEGROWANA PRODUKCJA

INTEGROWANA PRODUKCJA ROŚLIN

KROK PO KROKU

1.DATA ZGŁOSZENIA

30 dni przed siewem albo sadzeniem roślin, albo - w przypadku roślin wieloletnich do dnia 1 marca każdego roku.

2.FORMULARZ ZGŁOSZENIOWY (ON-LINE)

Wypełnij formularz na **izgloszenie.pl, wydrukuj, podpisz i odeślij** na adres mailowy **ip@gwarancja.pro**

Ważne: na dzień zgłoszenia należy posiadać ważne szkolenie w zakresie IPR.

3.KONTROLA

Polega głównie na weryfikacji wymagań z list kontrolnych, zawartych w metodykach IP.

4.WNIOSEK O WYDANIE CERTYFIKATU

Wypełnij formularz na **iwniosek.pl, wydrukuj, podpisz i odeślij** do biura naszej jednostki lub na adres mailowy **ip@gwarancja.pro**

Ważne: wniosek należy wypełnić w trakcie lub po zbiorach. Certyfikat zostaje wydany po pozytywnym zakończeniu kontroli oraz przesłaniu dokumentu.

5.KONTYNUOWANIE CERTYFIKACJI

W przypadku chęci kontynuowania certyfikacji w kolejnym roku, przejdź do **punktu 1.**

Więcej informacji na **iprcert.pl**

PL-EKO-01

ROLNICTWO EKOLOGICZNE

KROK PO KROKU

1.ZAPOZNANIE Z WYMAGANIAMI

Certyfikacja odbywa się zgodnie z Rozporządzeniem (UE) 2018/848.

2.FORMULARZ ZGŁOSZENIOWY (ON-LINE)

Wypełnij formularz na **ezgloszenie.pl**, po jego wypełnieniu, wygenerowany plik należy podpisać elektronicznie i wysłać na adres mailowy **dokumentacja@ekogwarancja.pl** lub w razie braku takiej możliwości - **wydrukować, podpisać i przesłać** do biura naszej jednostki.

3.KONTROLA

Sprawdza zgodność z wymogami dotyczącymi certyfikacji, m.in. poprzez wizytację Podmiotu zgłoszonego do certyfikacji.

4.DECYZJA WS. WYDANIA CERTYFIKATU

Przed wydaniem decyzji, dokonywany jest przegląd dokumentacji pokontrolnej. Certyfikat wydawany jest po potwierdzeniu zgodności, a następnie zostaje umieszczony w europejskiej bazie certyfikatów pod adresem **ecertyfikaty.eu**

5.NADZÓR NAD CERTYFIKATEM

Obejmuje kontrole coroczne, niezapowiedziane, pobieranie próbek oraz analizę informacji uzyskanych od Podmiotu zgłoszonego do certyfikacji.

Więcej informacji na **ekogwarancja.pl**

CERTYFIKACJA INTEGROWANEJ PRODUKCJI ROŚLIN:

+48 881 181 181

ip@gwarancja.pro

www.iprcert.pl

ul. Nałęczowska 1, 21-008 Dąbrowica

CERTYFIKACJA ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO:

+48 22 290 89 00

dokumentacja@ekogwarancja.pl

www.ekogwarancja.pl

ul. Nałęczowska 1, 21-008 Dąbrowica

eprasa.pl f5961c43c9